

Mustafa Kutlu

NUR

Hikâye

Nur'un yayın hakları Dergâh Yayınları'na aittir.

Dergâh Yayınları: 555

Sertifika No: 14420

Türk Edebiyatı - Hikâye: 48

Mustafa Kutlu Serisi: 31

ISBN: 978-975-995-449-9

1. b. Ocak 2014, 2. b. Ocak 2014

3. b. Şubat 2014, 4. b. Nisan 2014

5. Baskı: Ağustos 2014

Seri Kapak Tasarımı: Mustafa Kutlu

Kapak Uygulama: Ercan Patlak

Sayfa Düzeni: E. Gökçe Aksoy

Basım Yeri: Ana Basın Yayın Gıda İnş. Tic. A.Ş.

Adnan Kahveci Mah. Avrupa Cad. No: 62/A2 Blok Kat: 1

Beylikdüzü / İstanbul

Tel: [212] 422 79 29

Matbaa Sertifika No: 20699

Kapak Basım Yeri: Hanlar Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.

Tel: [212] 324 08 82

Cilt: Güven Mücellit & Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.

Tel: [212] 445 00 04

Dağıtım ve Satış: Ana Yayın Dağıtım

Molla Fenari Sokak Yıldız Han No: 28 Giriş Kat

Tel: [212] 526 99 41 (3 hat) Faks: [212] 519 04 21

Cağaloğlu / İstanbul

Mustafa Kutlu

NUR

DERGÂH YAYINLARI

Klodfarer Cad. Altan İş Merkezi No: 3/20 34122 Sultanahmet / İstanbul

Tel: [212] 518 95 79-80 Fax: [212] 518 95 81

www.dergahyayinlari.com / bilgi@dergahyayinlari.com

Şeyh Vefa Camii'nden çıktım, ayakkabılarımı bağı-
lıyorum. Birden üstüme bir gölge düştü. Bağcık işi
bitti, başımı kaldırıp doğruldum.

Aman Allah'ım!

Yahu arkadaş dünyada bu kadar güzel bir göz, güzel
bir yüz olabilir mi?

İri hareli, uzun kirpikli elâ gözler, hilal kaşlar; kaş
dedikse hiçbir yanı alınmamış hilkatten böyle. Minik
kalkık bir burun, zarif ağız ve çene. Koyu kestane
gür saçlar parıl parıl o kuğu boyun üzerine dökül-
müş.

Ne desem boş, bu güzelliği tarife dil yetmez. Bir
de beyaz dişlerini, gamzelerini göstererek gülüm-
semez mi.

Toprak ayağımın altından kaydı, bayağı bir sal-
landım.

Gel de düşme.

Buğulu, esrarlı bir sesle konuştu. Ya Rabbi bu bir
insan mı, yoksa melek mi?

— Özür dilerim, bir şey sormak istiyorum.

Kekeledim haliyle.

— Bu bu buyrun!

Sağa sola bakındı, biraz hareket etti. Bir âhenk,

bir âhenk. Sanki ufak bir esinti altında kalmış kır çiçekleri dalgalanıyor. Boynundaki eşarbın kenarına işlenmiş minik oyaların rengarenk cıvıltısından mı geldi bu kır çiçekleri.

— Ee! Şey. Ben buraya sık gelirim.

— Sebep?

— Efendim, bir rivayet. Güya bizim aile Şeyh Vefa neslinden geliyormuş.

— Kimselere sordunuz mu?

— İmam efendiye sordum. Sağ olsun ilgi gösterdi, ama zor dedi. Tâ İkinci Bayezit, Fatih dönemine gidiyor. Bilgi belge bulmak zor.

— Başka.

— Arşiv, kitap, üniversite. Çok dolaştım çok. Bir takıntı oldu bende.

— Aileniz nereli?

— İstanbullu. Anne tarafından.

— Kaç nesil.

— Bilmem.

Ya nereli olacaktınız efendim? Ey gözlerinin rengi kadar kalbi güzel kız. Sen elbette İstanbul'a yakışsın ancak.

— Peki bana neden sordunuz?

Gözlerimin içine baktı.

Bakma no'lur, bayılacağım.

— Bilmem. İçimden geldi.

Oh! Bu işte. Bu cevap. Bunu çerçeveletip duvara asacağım, her sabah bakacağım.

— Efendim, ben tarihçi değilim. Siz zaten ilmî kaynakları didik didik etmişsiniz. Ben size başka bir

teklifte bulunacağım.

Heyecanlandı, yanaklarına pembe gölgeler düştü. İkimiz de ayaktayız. Ben bir seksen beş boyundayım. O da bir yetmiş beş var. Bu boy ölçmek de nereden çıktı? Çıktığı yere gitsin. Gitti.

— Sizi dinliyorum.

— Namaz kılmayı biliyor musunuz?

Bembeyaz bir uzun etek, beyaz bir gömlek, su yeşili bir hurka, ceviz yeşili bir çanta.

— Biliyorum. Çantamda namaz eteği, büyük başörtüsü, kalın çorap var.

— İyi. Bakın şurada hanımlar için abdest mahalli var. Bir abdest alın. İçeri girin ikindi namazını kılın. Cenab-ı Hak kalbinizi biliyor. Namazdan sonra şöyle bir köşeye kıvrılıp yatın biraz. Nasipte var ise uyursunuz. Nasipte var ise size bir işaret gelir. Aşk ile Allah deyip başınızı yere koyun. Size bir kapı açılacak, buna inanıyorum.

Ee! Şey! Şeyh Vefa neslinden geldiğinizi öğrenince ne olacak?

— Onun tarikatı, yani Vefaiyye, yaşıyorsa belki intisab ederim. Siz biliyor musunuz; Vefaiyye devam ediyor mu?

— Tam bilmiyorum, ama galiba bitmiş. Yine de dediğim gibi, bilemeyiz.

— Her neyse, benimki bir umut.

Hayranlıkla baktı bana, yahut bana öyle geldi. Teşekkür etti, abdest mahalline yöneldi.

Orada öylece kalıp bu olağanüstü tesadüfe bıraktım kendimi. Ardında iğde kokuları bırakıp gitti.

Gözden kaybolunca sarhoş adımları ile yürüdüm, gölge bir yer bulup çöktüm. Takdir edersiniz ki ben de sizin gibi bu işin sonu nereye varcak acaba diye merak ediyordum.

Neden sonra çıktı.

Yüzünde bir parıltı, bir sevinç.

Etrafa baktı, beni arıyor. Kalktım. Kalkınca gördü beni yanıma doğru hızla geldi. Bir mutlu gülümsedi ki, hani “Mutluluk nedir?” diye soranlara göstermek gerek.

— Teşekkür ederim, dedi.

— Ne gördünüz?

— Çiçek açmış bir erik ağacı. Yaklaştım, yaklaştım, sanki bana doğru eğildi, fısıldadı. “Bunu sana söylerim ama şartım var” dedi. “Kabul” dedim. “Alnın secdeden kalkmayacak” dedi. “Kabul” dedim. “Evet, Şeyh Vefa neslindensin” dedi, kayboldu. O an uyandım. Her yan ığde kokuyordu. Nasıl hafiflemiştim bilemezsiniz. Aklıma ilk siz geldiniz. Kuzum nerden biliyorsunuz bunları?

— Giderken siz de ardınızda ığde kokusu bırakmıştınız.

Şaşkınlıkla elini, kolunu kokluyor.

— E, kokmuyor.

— O bir misafirdir, gelir-gider.

Biraz kararsız kaldı. Bu konuşmayı uzatsa mı, uzatmasa mı? Uzatmamaya karar verdi.

— Size bir kez daha teşekkür ediyorum. Hoşçakalın. Gidiyor. Aman Allah’ım gidiyor. Beni burda yetim-

NUR

öksüz bıraktı gidiyor. Arkasından koştum. Avlu kapısında durdu, baktı. Yanına vardım.

— Gidiyorsunuz. Ama tanışmadık.

Mahcup uzatıyor elini. Bu bir el mi, yoksa kuş kanadı mı?

— Adım Nur. Nur Seçkin. Mimarım.

Eh artık bana oracıkta düşüp bayılmak düşer.

— Seçkin Holding.

— Evet İskender Bey'in kızıyım. Ya siz?

— Ben de mimarım, adım Sinan.

O tebessüm. Nasıl desem. Yok yok anlatamam.

— Hem mimar hem Sinan. Enteresan.

Bittim. Hiçbir şey diyemedim.

Ve gitti.

Gittin amma kodun hasret ile canı bile.

Ben orada ne kadar kalmış olabilirim.

Hadi bir tahmin edin.

Daha sonraki günlerde hep o camiye gittim.

Nur da oraya gelmiş, sık sık gelmiş; ama karşılaşmadık.

Bu nedir?

Bu bir hikmettir.

Hikmet nedir?

Allah bilir.

Babamın adı Kadırgalı Hamal Ali. Aslen Harputluymuş. Çocuk yaşıta İstanbul'a gelmiş. Hamal akrabalarının yanında kalırken o da hamal oluvermiş. Bize pek anlatmazdı ama galiba kimsesizmiş. Uzak akrabaların yanında büyümüş. Biraz serpilince tutmuş bunu, İstanbul'a hemşehrilerin yanına yollamışlar. Belki bir zenaat öğrenir, kendini kurtarır diye. Çocuk yaşıta o izbe hanlarda, rutubetli odalarda kalmış. Ağır iş, yetersiz beslenme, ince hastalığa yakalanmış.

Beni bir kere götürmüştü. Heybeliada'da yattığı sanatoryumu gösterdi.

Bir yaşlı doktor çok ilgilenmiş, hani kimsesiz ya. Çabuk toplamış kendini ama dönüp geldiği yer aynı çöplük. Hamal geldi, hamal gitti babam. Beni hem sever hem döverdi. Tüm Anadolu erkekleri gibi sevdiğini belli etmezdi. Bir bakarsın deli gibi etrafa saldırır, ortalığı yakar yıkar; bir bakarsın melek gibi. Erken gitti babam, ince hastalığa yenildi. İlkokulu bitirdiğim sene.

Ben mimarlık okudum ama edebiyata çok meraklıydım, çok okurdum, okul kütüphanesindeki tüm romanları bitirmiştım.

Üniversitede bir zaman dergilere hikâyeler gönderdim. Bir kısmı basıldı. Bir tane de babam için yazmıştım. Onu buraya alıyorum. Bakalım siz ne diyeceksiniz?

KABUKLU YARALAR

- Biz çocukken burada top oynardık.
- Yok ya! Avuç içi kadar bir yer, üstelik her yanı taş.
- Adı "Kapalı" idi. Hani etrafı duvarla çevrili ya, gizemli bir havası vardı. Kendimizi buraya attık mı, kimselerin görmediğini düşünür, kıyasıya oynardık.
- Ama zemin taş. Maazallah bi düşsen kemiklerin kırılır.
- O zamanlar topraktı. Burası bir Bizans hamamı mı, bir kale burcu mu, yoksa su sarnıcı mı her neyse. Issızdı buralar, duvarların üzerinde yabani incirler biter, sığırcıklar yuva yapardı.
- Ama çok ufak be üstat. Futbola hiç uygun değil.
- Biz büyüdükçe mekân küçülüyor. O zamanlar burası bize İnönü Stadyumu gibi gelirdi. Ne maçlar yaptık burda. İki kez omuzum çıktı, bir kere de ayağım kırıldı.
- Ucuz kurtulmuşsun.
- Sonra burayı restore ettiler, zemini taş kapladılar, bekçi falan koydular. Artık çocuklar gelmiyor, turistik oldu.
- Yahu şimdi çocuklar halı sahada oynuyor.
- O da doğru ya.
- Kendimizi okuldan buraya dar atardık. Çanta bir

yana, ceket bir yana. Beşte haftayım onda bitiyor. Ama maç bir türlü sona ermez, uzar da uzar, hava kararır, biz farkında olmazdık.

En kritik zamanda, meselâ bir penaltı atıyorum, birden babamın kerpeten gibi parmakları kulağıma yapıştırdı.

Etraf derin bir sessizliğe gömülürdü.

Kadırgalı Hamal Ali'den bütün mahalle çekinirdi. Kulak babamın elinde, başım önümde, çeker giderdik.

Ve bu tatsızlık maçı bitirirdi.

"Nerde tütün" derdi babam.

Ses yok.

Elimi cebime atardım. Parayı düşürmüşsem tokat patlardı. Tek yirmi beşlik, tek onluk. O yıllarda bozuk paralar sarıydı, Reji tütünü otuz beş kuruştı. Biz "Kapalı"nın çocukları, çokluk paraları orada düşürür, bizden sonra sahaya üşüşen Roman çocukları teker teker toplardı.

Babam Reji Tütünü içerdi. Yani Tekel. Sac sobanın yanına bir eski Yeni Sabah gazetesi serer, tütün paketini açar, üzerine yayardı. Bir süre kururdu tütünler, sac sobada meşe odunu çıtırtılarla yanardı. Babam paçalı, uzun, yün donu ve yün kuşağı ile bir dizini dikerek tütünün başına çöker, saatlarce ayıklardı. Bir eli tütünde, bir eli kedimiz Mercan'ın üzerinde. Sonunda teneke tabakasını çıkarır, tütünü tabakaya basar, üzerine bir iki damla esans dökerdi.

Babam yasemin ağızlıkla içerdi tütünü.

Kırçıl bıyıkları sapsarı olmuştu.

Sonra beni yanına çağırır, gözlerimden öper:
— Bir sefer de şu tütünü unutma be oğlum, diye severdi.

İçimden “Topa daldım mı dünyayı unutuyorum” derdim. Anam yer sofrasını kurar, sini üstündeki çorbanın dumanı tepesinden çıkardı.

Hayat zordu. Fakirdik.

Çocuktuk biz.

Ama her şeysanki bugünden daha güzel, daha zevkli, heyecanlı ve dopdoluydu. Şimdi büyüdük, iş güç sahibi olduk. Ne Kapalı kaldı, ne babamın semeri. Hepsi bir yana, inanmazsın ama kulağımdan tutup çekmesini özlüyorum. Bana “Bi kere de şu tütünü unutma be oğlum. Hem tütünü unutuyorsun hem parayı düşürüyorsun. Seni ne yapayım ben şimdi”, demelerini...

Ah baba ah, sağ olaydın da, ayağının altına alıp çiğneyeydin. Çocuk yaşta koyup gittin bizi.

Beni ağabeyim okuttu. Beş yaş büyüktür benden. Demirci Cemil. Soğuk demirci. Kapılardan sığmaz, bıyıklı, sert ama merhametli, yürekli bir adamdır. Dedeme çekmiş derler. O da böyle iri imiş, âdem ejderhası cinsinden.

Ağabeyim Kadırğa'nın delikanlı muhitinde yetişmiştir. Vukuatı çoktur. Haksızlığa dayanamaz, bir de arkadaş canlısı. Dost bildiğine istesin bir kolunu feda eder. Poliste kaydı var gerçi ama tüm Kadırğa ve de Karakol tanır ağabeyimi. Hem semtimiz hem polisimiz ağabeyime toz kondurmaz. Mertliğini, fedakârlığını, deli cesaretini bilirler. Hak yemez, yedirmez. Bir davası olsa tüm mahalleli lehine şahitlik eder. Ama son vukuatı kanlı oldu.

Ustasını vurdular.

O da vuranları vurdu.

Salim Usta melek gibi adam. Babamın ardından ailemize sahip çıkmıştır, yukarıda Allah var. Babam ağabeyimi ona teslim edip gitti. Salim Usta'nın çocuğu yok, kalfalarını, çıraklarını kendi çocuğu gibi korur, kollar.

Ağabeyimi de çok kolladı. Baş beladan kurtulsun

istedi ama ne çare, dedik ya dedeme çekmiş. Cinstir çeker, boktur kokar.

Ağabeyim Salim Usta'yı babası yerine koymuştur. Kılına zarar gelsin istemez.

Yaramaz takımı tüm esnaf gibi Salim Usta'dan da haraç istemiş. Bu vermemiş. Tehdit etmişler, tırnıma-
mış. Ağabeyime sezdirmemiş.

Bir akşam üzeri, ağabeyim iş teslimine gitmişken atelyeyi basmış, Usta'yı vurmuşlar. Ölmedi ama sakat kaldı. Sağ kolu çalışmaz. Olaydan sonra Çolak Salim'e çıktı adı.

Demirci Cemil bu işi yamyamlara bırakır mı? Öğrenmiş kim olduklarını, alayını bir köşede kıştırıp basmış kurşunu.

Onlardan da ölen olmadı ama ağabeyime sekiz sene verdiler.

Biz Rum'dan kalan bir evde oturuyoruz.

Ağabeyim az aşağıda bir evde. Kirada. Şeyma yengem ve iki çocuğu ile.

Beni ağabeyim okuttu.

"Biz adam olamadık, sen ol bari" dedi.

Babamın vefatından sonra anamla beraber beni götürüp mahalle mescidinin imamı Hızır Hoca'ya teslim ettiler. İt kopuk arasında kalmayayım, dinine, ahlakına bağlı bir adam olayım diye. Hızır Hoca şefkatli, merhametli, komik bir Karadenizli. Tüm mahallenin derdine koşar. Gence yaşlıya Kur'an dersi verir. Biz çocuklara mescidin bahçesini teslim etti. Sularız, süpürürüz. Çiçeklere, meyvelere bakarız. Hızır Hoca başta karalahana sonra kabak, fasul-

ye vesair sebzeler eker; hem evine hem fukaraya dağıtır. Biz çocuklar izinsiz ne bir meyve koparırız ne bir sebze. Böyle yetiştirdi bizi rahmetli. Ev, okul, mescit. Cenab-ı Hak mekânını cennet etsin.

Benim ufağım kız. Çiçek.

Anamın sağ kolu. Sessiz, sakın. Biz ona çiçek gibi bakarız. Yemeyiz yediririz, giymeyiz giydiririz. Bir de zeki. Sınıfları hep birincilikle geçti. Ama kader diye bir şey var. Kaçamazsın.

Çiçek üniversiteye başladı, işletme okuyor, böbrek hastası.

Tedavi kâr etmedi, diyalize bağlandı. Okuluna devam ediyor ama nereye kadar? Böbrek nakli gerekiyor. Uygun böbrek bekliyoruz.

En küçüğümüz Çetin.

Çetin ele-avuca sığmaz. Yürümeye başladığından beri top peşinde. Okulu kırar topa gider. Bizim Kadırğa'dan çok topçu yetişmiştir.

Gençlerin başında Sıtkı Abi var. Beşiktaş'ta oynamış, saçı-sakalı ağarmış, futboldan kopamamış. İki taksi var ona çalışır. İki dükkân kirada. Bunlar geniş aile, semtin fırınıni kardeşleri çalıştırıyor. Hacı Baba sağ. Bastona dayanır, fırının kapı önüne oturur, ezanı bekler. Yüz yaşında vardır belki.

Sıtkı Abi miniklerin maçında Çetin'i görmüş, beğenmiş. Sen doğru ağabeyime git, bunu anlat. Ağabeyim Çetin'i pek sever, kendi gibi ya, toz kondurmaz. "Bu oğlan okumaz Sıtkı Abi, eti senin kemiği benim" demiş. Salih Usta lafa girmiş. Olmaz demiş. Bir zena-

at bellesin, topçuluk karın doyurmaz.

O yıllarda öyleydi zaten. Futbolcular amatör ruh ve renk aşkı ile oynardı. Birkaç şöhretin dışında fazla kazanan olmazdı.

Tamam demiş Sıtkı Abi, hem atelyeye gelsin, eliniz üstünde olsun, hem bana gelsin. Antrenmanları aksatmaz ise yıldız olacak bu oğlan yıldız.

Bizim Çetin şimdilik atelyede çırak. Toprak sahada kıral. Ağır ağır havalanıyor, kimbilir belki ilerde ayakları yerden kesilecek, gökyüzüne yükselecek, orada bir yer bulup parlayacak.

Ben o yıllarda hem okuyorum hem bir mimarlık bürosunda çalışıyorum. Aile bütçesine katkı işte. Mektepli derler bana mahallede. Etliye sütlüye karışmadığım için kimse oralı olmaz. Kadırğa denince duracaksın. Adın delikanlıya çıkınca tanınacaksın. Budur. Gerisi fasa-fiso.

Bir Ayten var komşumuzun kızı. Benden ufaktır. Liseyi bitirdi bir terzinin yanına girdi. Güzel kız, marifetli. Çok talibi çıktı, hiçbirini istemedi. Çiçek "Bu kız sana âşık abi" diyor. Ona açılmamış ama; Çiçek "Ben anladım" diyor.

Onların aile de Erzurumlu. Bazan bize yemek getirir. Hani komşuda pişmiş, kokusu yetişmiştir diyerek. Aşotu çorbası, kadayıf dolması falan. Anam ardından bakıp sonra bana dönerek mânalı mânalı "Hadi hayırlısı" deyip duruyor. Ama olmaz. Ben Ayten'i bacı bellemişim. Yüzüne bile bakmam bir umut kıvılcımı sıçramasın diye. Çok erken çok. Elim ekmek tutmuyor, ağabeyim içerde, Çiçek hasta, para

NUR

yok, önümü göremiyorum.

Hadi bunlar bir yana Ayten'e âşık falan değilim.

İnsan evleneceği kızla bir ünsiyet kurmalı, en azından iki laf etmeli. Yok ona karşı bir şey hissetmiyorum. En iyisi bir gün bunları kendisiyle konuşmak.

Ama ne kadar zor.

O kız seni bekliyor.

Bir bakış, bir gülüş, iki laf istiyor. Geceleri kimbilir ne rüyalar görüyor, ne dünyalar kuruyor.

Bu dünyayı nasıl yıkacaksın?

Ooof! Of!

Aradan ne kadar zaman geçti?

Bilmiyorum, inanın. Yani Nur'la cami avlusunda karşılaştığımız günden bu yana ne kadar zaman geçti? Bilmiyorum dedim ya.

Çünkü ben bende değilim. Gecem-gündüzüm nur âlem nur.

Sokakta nur, evde nur; ayakta nur, uykuda nur; çizimde nur, yemekte nur.

Valla bu kadarı da ağır oldu yani.

İnsanlar anlıyor "Yahu Sinan ne oldu sana, hayalet gibi geziyorsun" diyorlar. Doğru aşk insanı böyle sallıyormuş demek, zelzele gibi.

O kadar yol yürüyüp Şeyh Vefa Camii'ne gidiyorum. Eskiden sade ikindiye giderdim, şimdi öğle hatta akşam bile.

Yok, yok!

Kız alacağını aldı gitti. Kuş uçtu.

Aşk insanı güzelleştirmiş derler. Doğru. O günden bu yana kafam güzel. Size Mecnun-Leyla, kara sevda hikâyeleri anlatacak değilim. İçimi döküyorum arkadaş, ayıp değil ya. Sade sizinle değil; ağaçlarla, bulutlarla, duvarlarla konuşuyorum. Bazan bu işin sonu kötü diye kötümser oluyorum; bazan da

iyimser. İyimser, yani o da beni düşünüyordur. O zaman içim içime sığmıyor. Etrafta sadaka verecek birini arıyorum. Çetin'e bir maç bileti. İnanmazsınız anneme çiçek götürdüm. Kadın şaşırdı. Hayatında ona çiçek veren olmamış. Yüzüme bakıp dalıyor. İşin iç yüzünü çıkaramıyor, bana sormaya da çekiniyor. Ağabeyimi sık ziyaret ediyorum. O da öyle, şaşkın. Birinde Adıyaman tütününü götürdüm. Birinde Erzincan tulum peyniri. Genellikle temiz çamaşır, annemin böreklerinden götürürdüm. Ama ağabeyim kaçın kurası. Çaktı hemen. "Bir şey var sende" dedi. Hiç renk vermedim, hiçbir şey demedim. İçine kapanık biriyim ben.

Ulan koca bir mimarsın sen. Okumuş-yazmış, kitaplar devirmiş. Seçkin Holding'e bir telefon açıp "Nur Hanım ile görüşmek istiyorum", diyemez misin? Bunca gam yükünü taşımanın ne âlemi var. Hangi asırda yaşıyoruz. Etrafta ne Kerem var ne Aslı. Kendine gel.

Bana bu çıkışı yapmayın n'olur. Karlı dağdan kar isteyin getireyim, ama telefon aç demeyin, bu iş kitap devirmeye benzemiyor. Ne demiş şair:

*Taşı havaya atıp
Başını altına tutmaktır
Adı aşk.*

Ohooo! Sen uçmuşsun kardeşim, sana söylenecek söz kalmamış, senin işin Allah'a kalmış.
Elbette, âmenna.

En iyisi ben size ağabeyimin hapishane macerasını anlatayım, şu konudan, sorgulamadan kurtulayım. Anlat!

Efendim bu içeri girince, elinde bavul, şöyle durup koğuşa bir bakmış. Daha önce mapus yattığı için mekanın acemisi değil.

Bunu burada bir derviş yola getirmiş.

Yok ya! Nasıl olmuş?

Şöyle:

Biri ranzaların arasını süpürüyormuş. Kara kavruk bir genç. Tabii haliyle biraz toz kalkmış.

Üst ranzada sırtını mindere vermiş, omuzunda deri gocuk, kafa ustura, bıyıklar ağza dolmuş iri kıyım biri, etrafı süpüren adam doğrulunca tekmeyle kafa-sına koymuş.

— Ben sana toz kaldırma demedim mi lan dümbük. Tekmeyi yiyen genç, burun üstü kapaklanmış. Ama derhal kalkarak:

— Bir daha olmaz ağam, affet demiş.

Ağabeyim “Hoş geldin, Allah kurtarsın” diyenlerden birine yanaşıp:

— Kim bu, demiş.

— Koğuş Ağası Abuzer.

— Ha! Demiş ağabeyim, anlaşıldı.

Bavulu bırakmış herifin ranzasına yanaşmış.

— Abuzer sen misin?

— Benim, var mı bi diyeceğin.

— Birinden selam getirdim, hele yanaş.

Abuzer ranzanın ucuna yanaşıp ayaklarını sallamış. Herhalde gizli bir şey diyecek diye ağabeyime

eğilmiş. Sen misin eğilen. Ağabeyim bunu iki yakasından tutup aşağı çekerek bi kafa, bi de yumruk. Herif geri devrilerek kafayı alt ranzanın demirine çarpmış.

İki seksen uzanmış. Sen say öldü.

Adamlar toplanmış başına, kimi gardiyanları çağır-mış. Sedye-medye derken herifi revire kaldırmışlar. Ağanın adamları olur, ağabeyim raconu biliyor. Çık-mış ağanın ranzasına, zuladan Sürmene bıçağını çekmiş, oradan gürlemiş:

— Benim adım Demirci Cemil. İyi tanıyın beni. Abuzer ya döner ya dönmez. Bundan böyle ağa-lık yok. Herkes kendi işini kendi görecektir. Yemek, bulaşık, çay nöbetle.

Bıçağı parlatmış:

— Sakın aklınızdan geçmesin, uykuda, helada, ayak-ta, yatakta bunu şişleriz falan. Alayınızı yakarım. Anlaşıldı mı? Yakarım.

— Vay be! Bildiğin Tatar Ramazan.

— Ondan da ileri.

Çağır-mış etrafı süpüren adamı, demiş:

— Sen de bizden birisin, etrafı süpürmek, bulaşık, başkasına hizmet yok. Oldu mu!

— Ben isteyerek yapıyorum efendim. Millete bir hayrımız dokunsun diyerek.

Ağabeyim bu cevabı bekle-miyormuş. Cevaba cevap verememiş. Kendini toplayıp:

— Peki konuşuruz, benim ranzayı göster, demiş.

Adam bavulu almış, alt kat ranzanın birine götür-müş, “İşte burası” demiş, “Allah kurtarsın”.

NUR

Ağabeyim yerleşmiş yatağına, o delikanlıyı da Abuzer'in ranzasına çıkarmak istemiş, adam kabul etmemiş, "Ben yerimden memnunum" demiş. "Hem Abuzer Ağa gelirse yatağını temiz görsün" diye ilave etmiş.

Ağabeyimin ağzı açık. Öylece bakakalmış adamın yüzüne.

Ne iş?

Nur Marmaris'ten dönüyor. Oralarda bir otel inşaatı var, onunla ilgilendi, dönüyor. Gece. Yol tenha. Dalgın, sürüyor arabayı. Ön cama gece böcekleri çarpıp yapışıyor, arada bir tavşan çıkıyor yola, arabanın farlarına bakıp donuyor. Kessen kanı akmayacak, bu nasıl korku? Nur durduruyor arabayı, tavşanın felç olmuş vücudu sağa sola yalpalayarak çalılar ardında kayboluncaya kadar bakıyor.

"Ben de bir tavşanım galiba", diyor. Araba farına yakalanmış bir tavşan. Kaderin elinde bir tutsak. İyi mi, kötü mü, bilmem. İnsan kaderine karşı çıkabilir mi, kaderini değiştirebilir mi? Şu tavşanı görme-
sem ezecektim. Bu kaza mı, kader mi?

Bilmiyorum.

Bilmeden yoluma gidiyorum.

Sahi bilmek ne acaba?

Nasıl biliniyor?

Bir virajı dönünce bu defa karşısına tavşan değil bir çocuk çıkıyor.

Üstelik zenci.

Haydaa! Abarttın sen de yazar amca. Ne işi var o saatte bir zenci çocuğun Marmaris yolunda?

Yukarıda anlattık, cevabı olmayan sorular bunlar. Daha doğrusu Nur'un cevapsız soruları. Ondan da doğrusu, Nur'u yiyip-bitiren meseleler.

Ya işte böyle.

Nur, mistik-metafizik, dinî işlere takmış. Taktığı için konulan teşhis "Manik". Yapma doktor, o topa öyle girme. Nur'la ilgilenen tüm doktorlara söylüyorum bunu. Neden "Manik" olsun. Kadim sorular bunlar. Bunlarla ilgilenmeyen, bu soruları kendine sormayan öyle gelmiş, öyle gidecek. Nur onlardan değil. Uğultulu kalabalığın uzağında.

Çocuk el sallıyor, Nur duruyor, iniyor arabadan. İri gözleri parıldayan, beyaz dişli, kıvırcık saçlı, sekiz on yaşlarında dünya tatlısı bir çocuk.

— Ne arıyorsun burda? Kimsin sen?

Çocuğun Türkçesi kıt.

— Gemi battı. Anne baba öldü.

— Nerde, ne zaman?

Cevap yok. Çocuk deniz tarafını gösteriyor.

— Gittiler. Polis, polis.

Nur düşünüyor, sağa sola bakıyor, kimseler yok.

Birden bir ışık çakıyor zihninde, bunlar sığınmacı.

Gemi kayalara bindirmiş. Tabii ona gemi denilebilirse. Çürük bir teknedir, tıka basa adam dolmuştur.

Ölen öldü, kalanlar karaya çıktı. Jandarma tümünü toplayıp götürdü. Ya bu çocuk!

— Sen nasıl kaldın burda?

Çocuk anlamıyor, sonra bir çalılığı gösteriyor.

— Orada, orada.

Sonra uyku işareti yapıyor. Elini yanağına koyup

başını eğerek gözlerini yumuyor.

— Haa! Anladım. Sen bu çalılığa saklandın. Orada uyumuşsun.

Çocuk anlaşılmış olmasına seviniyor. Beyaz dişlerini göstererek gülüyor.

— Evet.

Nur bu üstü başı dökülen, ayakları çıplak çocuğu alıyor, birlikte arabaya doğru gidiyorlar.

— Nerelisin sen?

Çocuk anlamadı.

— Nereli? Yani memleket, köy?

Çocuk bu defa anladı.

— Somali.

Somali lafını duyan Nur çocuğa sarılıyor.

— Ah canım. Bu açtır şimdi.

Arabaya biniyorlar, en yakın benzinlikte duruyorlar.

Bitişikte kötü bir lokanta var. Çocuk çorba içiyor.

Bir tas, bir tas daha. Sonra oh!

Nur çocuğa cesaret gelsin diye bir kaşarlı tost, bir de kola.

Yeniden yola koyuluyorlar.

Çocuk çok korkmuş. Yorulmuş, aç. Hemen uyudu.

Nur ara sıra ona bakıyor. Allah'a şükrediyor. İyi ki karşıma çıktı. Bana şifa olacak bu. Acaba adı ne, sormadık be.

Hiç durup dinlenmeden basıyor gaza.

Eve kadar.

Sabah.

Boğaz'a bakan köşkün bahçesinde kuş cıvıltıları.

Kapıyı emektar hizmetli Seher Hanım açıyor.

— Erken geldiniz efendim.

Nur çantası omuzunda:

— Sebebi var, diyor.

Öteki kapıyı açıyor, hâlâ uyuyan çocuğu uyandırıyor. İndiriyor arabadan. Seher Hanım'a:

— İşte bunun yüzünden.

Seher şaşkın, küçük bir çılgılık:

— Aman Allah'ım, bir küçük zenci.

— Evet zenci.

Seher Hanım, Nur'un türlü hallerine, sürprizlerine, krizlerine alışkındır. Ama bu. Beklenmedik bir şey. Nur anlatıyor.

— Bunlar Somali'den kaçmış. Tekne batmış. Annesi, babası ölmüş. Kıyıya çıkarları jandarma götürmüş. Bunu unutmuşlar. Kısmet, kısmet.

Şimdi ikisi de Seher Hanım'ın karşısında.

Seher:

— Küçük Hanım, ne yapacağız bunu?

— Türkçesi çok az. Önce bir güzel banyo yaptır. Üstüne başına bir şeyler aldır. Ben yolda karnını doyurdum. Yatsın, uyusun. Çok korkmuş çok.

Çocuğun başını okşuyor. Çocuk gözlerini kırıştırıyor. Nur, Seher Hanım'ı göstererek:

— Bu anne. Şimdi banyo. Sonra uyku. Tamam?

Çocuk tedirgin, etrafa bakıyor. Burası neresi?

— Tamam.

Nur da bir duş alıp yatıyor.

Ne kadar yorulmuş, deliksiz uyku iyi geliyor.

Bu arada Seher Hanım şoförü çarşıya gönderiyor.

Sekiz-on yaş civarında bir çocuk için çamaşır, gömlek, tişört, pantolon, ayakkabı, işte ne lazımsa alıyor. Çocuğu bir güzel yıkayıp yatırıyor.

O da derin bir uykuya daldı.

Uyku bu; ilaç, ilaç.

Neden sonra Seher Hanım ikisini de uyandırıyor.

— Kahvaltı hazır, beyefendi sizi bekliyor.

— Çocuktan bahsettin mi?

— Hayır.

— İyi.

Nur giyiniyor, çocuk da giyinmiş, çok güzel, çok sevimli. Ama bir o kadar tedirgin. Giysi nasıl da değiştiriyor adamı.

Nur çocuğu koridorda tutuyor. "Sen burda bekle, ben çağırınca gelirsin". Çocuk yine "tamam" diyor. Tamam'ı biliyor.

İskender Bey kahvaltı masasında. Kızını görünce ayaklanıyor:

— Ah! Canım. Erken gelmişsin. Seher söyledi.

Baba kız sarılıyor.

— Yolda yatmak istemedim baba. Moteller falan, pis.

— Haklısın canım.

— Ben de bastım geldim, tabii yoruldum biraz.

— Eh, onca yol.

— Bir de!..

İskender endişeyle bakıyor kızının yüzüne:

— Ne oldu? Ters bir şey mi var?

Nur gülümsüyor.

— Yok, yok! Endişelenme, aksine sevimli bir şey.

Koridora doğru sesleniyor:

— Gel canım, korkma gel.

Çocuk titrek adımlarla çıkıyor, baba-kıza doğru ağır ağır yaklaşıyor. Nur:

— Yolda önüme çıktı, yalnız, aç, korkmuş. Dayanamadım aldım.

İskender haliyle şaşkın:

— Hay Allah. Üstelik zenci. Sen eskiden kedi, köpek getirirdin eve, bu defa bir çocuk. Hem de zenci. Kim bu?

Çocuk gelip Nur'un sıcaklığına sığınıyor. Nur tasarladığı hikâyeyi anlatıyor. İskender rahatladı, kahvaltısına devam ediyor. Nur çocuğu bir sandalyeye oturtuyor, çayını, tabağını koyuyor önüne; çocuk tedirginliği bir türlü atamadı üzerinden. Ama yıkanmış, uyumuş, yüzüne bir parıltı oturmuş.

İskender:

— Önce polise haber vermek lazım. Sonra sosyal bir kuruma.

Nur sözünü kesiyor babasının:

— Hayır, hayır! Önce bir kendine gelsin. Korkudan kurtulsun. Ona Türkçe öğretelim, okuma, yazma.

— Ooo! Uzattın ama kızım.

Nur ağır ağır yemeye başlayan çocuğa bakarak:

— Baba, buna kıyılır mı hiç. Mümkün olsa evlat edineceğim.

— Sakın aklından geçirme.

— Biliyorum. Ama izin ver bir süre kalsın bizde. Bahçıvanın çocuklarıyla oynar, dil öğrenir, alışır buralara.

İskender çocuğa bakıyor. Ne kadar sevimli kerata.

Hem yetim hem öksüz. Merhamet kabarıyor.

— Peki, ama bir süre.

Nur kalkıp babasına sarılıyor.

— Babaların babası. Sağ ol.

İkisi de kalkıyor. Onlar kalkınca çocuk da kalkıyor.

İskender çocuğa yaklaşarak:

— Afacan, adın ne senin?

Çocuk Nur'a bakıyor. Nur:

— İsim, isim.

Çocuk beyaz dişlerini parlatarak gülüyor.

— Umer.

Sonra elini kalbine koyup:

— Elhamdülillah müslüman.

Nur kopuyor o anda.

Koşarak ve hıçkırarak kendini yatak odasına atıyor.

Ağlıyor, ağlıyor.

Sonra dönüp tavana bakıyor. "Şu çocuktaki iman.

Allah'ım bana da onu nasip et. Ama o bir çocuk. Bir melek yani, onun imanı melek imanı."

Bir süre sıkıntıyla kıvranıyor. Sonra "Çocuk tabii.

Bilmez. Anası babası ona ne demişse onu bilir, söy-

ler. Hele bir büyüsün. Ola ki bilmek nedir sorusuna

cevap arasın, o zaman görür hanyayı konyayı.

Neyse. Babam razı oldu ya. Bu güzel işte. Bir hayır

eyleyeceğiz. Rabbim bu çocuğun saf kalbinin hür-

metine bana da hidayet verir. Rabbim dilediğine

hidayet verir. Âmenna".

Her şey Nur'un istediği gibi gitti.

Ona bir hoca buldular. Hem Türkçe hem okuma-

yazma öğretti.

Ömer, bahçıvanın çocuklarıyla kaynaştı. Çiçek dikmeyi, meyve toplamayı öğrendi. Güzel vakit geçirdi. Nur eve geldikçe onunla ilgileniyor.

Kendi çocuğu imiş gibi yemesi-içmesiyle, yetişmesiyle –mesela ona bilgisayar kullanmayı öğretti– elbisesi, ayakkabısıyla uğraşiyor.

Bazan arabayla İstanbul’u geziyorlar.

Ömer denizden korkuyor.

Haklı. Büyük travma yaşadı.

Anasını, babasını, yakınlarını kaybetti.

Nur bu arada hikâyesinin tamamını da öğrendi.

Ömer’in amcası İstanbul’da imiş. İşi varmış. Bu defa kardeşi Hasan ve ailesini de Türkiye’ye getirmek istemiş. Onlara biraz Türkçe öğretmiş. Somali’de hayat çok zormuş. Açlık, susuzluk, savaş. Küçük çocukları kaçırıyormuş. Herkes hastaymış. Yakınlarının çoğu ölmüş. Bunlar kaçmaya niyetlenmiş. Tüm paralarını insan kaçırıcılara vermişler. Hurda bir tekne. Ama yolculuk iyi gelmiş. Tam kıyıya yanaşırken fırtına. Tekne parçalanmış. Ömer kıyıya nasıl çıktığını hatırlamıyor.

Güzel günler çabuk geçer.

Ve geçti.

İskender Bey ilgililerle konuştu.

Ömer’i içinde zenci çocukların olduğu, hem yurt hem okul bir yere yerleştirdiler. Ayrılık zor oldu. Ağlaştılar.

Ama Nur sık sık onu ziyarete gidiyor.

Zenci çocukların bir kısmı orada, mescitte namaz kılıyormuş. Ömer de aralarına karışmış.

NUR

Nur bir kez, kapı aralığında Ömer'in namazını izledi.

Sessizce ağladı. Kendi de arada bir namaza başlar, epeyce devam eder, sonra aniden bırakırdı.

"Ya Rabbi beni namazla terbiye et. Beni ibadetten ayırma. Bana hakikatin kapısını aç." diye uzun uzun dua etti.

Nur'un bir kalbi var.

Ama kanıyor.

Biz iki oğlan, ağabeyimle ben, doğduk büyüdük. Şehir yerinde fazla çocuk istenmezmiş, kimbilir ondan mıdır, nedir, anam bir zaman hamile kalmadı. Tâ ki ben altı yaşına girip okula başlayana kadar. Bir yıl erken gittim okula.

Babalar oğlan ister, analar kız.

Doğru mudur bilmem, ama galiba her ikisi de kendine bir dayanak istiyor. Kendi gibi birini; yani erkeke erkek, dişiye dişi. Oğlanlar babalarına, kızlar analarına yardım eder. Buna mukabil, tuhaftır, kızlar babacı olur; oğlanlar analarının eteğine sarılır.

Bu niçin böyledir?

Çok analizler, teoriler, tespitler var. Bilim işte, her işe burnunu sokar. Neyse biz söyledik, geçelim.

Günler böyle gidedursun, anamın diline bir ezgi yapıştı. Türkü müdür, ninni midir bilemem. Ancak o kadar dinlemişim ki, tâ o zamandan aklımda kalmış.

Aktır kızımın aklığ

Öter dağların kekliğ

Anasının inci ipliğ

Bunu böyle fasulye ayıklarken, bulaşık falan yıkar-ken içlene içlene, tekrar tekrar söylüyor. Harput âhengi ile ve galiba dua niyetine. Belli, bir kız çocuk istiyor.

Çok geçmedi anam bir kız doğurdu.

Ceylan gibi iri kara gözlü, gülünce yüzünde güller açan, sevimli mi sevimli bir kız.

Anam gençleşiverdi birden. Çiçek gibi açiverdi. Herhalde bu sebeple çocuğun adını Çiçek koydu. Babam sevinmiş göründü ama, içinden herhalde “Ulan biz iki bebeye bakamıyoruz, bu üçüncü nereden çıktı?” demiştir.

Nereden bilsin ki, ardı sıra bir oğlan daha gelecek. Evet, Kadırgalı Hamal Ali’nin dört çocuğu oldu. Rızkı veren Allah. Fakirlik çektik; ama daralmadık. Kimselere muhtaç olmadık. Rızık işine akıl ermez. Kız büyüdü, serpildi.

Büyüdükçe güzelleşti.

Hepimiz üzerine titriyoruz.

Anam sabah akşam nazar duaları okuyor. Yemiyor yediriyor. Ama o. Nankör kedi. Babam eve gelince doğru kucağına. Yorgun adamı iyice yoracak diyor-sun ya, tersi oluyor. Babam onu sevip okşadıkça tüm yorgunluğu gidiyor. Ona horoz şekerler, naylon bilezikler getiriyor. Bu kız evin şenliği oldu.

Anam yuyup yıkadıktan sonra, önüne oturtup gür siyah saçlarını tararken gülüm, lâlem, menekşem; çiğdemim, sümbülüm, nar çiçeğim diyerek seviyor. Akıllı kız, hiç şımarmadı.

Bir de zeki, bir de çalışkan.

Beş yaşına varmadan evi süpürmeye başladı. Ona okula gitmeden okuma-yazma öğrettim. Tahsil hayatı çok parlak, sınıflarını birincilikle geçti.

Liseyi bitirdiği yıl hastalandı.

Bir halsizlik geldi üzerine. Çok çabuk yoruluyordu. Sonra o gül rengi soldu, sarardı çocuk.

Ailece yasa battık.

Endişelendik tabii.

Ağzı da kokmaya başlamıştı. Çok utanıyordu bundan, zayıfladı.

Hastane, doktor, derken teşhis konuldu.

Böbrek yetmezliği.

Kolumuz kanadımız kırılmıştı. Tedavisi yok gibi. Allah'tan umut kesilmez. Dualarla onu ayakta tuttuk. İlk bir iki ay ilaçlar ve perhiz ile geçti. Bir netice alamadık.

Sonunda diyalize bağlandı.

Haftada iki gün onu okuldan alıp tedaviye götürüyorum. İşletmede okuyordu.

Bende ikinci el bir Lada var. Dökülüyor ama işimizi görüyor.

Çiçek metin bir kız.

Önceleri haliyle içine kapandı; zamanla diyaliz merkezine alıştı, arkadaş edindi. Derken bir mucize oldu.

Kızın yüzü aydınlandı.

Sebep?

Sebep Cüneyt.

Sarışın, yeşil gözlü, yakışıklı bir Boşnak. Cemaatten

imiş. Çok cemaat var, acaba hangisinden? Doğrusu dert etmedim.

Cana yakın, efendi bir oğlan. Bu bana yeter. Orada staj yapıyormuş, tıp okuyor ya.

Çiçek'e ilaç gibi geldi.

Galiba ilk karşılaşmada her şey olup bitmiş. Hani ben de bir Leyla'nın Mecnun'uyum ya, halden anlıyorum.

Böbrek nakli için uygun böbrek bekliyoruz. Tek kurtuluş yolu bu. O kadar çok böbrek bekleyen var ki. Kısmet.

Ama kız mutlu.

Mutluluğun ne zaman, nerede, nasıl geleceğini bilemeyiz. Cüneyt diyaliz günlerinde bizi kapıda karşılıyor, Çiçek'in etrafında arı gibi dönüyor.

Annem, ağabeyim, en küçük kardeşim Çetin hepsi tanıyor onu, hepsi seviyor.

Rahmetli babam bu acı günleri görmedi.

Ama annem.

Bir gözü ağlarken, öteki gülüyor.

Hepimiz dua ediyoruz, bir an önce uygun bir böbrek bulunsun diye.

Bu sürecin ne kadar süreceği bilinmez.

Çiçek'i diyalize götürdüğümde ben dışarı çıkıyorum. İki sevgiliyi baş başa bırakıyorum. Böylesi daha iyi. İkisi de edepli. Ben orda olsam çekinir, konuşamazlar.

— Evimiz tek katlı, bahçe içinde olsun istiyorum.

— Kırmızı panjurlu falan.

— Gülme. Gerçekten bunu istiyorum. Çok şey değil yani. Düşünsene, baş başa olacağız. Müstakil.

— Sen tek katlı, bahçeli bir evin kaç para olduğunu biliyor musun?

— Konu bu değil.

— Neymiş konu.

— Çiçekler meselâ. Çok severim. Cenab-ı Hak şu Cüneyt kulunu sevindirmek için karşısına bir çiçek çıkardı işte.

— Abartma.

— Abartmalıyız. Ben şimdiden bahçedeki çiçekleri sıraladım bile.

— Nasıl?

— Öncelikle bahçe kapısının üzerini hanımelleri kaplayacak. Bahçeye girerken bir hanımeli banyosu yapacağız.

Sonra mor salkımlar. Çephe pencerelerinin üzerinden sallanmalı.

Çiçek bu kadar aşkla, hevesle tasvir edilen o tek katlı eve kapılmadan edemiyor.

— Ya güller?

— Evet. Güller mutlaka kokulu olmalı. Tâ Isparta'ya gidip getirebilirim. Sonra o yediverenler. Sarı, beyaz her çeşit gül olmalı. Çiçek'imın bahçesi bir gülistan olmalı.

— Başka.

— Duvar kenarında leylaklar, gelip geçenleri selamlamalı. Hercai menekşeler, hüsnüyusufklar.

— Fesleğen yok mu, fesleğen?

— Onu evin içine alırız; balkonda, mutfakta birkaç saksı bulunur. Gelip geçerken okşarsın.

— Annem sever, bizde var.

— Ateş çiçekleri, Cennet süpürgeleri, sardunyalar. Her şey, her şey.

Çiçek birden silkinip kendine geliyor.

— Çok hayal kurmayalım. Sükut-u hayal diye bir şey var.

— İnsan dünyada hayal ettiği müddetçe yaşar. Kimin sözüydü bu?

İki sevgili böyle kumrular gibi konuşurken, yanlarında yatan yaşlı hanım onları hayranlıkla dinliyor. O maalesef böyle bir aşk yaşamadı. Küçük yaşta sevmediği birine verdiler, adam da fazla yaşamadı. Zaten çocukları olmamıştı. Kendisi bir ananın bir kızıydı. Kocasını ölünce ana-kız birlikte yaşamaya başladılar.

Bir süre böyle gitti.

Tâ ki geçenlerde annesi ölünceye kadar. Böbrek sanki bu ölümü bekliyormuş. Aniden iflas etti. Şimdi burada.

Çiçek'in diyalize geldiği gün o da geliyor.

Birbirlerine alıştılar, açıldılar. Kadın Çiçek'teki saflığa, temizliğe bayılıyor. Eh, Cüneyt de melek gibi bir oğlan. Birbirlerine nasıl da yaklaşıyorlar. Kadın onlarda gördüğü bu gençlik aşkını kır çiçeklerine benzetiyor. Papatya, dağ lâlesi, çiğdem, kardelen gibi bir şey. Onları dinledikçe sanki tüm kederi uçup gidiyor, sanki onlar gibi gençleşiyor. Bazen dayanamayıp söze karışıyor:

— Cüneyt doğru söylüyor Çiçek. Hayal kurmalı insan. Özellikle genç iken. Yaşlanınca fazla gerçekçi oluyoruz, günü kurtarmaya bakıyoruz.

— Ama durumu biliyorsun Münevver abla.

— Ne varmış durumunda? Aslan gibisin maşallah. İnanmak lazım. Ben inanıyorum. Allah sana bir böbrek gönderecek.

Cüneyt:

— Sağ olasin Münevver Abla. Şu diyalizde kaç kişi tanıdım, böbreğe kavuştu. Çiçek de kavuşacak elbet. Çiçek içini çekiyor:

— İnşallah.

Sonra hayallerine kaldıkları yerden devam ediyorlar.

Cüneyt:

— Belki bir arsa buluruz. Evin projesini ağabeyin yapar.

- Para nerde?
- Yapma böyle be Çiçek. Para bulunur. Yeter ki sağlık olsun.
- Çiçek söylediği söze pişman, hatasını düzeltiyor.
- Ağabeyim elbette yapar her şeyi. Yeter ki biz arsayı bulalım.
- Çiçek ne diyorum biliyor musun?
- Söyle.
- Birkaç çok iyi arkadaşım var. Belki birlikte bir klinik açarız.
- Olabilir.
- Bunlardan biri bayağı varlıklı. O evet derse olur bu iş.
- Ailesi razı gelir mi?
- Bir evin tek oğlu. Her istediğini yaparlar. Kliniği kurunca bir gün tayin ederiz.
- Ne günü?
- Yetimler günü.
- Anlamadım.
- Haftanın bir gününü yetim çocukların, yaşlıların, fakirlerin tedavisine ayıracağız. Ücretsiz olacak.
- Harika.
- Evet, böyle bir projeyi şimdilik kendi kafamda geliştiriyorum. Zamanı geldiğinde, yani arkadaşlarımız mezun olup ihtisaslarını bitirdiklerinde. Yahut tam bu süreç içinde onlara açılacağım.
- Sanırım uzun süre bunu tartışırız. Çünkü bir klinik kolay kurulmaz, yatırımı riske atmamamız lazım.
- Çiçek dalgınlaşmıştı. Cüneyt farkına vardı bunun, sordu:

NUR

— Beni dinlemiyorsun galiba?

Çiçek döndü, gözleri yaşarmıştı. Titreyen sesiyle:

— Ne kadar hamiyetli, merhametlisin. Seni karşıma çıkardığı için Cenab-ı Hakk’a şükrediyorum.

Cüneyt eğilip Çiçek’in elini tuttu.

— Sen de öylesin canım, sen de.

Âlete bir göz attı, sonra:

— Şimdi dua zamanı. Seans bitiyor.

İki genç hem kendileri hem o odadaki diğer hastalar için duaya durdular.

Raci Bey taşralı, köylü yani.
Ama yetmiş yıl olmuş İstanbul'a geleli.
Köylerde Raci adına rastlanmaz pek.
Doğru. Bunun babası Hüseyin askerde ince hasta-
lığa yakalanmış. Komutanı çok ilgilenmiş bununla.
Sonunda çürüğe çıkarıp köyüne göndermişler. Hep
"Bir oğlum olursa adını Raci koyacağım" dermiş.
Komutanın adı.
Genç yaşıta ölmüş.
Ölünce, büyükler iki çocuk sahibi gelini bir başkası
ile evlendirmiş. O sırada Raci ilkokulu bitiriyor.
Amcası Hasan, büyük kardeş çoktan beri İstanbul'da
esnaf imiş. Sultanhamam'ın dar sokaklarında küçük
bir tuhafiyeci. Çocuğu yokmuş. "Ulan bir oğlum
olaydı da tek, bir kolum olmayaydı" dermiş.
Raci'nin anasının kocaya vardığını duyunca köye
haber salmış: "Oğlanı bana gönderin, oğlum gibi
bakarım, hem de meslek sahibi yaparım" diyerek.
Üvey babanın işine geliyor tabii. Sofradan bir
boğaz eksilecek. Raci'yi hazırlayıp yola vurmuş-
lar. Dumanlı tren var o zamanlar, bir de köyden
İstanbul'a gidenler. Yanlarına katıp yollamışlar.

Giderken anası oğları son bir defa sevip koklamış, gözlerinden öpmüş.

Gözden öpmek iyi değildir, ayrılık olur derler.

Nitekim olmuş da.

Raci bir daha köye dönmemiş.

Yıllar sonra üvey baba ölüp kızlar gelin olunca yalnız kalan anasını yanına aldırmuş.

Her neyse.

Hasan Efendi küçük kardeşinin emaneti Raci'yi çok sevmiş, adeta oğlu yerine koymuş. Oldukça zeki ve kabiliyetli Raci'ye muhasebe öğretmiş. Hasan Efendi kendi defterini kendi tutarmış, muhasebe biliyor yani.

Raci tuhafiye işini kısa zamanda kavramış ama pek tutmamış. Beş binden fazla çeşidi takip edeceksin, perakende satacaksın, pek bir şey bırakmıyor. İşte azıcık aşım, ağırmaz başım. Yaşı biraz ilerleyip, İstanbul'un ve bilhassa Sultanhamam'ın kurdu olunca kumaşçılara dadanmış.

Para burda arkadaş, para kumaşta. Hele ki toptancı olursan.

Öğle üzeri Hasan Efendi kırk yıllık esnaf alışkanlığı ile evden sefertasında getirdiği yemeği tezgaha koyup, "Hadi Raci elini yıka da yemek yiyelim" dediğinde, bizimki teşekkür eder, artık tanış olduğun genç kumaşçılardan birinin adını vererek onun dükkânında pideye davetli olduğunu söylerdi. Yalan söylüyor kerata.

Hasan Efendi anlar bunu, ama çocuğu sıkmamak için "Peki git, ama geç kalma" derdi.

Raci en çok Yusuf ile Mahir'in dükkânına uğruyor. Bunlar genç çocuklar, Yusuf bekar Mahir evli. Raci'yi çok seviyor Yusuf. Başını okşayarak "Seni bu Sultanhamam'ın kralı yapacağım, kralı" derdi.

Ardından "Bi koşu 110 numarada Hadi Bey'e uğra, siyah jarse lazım de, hadi fırla."

Raci, Hadi Bey'e gider, yüz top mal olduğunu öğrenir, kaç para diye de sorar. Piyasada para lafı edilmez ama Raci'yi seviyorlar, belki de daha çocuk diyorlar ve söylüyorlar.

Raci dönüp Yusuf'a "Yüz top varmış abi" diyor, Yusuf başka bir yere telefon açarak haberi veriyor, isterlerse bir yüz top daha bulacağını bildiriyor. Malı bir yerden alıp ötekine aktarıyor, arada bunlara bir komisyon kalıyor.

"Ah" diyor Yusuf "Ah." "Sermayen olacak, kendin alıp kendin satacan ki."

Raci bunları bir bir kafasına yazıyor, herkes onu küçük görüyor ama o Sultanhamam'ın ciğerini biliyor, ciğerini.

Ah bir askerliğini yapıp dönse, neler olacak neler. Dur bakalım, o gün de gelecek inşallah.

Nitekim askerlik dönüşü Raci'nin kaderi döndü.

Önce acı günler yaşadı.

Sonra kaderi güldü.

Askerden döndüğünde Hasan Efendi yatağa düşmüş, dükkan kapanmıştı.

Raci, Hasan Efendi'yi doktor doktor dolaştırdı.

Ameliyat dediler yaptırdı. Ama umut yoktu, kanser tüm vücudu sarmıştı. Karısı Emine Hanım da hastaydı. Kalp, şeker, tansiyon; ayakta duracak hali kalmamıştı.

Hasan Efendi'nin bir eski Opel'i vardı. Raci bunları hastanelere taşıyıp durdu. Yemeklerini, yataklarını yaptı.

Bir hizmetçi kadın tatalım diyecekti ama dili varmıyordu. Eli sıkıydı Hasan Efendi'nin. Ölüm döşeğinde bile olsa kuruşun hesabını sorardı.

Herkes Hasan Efendi ölecek diye beklerken Emine anne kalpten küt diye gidiverdi. Mezar, defin işlerini hep Raci kotardı; bir iki uzak akraba gelmişti cenazeye.

Eşini kaybetmek ağır geldi Hasan Efendi'ye. Beş günlük ömrü, üç güne indi. Gözünde mal-mülk kalmadı. "İman ile gideyim yeter" diyordu. Bu sebepten olmalı, servetini Raci'ye bağışladı. Servet dediğin tuhafiye dükkânı ile Çengelköy'de bahçe içinde bir ahşap ev.

O uzak akrabalar Hasan Efendi'nin de gidici olduğunu anladıklarından kışın kışın yavaşmaya, hastanede ziyarete gelmeye başlamışlardı. Hasan Efendi ölüm döşeğinde de olsa eski kurt. "Boşuna telaşlanmayın, malı-mülkü Raci'ye tapu ettim" diye açıkça söyledi her şeyi.

O günden sonra da zaten kimse gelmedi.

Son nefesini verirken başında Raci'den başka kimse yoktu.

Cenab-ı Hak malı dilediğine, ilmi isteyene verirmiş. Raci mal canlısı idi ya; işte sana mal. Zaten asker-de iken plan üstüne plan yapmıştı. Parayı bulmak, parayı kullanmak, birini beş etmek, bunun yolu yordamı.

İşte telaşa, tasaya lüzum kalmadı; Raci'nin önünde yürüyeceği yolun kapısı açılıverdi.

Gitti önce tuhafiye dükkânının kepengini kaldırı-verdi. Kapıyı açınca yüzüne biraz toz, biraz lavanta, biraz tuhafiye kokusu esti. Burnunun direği sızladı. Hasan Efendi titiz, temiz adamdı; lavanta kolonyası kullanırdı. Işıkları açtı, şöyle durup etrafa bir baktı. Dükkân yetim kalmıştı, sanki boynunu bükmüştü. Hasan Efendi'nin elinden toz bezi düşmezdi. "Malı silecen, parlatacan ki canlansın" derdi.

Hasan Efendi'nin tezgah gerisindeki koltuğuna oturmaya içi elvermedi, bir sandalye çekti.

Plan şu: Bu dükkanın malını ucuz-pahalı demeden birine devredecek. İçini, aydınlatmayı, mobilyaları tamam edecek. Kız gibi bir yazıhane olacak burası. Boru değil kumaş işine başlayacak.

Çengelköy'deki evi yarı yarıya müteahhite verecek. Beşerden karşılıklı on daire olur; beşi kendisine

kalır. Üçünü satar, birini kiraya verir, birinde kendi oturur. Hasan Efendi'nin bankada da epeyce parası varmış.

İşte sana sermaye.

Malı satıp dükkânda tadilata başlayınca, Yusuf'la Mahir sık sık damladılar. Belli ki ortak olmak istiyorlar. Raci ne yapacağını açık açık anlattı. Bozuldular tabii, ama hak verdiler. Eee, ne de olsa iş başka, arkadaşlık başka. İyi çocuklar, anlayış gösterdiler, küsmeyip dost kaldılar.

Raci planı uyguladı.

Yazıhaneye şık bir açılış yaptı.

Piyasada duyuldu, ziyarete gelen çok oldu.

Helal olsun çocuğa, iş bilen; kılıç kuşananın dediler. Ardından fırtına gibi esmeye başladı. Aldı, sattı, aracılık yaptı, ayağını yorgandan çıkarmadı.

Ne kadar çabalarsan çabala, çapın ne ise orda kalırsın. Kumaş işinde Raci'nin yeri ikinci lig. Birinci lige çıkmak için kodamanlarla iş tutması lazım. Onlar da kırk kişi, birbirini tanıyor, aşağıdan gelenlere pek kucak açmıyorlar.

Biri hariç.

Mehmet Ali Türkyılmaz.

Piyanın en baba tüccarı. Fabrikaları var, ithalat, ihracat. Vaktinde girmiş işe, bir köşe tutmuş, sonra dört köşe olmuş. Esasen tüccar bir aileden geliyor. Selanikli.

İşte burada duracaksın.

Bizde garip bir kanaat vardır, bir şehir efsanesi.

Kökeni Selanik olanlara dönme diye bakarlar. Kısmen doğrudur bu, ama kısmen.

Selanik Osmanlı zamanında bir Türk şehri idi. Seksen camisi vardı. Yüzde onu, yirmisi Yahudi; bir kısım da dönme idi. Ama ticarete hakimdiler. Mehmet Ali Bey, ne Yahudi ne dönme. Öz be öz Müslüman-Türk. Ama gel sen bunu piyasaya anlat. Anlatamadı, lakabı "dönme" kaldı. Soyadı kanununa sığınarak "Türkyılmaz" soyadını da aldı ama durum değişmedi.

O da saldı işin ucunu.

Ne derlerse desinler, sen işine bak.

Variyet yerinde idi ama yaşı ilerlemişti. Ne kardeş, ne bacı, ne dayı, ne amca. Sırtını dayayacağı bir yer yoktu. Karısını vakitsiz yitirmiş, onu çok sevdiği, hatırasına bağlı olduğu için bir daha evlenmemişti. Bütün varlığı, yaşama sebebi, tek evladı, tek kızı Zümrüt idi.

O da yaradılıştan mı, anasız büyümekten mi bilinmez; karağülmez, işinden başka şey düşünmez, çok konuşmaz biri.

Epeyce talibi oldu, hepsini reddetti. Bu kız evde kalacak. Yaş otuz beş.

Mehmet Ali Bey düşünüp duruyor, bir formül arıyor. Açıkçası bir damat.

Zümrüt Avrupa'da işletme okumuştı. Babasının sağ kolu. Hemen her yere yetişiyor, âdeta yirmi dört saat çalışıyordu. Ömrü ev ile iş arasında.

Mehmet Ali Bey, Raci'yi bir iki kez iş arkadaşlarının yazıhanelerinde görmüştü. Sordu soruşturdu, baktı

hırslı ama temiz bir çocuk. Daha iyi tanımak için bir iki ufak iş yaptı onunla. Yemek yediler, sohbet ettiler, kahvelerini içerken Mehmet Ali Bey sudan bir sebeple Zümrüt'ü çağırdı. Ayak üstü Raci ile tanıştırdı.

— Bundan böyle seninle çalışacağız Raci. Ben yokken Zümrüt Hanım ile görüşürsün.

Raci havalara uçuyordu.

Tünelin ucu gözüküyordu.

Münasebet sıklaştı.

Kimseye yüz vermeyen Zümrüt dahi, bu saf delikanlıya ısınmıştı.

Artık bu Yeşilçam hikâyesini uzatmayalım.

Mehmet Ali Bey, "Bırak senin tezgahı, gel bize, sağ kolum Zümrüt oldu, sol kolum sen ol" dedi.

Raci ne desin.

Allah'tan bir göz istemişti, çıkageldi iki göz. Zaman geçti, aralarındaki yaş farkına aldırmadan Raci ile Zümrüt'ü baş-göz ettiler. Raci, Bebek'teki köşke taşındı.

Mehmet Ali Bey ferahlamıştı.

Artık kendini emekliye ayırır, takımı gençlere emanet edebilirdi.

Öyle de yaptı.

Balık tuttu, golf oynadı, kendi yaşındakiler ile seyahate çıktı. Trenle Sibiry'a'yı bir baştan bir başa geçti. Gün akşamlıdır denilmiş. Vakit geldi Mehmet Ali Bey dünyasını değişti.

Raci Zümrüt'e kendini sevdirmiş, sevdirmekle kalmayıp bir adım öne geçmişti. Zümrüt genç kocasıyla

iftihar ediyor; onun zekası, çalışkanlığı, dirayeti karşısında şapka çıkarıyordu.

Zamanla kumaş yanında gıda, turizm, inşaat alanlarına girdiler.

Raci artık özlediği birinci lige çıkmış, hatta holdingi ilk beş içine sokacak hale gelmişti. Bu arada bir kızları oldu, adını Dilber koydular, bu tek evladı şımarttıkça şımarttılar.

Ama bu hiç iyi olmadı.

Şımarık Dilber zora gelmediği için hiçbir alanda dikiş tutturamadı. Özel okullarda torpille sınıf geçti. İyi kötü lisan öğrendi ama kitaplarla arası yoktu.

Yiyip içip yatıyor, en çok eğlenmeyi seviyordu. Bu eğlence tutkusu çapkınlıkla sonuçlandı, Dilber su gibi para harcamaya başladı.

Raci ile Zümrüt kendi disiplinli gençliklerini düşünüp düşünüp kızı fazla özgür bırakmışlardı.

İkisi de “Varsın olsun, canı sağ olsun” diyorlardı ama, baş başa kaldıklarında “Ne olacak bu kızın hali” diye dertleniyorlardı.

Üniversiteyi kazanamadı. Zaten okumak istemiyordu. Bir zaman kendini sanata vurdu, sinema-tiyatro ile ilgilendi. Entellere karıştı, ne de olsa o bir kolejli kız.

Sonunda modada karar kıldı. Bir modaevi açtı, defileler düzenledi. Hani bazı hocalar vardır, asistanlarına yazdırdıkları kitapları kendi adlarıyla yayınlayıp şöhret olurlar. Onlar gibi Dilber de yanına topladığı kabiliyetli kızlara elbiseler yaptırıyor, Dilber markası ile kendi işi imiş gibi sunuyordu.

NUR

Bu ÷lkede her Őey olur, Dilber'in adı moda dñnya-sında bir yer edindi. Ana-babası "Oh, iŐte kızımız bir iŐe yaradı" diye seviniyorlardı.

Onlar sevinedursun; Dilber'in yaŐı geçiyor, evlenme lafı hiç gündeme gelmiyordu.

İskender tam bu sırada zuhur etti.

Tesadüfe bak, Raci Bey o sırada odasında bir buçuk iskender yiyordu.

Sekreter “Köylünüz gelmiş efendim, hani telefon etmişti” deyince, “Al içeri” dedi.

İskender çekinerek girdi.

Orta boylu, kara-kavruk, sıırım gibi bir oğlan. Raci Bey tekerlekli yemek masasında kebaba yumulmuştu, sırtı dönük.

— Hoşgeldin efe, dedi.

Kebaptan kendini alıp oğlana dönemiyordu.

— Hoşbulduk efendim.

— Ulan bu İrfan Usta’nın kebabları bizi öldürecek.

Bu kadar kebab yenir mi? Ama insan yaşlandıkça gözü çöplükte kalıyor. Halbuki zarar vücuda, kaldırmıyor artık. Yine de yiyoruz işte. Pis nefis.

İstemeye istemeye bıraktı kebabın yarısını. Peçeteyle ağzını sildi. Döner sandalyede döndü, İskender’i gördü. Şöyle bir yukarıdan aşağı süzdü, sonra:

— Ula sen kimlerdensin?

İskender hâlâ ayakta, neredeyse esas duruşta.

— Delilerden efendim.

Keyiflenmişti Raci. Kalktı, koca maun çalışma masa-

sının gerisindeki rahat koltuğa çöktü. Çökerken geçirdi. Köylüsünü gördü mü köylü ağzıyla konuşmaktan çok hoşlanıyordu. Zile bastı, sekreter geldi. “Kızım al şu tepsiyi, bana bir sade kahve, delikanlı ne içersin?” dedi.

İskender “Çay efendim” dedi.

Kız tepsiyi aldı, çıktı. Raci:

— Ayakta kalma, otur şöyle, diye yer gösterdi.

İskender gösterilen yere oturdu.

— Bu “Deliler” adı nerden geliyor, biliyorsun.

— Biliyorum efendim, büyük dedemden.

— Aferin, kişi aslını unutmayacak. Deli Halit idi adı. Bildiğin eşkıya. Yıllarca dağda gezdi. Bunu tutamadılar. Sonunda af çıktı dediler, bu düze indi. Osmanlı’da oyun çok. Hemen tepesine binip Hükümet’in önünde astılar. Biz yetişmedik, yaman adammış.

Dedenden sana bir damar geçti ise o yeter.

— Bilmem ki efendim. Dedemin maceraları masal gibi anlatılırdı, çok dinledim.

Çay, kahve geldi, içmeye başladılar.

— Ee! Sen ne yaptın bakalım?

— Efendim ben yetim büyüdüm. Aile depremde kamilen ölmüş. Beni enkazdan çıkarmışlar, küçük-müşüm, hatırlamıyorum. Akrabalar elinde büyüdüm. İlkokuldan sonra yatılı okudum vilayette. Lise bitince sınava girdim, İstanbul Hukuk’u kazandım.

— Aferin!

— Durumumuz olmadığı için, dediler Raci Bey’e git. Köylümüzdür. Senin elinden anca o tutar dediler.

— Ya! Demek öyle dediler.

— Evet efendim, siz köyde bir efsane gibisiniz.

— Ula senin ağzın da laf yapıyor yani.

— Estağfurullah.

Bu sırada Dilber top gibi girdi içeri.

Dalgın Raci'yi yerinden hoplattı.

— Kızım kapı vurmak diye bir şey var.

Şımarık kız babasının kucığına atlayıp yanağına bir öpücük kondurdu:

— Babişko, benim araba serviste. Jipin anahtarını alabilir miyim?

Raci uzanıp anahtarı verdi. Kız kucaktan indi.

— Al, ama sürat yapma. Bak bu İskender. Hukuk okuyacak, yakınımız. Bu da benim biricik kızım Dilber.

İskender ayağa kalktı, el sıkıştılar. Dilber oğlanı ölçmek için gözünün içine içine baktı, oğlan kızardı, Dilber içinden "Ah canım! Pek de utangaç" diye sevdi çocuğu. Karşılıklı "Memnun oldum" dediler. Kız çıktı. İskender'i aklına takmıştı ama, "Madeni bulduk galiba" diyordu.

Raci gülerek:

— Dilber fırtına gibi, deli-dolu; ama kıızımdır diye demiyorum sağlamdır, karakter sahibidir.

— Burada mı çalışıyor?

— Hayır. O modacı, modaevi var. Şimdi İskender oğlum. Yetimsin benim gibi. Sevdim seni. Diyorum ki bizde kal. Ha, ne dersin?

İskender bocaladı, bu kadar yakınlık beklemiyordu:

— Bilmem ki, nasıl olacak?

— Şöyle. Bizim emektar bir bahçıvanımız var, Zeynel Çavuş. Çoluk çocuk yok, eşini de kaybetti. Yardıma ihtiyacı var, yaşlandı artık. Köşkün bahçesinde güzel bir yerde kalıyor, yan tarafında bir boş oda var. Orayı senin için hazırlatacağım.

Hem Zeynel Çavuş'la ahbaplık edersin hem bahçeye bakarsın. Okul çıkışlarında buraya geleceksin. Seni muhasebe servisinde Işıl Hanım'ın yanına vereceğim. Hem muhasebe öğren hem bu işler nasıl dönüyor, ticaret dünyası ne menem bir şeydir iyice belle. İleride inşallah Ticaret Hukuku'nda mastır yaparsan bizde çalışırsın. Bir sürü avukatımız var ama hiçbirine güvenmem. Sen benim sağ kolum olacaksın. Sevdim seni.

İskender ne diyeceğini şaşırmıştı.

— Efendim ne diyeceğimi bilemiyorum. Beni çok sevindirdiniz. Size layık olmaya çalışırım. Elimden gelen ...

— Yaparsın, yaparsın biliyorum.

Raci zile basıp sekretere "Bana Kenan Bey'i gönderin" dedi.

Az sonra geldi Kenan Bey. Yaşlı, gün görmüş; ama dinamik bir adam.

Raci:

— Kenan Bey bizim elimiz, ayağımız. Hem evin hem şirketin mahremini bilir. Bak şimdi Kenan, bu İskender. Yakınımız olur. Kendi göbeğini kendi kesmiş, yaman bir delikanlı. Hukuk okuyacak, ilerde belki bizimle çalışacak. İskender'e Zeynel Çavuş'un yanındaki odayı hazırlat. Sonra gidip oğlanı iyice

bir donat. İç çamaşırından, kırvatına kadar. Zeynel Çavuş'a da olan-biteni anlat. Zümrüt Hanım'ın haberi olsun. Şimde sen bunu önce Işıl Hanım'a götür. Mektep çıkışı onun yanında muhasebe, işletme vesaire öğrenecek. Ha, unutma İngilizce kursuna da yazılacak. Personel saygıda kusur etmesin, oğlum sayılır.

İskender çok mahçup olmuştu. Bunca iyiliğin altından nasıl kalkacaktı.

— Efendim beni mahçup ettiniz. Ne diyeceğimi bilemiyorum. Çok teşekkür ederim.

— Yok, yok. Kendini borçlu hissetme. Ne dedik. Oğlum sayılırsın. Sevdim seni.

Kenan Bey tecrübeli adam, Raci'yi çok iyi tanıyor. Oğlu yok ya, hep onun eksikliğini çekti. Belki içgüveysi alacak. Kendi de aynı yoldan geçti.

Kenan Bey:

— Merak buyurmayın efendim. İskender evladımıza gereken ilgiyi göstereceğiz.

— Ha! Hem yetim hem öksüz. Kimi kimsesi yok. Aylık harçlığını da ayarlayın.

— Başüstüne efendim.

Raci kalktı. O kalkınca İskender de kalktı. Beklenmedik bir şey daha oldu. Raci İskender'e sarııverdi. Gözleri nemlenmişti. Belki kendi hüznü, gözyaşına bulanmış çocukluğuna sarılııyordu. Ama bunu perdeledi.

— Sana şöyle bir sarıılayım da köy kokusu alayım. İnsan unutamıyor be İskender.

İskender eğilip elini öptü.

NUR

— Sizi mahcup etmeyeceğim efendim. Bu yakınlığınızı unutmayacağım.

Raci sarsılmıştı, artık yalnız kalmak istiyordu.

— Elbette canım, hadi aramıza hoşgeldin.

Kenan Bey ile İskender çıkıyor.

Raci pencereye gidip Boğaz'a bakıyor.

Tuhaf, deniz yerine çıplak tepeleri, bozkırın uzayıp giden sarışın sonsuzluğunu görüyor. İçini çekerek:

— Ömrümüz geçti be!

İnsanoğlu da diğer canlılar gibi öncelikle güvenlik arar. Kendisini güvende hissetmediği sürece hep bir tedirginlik, bir endişe, hatta korku içindedir. Bu sebeple kabiliyetini sergileyemez, sevgisini belli edemez, ölçme ve değerlendirme yapamaz, dengede duramaz.

İskender, Raci Bey ailesine dahil olduktan sonra güvenliğe kavuştu. Bu onu kendini aşan bir gayrete, cesarete ulaştırdı.

Mektebi bitirdi, Ticaret Hukuku'nda mastır yaptı. Askere gitti geldi.

Zaman geçer, kuş yuvasını, su akacak yolu bulur. İskender bu zaman içinde Holding'in yapısını, işleyişini, yönetimini, yöneticileri ve personeli, iç ve dış ilişkileri, para ve banka ardından borsa ve ihale yani bu dünyanın tüm girdisini çıktısını öğrendi. Öğrenmekle kalmadı, pek çok faaliyetin kıyısında, içinde, başında, sonunda bulundu. Sessiz ve derinden giderek Raci Bey'in yerini aldı.

Raci Bey yaşlı ve yorgundu. Üstelik Zümrüt Hanım da hastalanmıştı. Yani kendi derdine, tansiyon ve şekerine, kalbine ve ülserine dikkat etmek bir yana; Zümrüt ile, onun bitmez tükenmez hastalık kaprisle-

rine dayanmaya çalışıyordu. Kenan Bey'in emekliye ayrılmasından sonra İskender tam bir cankurtaran olmuştu.

Bütün işler hakkında Raci Bey'e rapor veriyor, onun titiz olduğu konularda hata yapmamaya çalışıyordu. Raci Bey böylece biraz ferahladı. İşte bu oğlan. Allah çıkarmıştı karşısına. Âhir ömründe bulunmaz nimet. O sıra anasından haber aldı. Üvey baba ölmüş, çocuklar evlenmiş, anası yalnız kalmıştı. Kadın "Ben bu yaştan sonra şehir yerlerinde yapamam" dese de, adam gönderip yanına aldırdı.

Ana-oğul yıllar sonra karşılaştılar ve haliyle birbirlerini tanıyamadılar. Raci Bey anasına bir oda hazırlattı ve emrine bir hizmetçi verdi. Kadın hizmetçiye alışkın değildi, bir zaman çekiştiler, sonunda razı oldu. Herşey önüne geliyordu, temiz-pak. Ara sıra bahçeye çıkıp Zeynel Efendi ile ahbablık ediyordu. Allah Raci'den razı olsun.

Ama Zümrüt Hanım onu yanına yaklaştırmadı. İlk tanışma faslı hariç. "Tezek kokuyor" diyordu. "İstemem."

Sonra kocasına yanaştı, içli bir sesle:

— Şu kızı bir baş-göz etsek be Raci. Bir ayağımız çukurda. Gözüm arkada kalmasın.

— Doğru, aynı fikirdeyim, bir kolayına bakacağız. Kolayı dediği İskender idi.

Konuyu açtı. İskender belli ki hazırlanmış. İki-bir etmeyip "Olur" dedi.

Sıra Dilber'e gelmişti. Dilber her zamanki fütursuz haliyle:

— Babişko, bilirsin evlilik, çocuk falan bana göre değil. Ben özgür bir kuşum, bir dalda, bir yuvada duramam. Ama sizi de anlıyorum. Çarıklı tam bana göre, kırallığınızı devam ettirecek bir prens. (Burada kıkırdayıp gülmekten kendini alamıyor. Prens, hem de beyaz atlı). Evlenelim, ben de şu kız kurusu sıfatından kurtulurum.

Ama önce İskender’le bir konuşayım. İzninizle.

— Konuş, lakin çocuğu incitme.

— O çarıklı ne anasının gözü. Bu günü bekliyor o, merak etme. Hem ben onu incitmem. Yahu baba biliyorum, geldiğinde gözü açılmamış bir kuş idi. Onu eğittim biraz. İstanbul’u mekânları tanıttım. İstedim biraz yontulsun, sanata falan takılsın ama yok. Adam işe ve paraya takmış, size benziyor, şirketi ele geçirdi yani, aferin.

Raci memnun:

— Aferin tabii, akıllı oğlan. Ehem ile mühim’i ayırt edebiliyor. Demek peki diyorsun, annen çok seviyecek.

Dilber babasının yanağına bir öpücük kondurup “Gidip şu çarıklı ile bir görüşeyim” diyerek ayrılıyor.

Dilber’le İskender’in konuşması kısa sürdü. İkisi de malın gözü ve tilki idi. İskender ayrıca Dilber’i memnun etti. “Sakın sıkılma” dedi. “Evlilikten önceki hayatına devam edebilirsin, sen bir sanatçısın, seni kısıtlayamam” dedi. Dilber’in gözleri bir karış açık “Vaaay! Sen neymişsin be abi. Ben senle evlenmeyeyim de kimle evleneyim” diyerek oğlanı kendine

çekip bir güzel öptü.

İskender sarsıldı, sallandı, düşecekken bir tutacak yer aradı. O arayadursun Dilber çoktan uzaklaşmıştı oradan.

Evlendiler, balayını Avrupa'da geçirdiler. Dilber İskender'e kendi muhitini, modaevlerini falan gösterdi, "Bak" dedi, "Benim vaktimin çoğu buralarda geçecek haberin olsun, sonra hık-mık etme." İskender gayet makul, "Elbette canım, sen bir sanatçısın. Sanatçının mekanı neresidir, hele modacı olursa Paris, Londra, Milano, buralar falan işte." Dilber bu oğlandaki hinoğlu hin tarafa bayılmıştı. "Aferin lan, leb demeden leblebiyi çakıyorsun. Senin bu yanını çok seviyorum, dobra dobra." İskender cevabı yapııştırıyor, "Birbirini anlayan çiftler, birbirini sever; hastalıkta sağlıkta..." Dilber cümlelerin sonunu bekleyemedi, bastı kahkahayı.

Her şey yolunda gidiyordu, ama.

Bilirsiniz her yolun bir sonu vardır.

Zümrüt Hanım'ın hastalığı ilerlemişti. Doktor doktor dolaştılar, çare yok. Bir süre hastanede yattı, sonra eve çıktı. Bu süreçte Raci Bey işlerin tamamını İskender'e yıktı. Dilber hamileydi, doğuma az bir zaman kalmıştı. Zümrüt "Ölmeden torunumu bir görseydim" diye sayıklıyordu. Raci İsviçre'deki bir dostunun ısrarı ile karısını tedavi için oraya götürdü. Uçak havada iken Dilber doğurdu. Bir kız. Yaşı geçmiş, fakat giyimden kuşamdan vazgeçememiş bir Hacı Hanım müşterisi vardı. Doğumda ziyaretine

geldi ve çocuğun adını koydu: Nur.

Dilber de sevmiştii bu ismi. Çocuğun kulağına ezanı Hacı Hanım'ın eşi Hacı Bey okudu. Modacı olursanız her kesimden müşteriniz olur, yeter ki varlıklı olsun.

Nur'un kaderinde vardı bu. İşte ilk ezanı bir Hacı'nın kısık sesinden duymuştu. Bu ilk ezan onun minik kalbinde bir yerlere ulaşır orada kalıverdi.

Zümrüt müjdeli haberi aldığıında Raci ile hastaneye gidiyordu. Ecel onları en mutlu anlarında yakaladı. İki de oracıkta vuku bulan bir trafik kazasında can verdiler.

İskender gidip cenazeleri getirdi, aile kabristanına defnedildiler. Dilber bu felaket ile doğumun sevinci arasında kalmış, depresyona girmişti. Çocuğu ancak bir hafta, on gün emzirdi. Sonra ona âdeta yabancılaştı. "Kendimi toparlamam lazım" diyerek bavulunu toplayıp Avrupa'ya uçtu.

Nur'un bakıcılar elinde kalması, ana-baba şefkatini tadamamış olması bu tarihle başladı.

İskender işine öyle bir asılmıştı ki, zaten Raci Bey'in sağlığında dahi artmış olan otoritesi iki misline çıkmıştı. Mal-mülk her şey Dilber'e kalmıştı.

Dilber arada bir görünüyordu.

Nur'la dostlar alışverişte görsün kabilinden biraz ilgileniyor, çocuğun annesini unutmamasını istiyor; ama tez sıkılıp kaçıyordu.

Ana kuağı, ana kokusu duymayan çocuk ne olur? Bu dünyada garip olur.

İskender eve geç vakitte geliyor, Nur o sıra uyumuş

oluyordu. Çocuk sade annesini değil, babasını da göremeden büyüdü.

Neyse ki ninesi vardı.

Onu koynuna alıyor, ona masallar anlatıyor, ninniler söylüyordu. Çocuğun varlığı kadını da canlandırmıştı. Bakıcıların canına minnet, çocuğu ihtiyarın kucağına atıyor, yiyip-içiyor, sigaraları yakıp çene çalışıyorlardı.

İskender geçen zaman içinde karısının Avrupa'da bir değil, birkaç dostu olduğunu öğrendi. Bunu tahmin ediyordu, umursamadı.

Dilber'e işle karışık aşk mektupları gönderdi. Aşkı bir yana koyalım işin mahiyeti şöyleydi: "Sevgilim işin her aşamasında imza istiyorlar, vekaletle pek yürümüyor, sen en iyisi hisseleri bana devret, aramızda ayrı-gayrı yok nasılsa." Dilber herifin niyetini biliyor, o da bunu umursamıyordu. Avrupa'da kendine yetecek emlakı ve geliri vardı. İskender hisse devri istedikçe peki dedi, peki dedi, tâ ki adam Holding'in tek hakimi oluncaya kadar.

İskender operasyonu tamamlayınca ilk iş olarak Holding'in logosunu ve adını değiştirdi. Müessese artık "Seçkin Holding" olmuştu. Bir ara durgunlaşan yatırımlar başta inşaat ve gıda olmak üzere yeniden hız kazanmıştı. Sonunda inşaat en öne geçti.

Nur ninesinin koynunda büyüdü.

Yaşlı kadın onu daha küçükken ilahiler, dualar ile uyutuyor, uyuyunca bakıcılar gelip karyolasına götürüyordu.

Konuşmaya başlayınca masallar anlatmaya başladı. İçinde leylekler, civcivler, tavşanlar, tilkiler, çocuklar, dedeler, melekler olan masallar.

Nur ilginç bir çocuktur.

Garip bir zekâsı, algısı ve hayal gücü vardı. Daha o yaşta masalın ortasında ilgisiz bir soru sorardı.

— Nine bulutlar nereye gidiyor?

Kadın şaşırır, sonra kendini toparlar, uygun bir cevap arardı.

— Dağlara.

— Onların evi dağlarda mı?

— Bulutların içinde su var bir tanem.

Dağlara gidince sularını döküyorlar. Yani yağmur yağıyor. Yağmur yağınca ağaçlar, çiçekler, otlar, kuşlar bol bol su içiyor ve büyüyorlar.

— Ben bulutları seviyorum.

Masal yeniden başlardı.

İskender bazan işe geç kalır, kahvaltıyı evde yapardı.

Eğer Nur da uyanmışsa, babasının evde olduğunu

anlar, hemen “Baba, baba” diye ona koşardı.

İskender kızını özlüyordu ama o bir iş adamı.

— Ah canıımm!.. Ne kadar büyüdün sen.

— Ben abla oldum.

İskender kızını kucaklayıp öper, koklar, sonra bel fıtığına aldırmadan havaya atıp tutar, nefes nefese kalırdı.

— Baba beni parka götürsene.

— Ne parkı?

— Televizyonda gördüm, salıncaklar, uçaklar, hep çocuklar biniyor.

— Senin bahçede salıncağın var ya!

Nur’un sesinde bir burukluk.

— Ama ben senle gitmek istiyorum. İstanbul’a gide-
lim.

— İstanbul burası yavrum.

— Hayır burası ev.

İskender’in boğazına bir düğüm oturuyor. Çocuğu yavaşça indiriyor kucağından, pencereye gidiyor. Koca bir yük gemisi geçiyor Boğaz’dan. “Vay be! Amma yüklemiş ha. Acaba bizim gemi yola çıktı mı?”

Ardına dönüyor, Nur yok.

“Bu çocuk hem yetim hem öksüz. Çocuğu da kendime benzettim. Yuh benim ervahıma.”

İştahı kaçtı. El pençe duran hizmetçiye:

— Geç kaldım. Gitsem iyi olacak deyip kaçır gibi sızışıyor evden. O bir iş adamı. İş adamının ne çocuğu olur ne eşi. Hatta ne de evi. İş ona yeter. İşin ağına takılmıştır ve kurtuluşu yoktur. Yalan dünya.

Nur bi koşu ninesinin yatağına gider. Yaşlı kadın derin uykudadır. Sessizce sokulur, onun sıcaklığına sığınır. Ağlayacak gibidir. Neyse ki zihninde bir kelebek belirir ve onu peşine takarak kırlarda koşturur. Koşarken yeniden uykuya dalar.

Nur okula gitmeden okumayı öğrendi.

Arkadaşı yoktu, sokağı tanımıyordu.

Kitapların dünyasına daldı. Onları boyadı. Resimlere bakıp hikâyeler uydurdu. Hizmetçilerin en genci Gül ablası onu çok seviyor, okul öncesi kitaplara hep onunla bakıyordu.

Sonra birlikte bahçeye çıkıyorlardı. Nur kendi elleri ile kendine bir çiçek bahçesi yapmıştı. Önce onu inceliyorlar, hangisi açmış ise ona biraz su vererek onu ödüllendiriyorlardı.

İştahsız ve neşesizdi.

Koca konak içinde bir yalnız çocuk.

Dört beş yaşına gelince ninesi ona ağır ağır namaz surelerini öğretmeye başladı. Kadın söylüyor, Nur tekrar ediyordu. Beş yaşında ninesiyle beraber namaz kılmaya başladı. Bazan abdest alıyor, bazan üşenip benim abdestim var diyordu.

Sonra bu dünyanın soruları geldi.

— Nine Allah nerede?

— Allah her yerde canım.

— Hep bize yardım ediyor. Ağaçları, çocukları büyütüyor.

— Fakirlere ekmek veriyor.

— Evet.

— Ama neden görünmüyor?

- Biz onu âhirette göreceğiz inşallah.
- Nerede?
- Cennette.
- Cennet ne demek?
- Biraz daha büyü sana bunları anlatacağım. Ama az yiyorsun. Çok zayıfsın. Çok yemelisin.
- Nur dalmıştı. Allah'ı düşünüyor, düşünüyor, aklına bir şey gelmiyordu.

Günler geçti ve Nur okula başladı.
Yakındaki bir koleje yazılmıştı.
İskender arkadaş edinsin diye servisle gitmesini uygun buldu.

İyi de oldu.

Aynı okula ve aynı sınıfa bir arkadaş düştü.
Elif.

Elif yan komşuların kızı idi ve doğuştan bir ayağı aksaktı. O da Nur gibi içine kapanıktı. Aynı sıraya oturmaları çok iyi oldu. Tanıştılar.

Nur:

- Ben seni bahçede gördüm.
- Nasıl?
- Yanımızda oturuyorsunuz. Sizin ev küçük ama.
- Elif şaşkın, suskun.

Nur:

- Ben okuma biliyorum, sana öğretebilirim.
- Elif sevindi ve açıldı.
- Ya! Nasıl öğrendin?
- Gül abla öğretti. Biz arkadaş olalım, benim hiç arkadaşım yok.

Elif havalara uçtu.

— Olalım, olalım, benim de yok.

İki garip arkadaş oldular, içtikleri su ayrı gitmiyordu. Nur Elif'e okumayı öğretmenden önce öğretti. Öğretmen bu iki arkadaşını ötekilere örnek gösterdi. Ama bu hiç iyi olmadı. Bütün sınıf artık onları kısıkanıyordu.

Günler geçer demiştik.

İlkokulu yarılalılar.

Ninesi Nur'a geceleri Hz. Peygamber'in hayatını anlattı. İslâm'ın şartlarını belletti. Bir Ramazan'da Nur yarım gün oruç tuttu. Artık keskin zekâsı ile zor sorular soruyordu. Bir gün babasına:

— Baba sen müslüman mısın?

— Elbette kızım.

— Ama namaz kılmıyorsun.

— Kılıyorum canım.

— Ne zaman? Ben görmedim.

— Cuma günleri.

— Nerede?

— Camide. Cuma namazı camide kılınır.

— Namaz beş vakittir, beni kandırma. Hem oruç da tutmuyorsun.

— Midem ağrıyor, hastalar oruç tutmaz. Peki sen neden oruç tutmuyorsun?

— Ben küçüğüm daha, büyüyünce daha iyi bir müslüman olacağım.

İskender kızına baktı baktı, "Vay büyür vay! Seninle işimiz çok" dedi.

Büyüdükçe Nur'un ilgi alanı genişledi. Kitap tut-

kusu arttı. Artık ninesinin masalları yerine geceleri kitap okuyordu. Polyanna'dan girdi Küçük Prens'ten çıktı. Hz. Peygamber'in hayatını bir de kitaptan okudu.

O asosyal, yalnız kız gitmiş, yerine girişken biri gelmişti. Okul müsamerelerine, şiir yarışmalarına, spor faaliyetlerine katılıyordu. Elif de peşi sıra ağır aksak geliyordu. Okul birincisi oldu Nur. Babası ona güzel bir saat aldı. Annesi Avrupa'dan bir bilgisayar getirdi. Bir kutlama yaptılar. Nur arkadaşlarını da çağırmıştı. Neşeli bir gün.

Sonra neşe bitti, meclis dağıldı, ana bir yana, baba bir yana. Nur yine yalnız kaldı.

O sıra kararını verdi.

Ortaokulu yatılı okuyacaktı.

Bu kararına yol açan bir acı olay yaşanmıştı. Çocuk ömrünü aydınlatan, ısıtan, onu bu günlere taşıyan sevgili ninesi vefat etmişti. Nur'u mezarlığa götürmek istemediler. Çocuğa göre değilmiş.

O anda dikenlerini çıkardı, kendisinden beklenmeyen bir isyan ile feryadı bastı, iki sürahi bir bardak kırdı. Kriz geçiriyor sandılar. Değil. Nur'un içinde böyle bir Nur var.

Mezarlığa geldi.

Ninesinin ardından dualar etti.

Tuhaftır hiç ağlamadı.

O günden sonra her hafta ninesinin mezarını ziyaret edip ona çiçek götürür oldu.

Nur ortaokulda yine bir kitap kurdu olarak okulun kütüphanesini gözden geçirdi. Raf dolusu kitap arasına sıkışmış ince bir kitap buldu, beyaz kapaklı, resimsiz. Adı “Kıyamet ve Ahiret”. Şimdi yazarını hatırlamıyor. Üzerinde mühür ve kayıt numarası yok. Demek biri bunu buraya sıkıştırmış. Kader budur. Koynuna soktu, kütüphaneden çıktı. Bunu okuduğunu kimse görsün istemiyordu. Zaten kimsenin de ona baktığı yoktu. İçli dışlı olduğu bir arkadaşı yoktu. Elif de başka bir okula yazılmıştı. Ona “yabani”, “yalnız gezen” gibi adlar takmışlardı. Çok okuduğu için yatakta bu kitabı tarih atlasının arasına sokarak okuduğunu kimse anlayamadı. Kimbilir ne okuyordu, yahut tarih çalışıyordu. Sınıf birincisiydi. Şimdi tam hatırlamıyor orta bir mi, yoksa iki mi. Her neyse. Bu kitabın söyledikleri ninesinin anlattıklarına hem benziyor hem benzemiyordu. Ninesinin dedikleri bir masal gibiydi, alıp götürüyordu onu, uykuya, rüyalara. Bu kitap ise taş gibi gerçektir. Bir kısmını anlamakta zorlandı, hatta anlayamadı. Bilmediği kelimeler vardı, sözlüğe bakmalıydı ama ikide bir sözlüğe bakmak dikkat çekecekti. Şöyle bir okudu işte. Geride bölük-pörçük, yalan-yanlış anladıkları

kaldı. Ama yine de çok şey öğrenmişti.

Bir kere bu dünya hayatı geçici ve kısıydı. Asıl sonsuz hayat ahiret denilen dünyada yaşanacaktı. Orada ölüm yoktu.

Bir gün gelecek, bir melek "sûr"a üfleyecekti.

"Sûr"un ne olduğunu çıkaramadı. Bir boru belki ama nasıl? Çıkardığı ses tüm dünyada duyulacaktı. O zaman kıyamet kopacaktı. Kıyametin ne zaman kopacağını Allah'tan başka bilen yoktu. Kitap Kur'an-ı Kerim'den kıyamet sahnelerini anlatıyordu. Kur'an'da yazdığına göre bunların hepsine inanmak lazımdı. Gök yarılacak, güneş dürülecek, yıldızlar dökülecek, denizler kaynayıp kabaracak, dağlar pamuk gibi etrafa yayılacak, herkes ölecek, daha sonra yeniden dirilip mahşer meydanında toplanacaktı.

Çok soru vardı, çok. Âdem atamızdan bu yana ne kadar insan varsa diriliyor ve bir meydanda toplanıyor. Nasıl bir meydan bu? Hem tâ o zaman ölmüş olanlar çoktan toprak olmuştur, nasıl dirilecekler? Allah her dilediğini yapar, dirilin derse dirilirler. Allah'ın işine akıl erdirmek boşuna çaba. Ninem derdi ki bir insanın iki omuzunda iki melek vardır. Bunlar ne yapıyoruz, ne konuşuyoruz hepsini deftere yazarlar. Kitapta da bu var, defterin adı "Amel Defteri" imiş.

Şimdi insanlar mahşer meydanına toplandıktan sonra sıra hesap vermeye geliyor. Herkesin Amel Defteri açılıyor, gizli saklı ortaya çıkıyor. Günahlarla sevaplar tartılıyor. Günahı çok olan cehenneme,

sevabı çok olan cennete gidiyor. Suçlu olan, Allah'ı inkar eden, onun emirlerini tutmayan isyancılar cehennemde azap çekecek. Yanacak. İyi işler yapan, Allah'a inanan, onun emirlerini tutup yasaklarından uzak duran cennete giriyor.

Cennet çok güzel. Kitap uzun uzun anlatıyor. Ağaçlar, nehirler, yiyecek, içecek, hizmetçiler, yani her şey var. Her istediğin oluyor.

Bunları okuduğumda kendime dedim ki "Ölüm hiç de korkulacak bir şey değil. Nasılsa yeni bir hayata adım atacağız."

Ama buna hazırlanmak lazım, önce Kur'an-ı Kerim'i öğrenmeliyim. Dinimi tam öğrenmeliyim. Ama burada olmaz. Bir camiye, kursa falan gitmek lazım. Babam bırakmaz, "Okulunu bitir sonra", der. Bu kitabı ne yapmak lazım. En iyisi yerine koymak. Belki benim gibi biri bulur, o da okur.

"Ne yapmak lazım" konusunu hal yoluna koyamadım. Buluş çağında idim ve sarsıntılar ile bir o yana, bir bu yana savruluyordum. Bir dert ortağım yoktu. "Bir süre her şeyi unutsam iyi olacak" dedim. Kendimi spora verdim.

Nur her alanda olduğu gibi sporda da başarılı oldu. Bu başarıların onu mutlu ettiği söylenir. Değil. O içini kemiren; hayat, dünya, günah, sevap, cennet, cehennem düşüncelerinden kurtulamıyordu.

Sert bir spor seçti: Judo ile tekvando.

Sonra bu sertliği yumuşatmak için yüzmeye başladı. Liseye geldiğinde her iki alanda da bayağı yetişmiş-

ti. Çok iyi dereceler yapıyordu. Ama yarışmalara girmiyordu. Hocaları ne kadar ısrar ederlerse etsinler razı olmadı. En hoşlandığı şey kimsenin olmadığı bir zamanda havuza atlayıp yüzmek.

Geceleri yataktan kaçıp bir iki kez yaptı bunu. Ortaokulda Reşat Nuri, Sait Faik, Orhan Kemal, Tarık Buğra vb. okuyan Nur; liseye geçtikten sonra klasiklere yöneldi.

Başta Dostoyevski ve Rus edebiyatı, sonra Balzac, Stendhal, Hugo vb.

Ama bütün bu okumalar yaraya merhem olmuyordu.

Nur zaten bilimkurgudan, gerilim romanlarından filimlerinden, postmodern olan şeylerden hoşlanmıyordu. Onu mistik-metafizik konular daha çok çekiyordu.

Ve temel sorular, "Varlık, eşya, irade, ruh vb." gibi daha karmaşık sorularla harmanlanarak onu takip etmekten geri durmuyorlardı.

Şairin dediği gibi:

"Seni aşkım canavarlar gibi takip edecek."

Lisede düşündüğünü tatbik etmeye karar verdi. Önce Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenecekti. Ama nasıl? Bir cumartesi öğleden sonra, tatil, herkes evine gidiyor, okulda sade gurbetçiler kalıyor. Nur ikinci namazının ardından yakındaki bir mahalle mescidine gitti.

Cemaatin dağılmasını bekledi, sonra imam efendinin yanına vardı.

— Efendim ben Kur'an okumak istiyorum.

İmam Nur'a şöyle bir baktı, sonra:

— Sen kolejlisin galiba.

— Evet.

— Güzel. Eski harfleri biliyor musun?

— Hayır.

— Tamam, sıfırdan başlanacak. Burada bir Hoca hanım çocuklara Kur'an okutuyor, sen de aralarına katıl.

Nur sevinçle:

— Çok iyi. Ne zaman?

— Şimdi. İkinci namazından sonra. Ben seni Hoca hanımla tanıştırayım. Bekle.

Hoca hanım geldi. Nur yüzlü, tombul bir hanım.

— Ay demek adın Nur. Nur gibi aydınlık bir yüzün var meleşim. Tabii olur. Sen bir başörtü, bir uzun etek al. Haftaya gel, dedi.

Nur böylece Kur'an okumayı öğrendi. Öğrenim sırasında Hoca hanım ona ilmihal bilgilerini de soruyordu. Doyurucu cevaplar alamayınca:

— Nur, meleşim. Sen bir ilmihal kitabı al. Önce ana hatlarıyla dinimizi bir öğren, dedi.

Nur aldı kitabı hemen okudu. İlkeler, ayrıntılar aklında kalsın diye bir daha, bir daha okudu.

Lise ikide namaza başladı.

Yatakhane de iki kişi daha namaz kılıyordu.

Onların arasına karıştı.

Ama Nur'da bir mizaç var. O da istikrarsızlık. Başladığı işten hemen netice almak ister, alamazsa bırakır. Namazın sonu yok, bunu biliyor. Ama

devam edemiyor. Böyle başlaya-bıraka, başlaya-bıraka lise bitti.

Ama orucunu tutuyordu.

Oruç tutmayı hiç bırakmadı.

Zaten ülkemizde oruç tutan çoktur, ama namaz kılan azdır. Sebep, eh oruç bir ay işte. Nasılsa geçiyor. Namaz bir disiplin işi.

İskender kızının böyle dindar bir hüviyet edindiğini çakmıştı. Bir cemaata, örgüte bağlanacağından korkuyor, arada bir ona güya çanak sorular soruyordu.

— Kızım okulda namaz kılan var mı?

Nur bu sorunun ardındaki niyeti hemen anladı.

— Var. İki kişi. Bir de ben üç. Ama merak etme o iki kız ile samimi değiliz.

İskender sakın görünmeye çalışarak:

— Ben kızıma namazı yasaklayamam. Ananın umurunda değil zaten. Endişem şu: Dindar çocukları, başörtüsü takanları okuldan uzaklaştırıyorlar, en azından zorluk çıkarıyorlar. Başına bir şey gelmesin de.

— Gelmez baba, sen merak etme.

Gelmişti ama.

Nur'un ders başarılarını, herkese tepeden bakan tavrını, oğlanlara yüz vermemesini çekemeyen bir iki kabadayı kız, bir gün önünü kesti.

— Bana bak hacı anne.

— Ne var n'olmuş?

— Seni bu okulda istemiyoruz.

Nur diklendi.

— Kim. Kim istemiyor?

İriyarı olan öne çıktı.

— Ben!

Nur buna iki tane çaktı. Bir uçan tekme attı. Kız iki seksen. Burnu kanamıştı. Nur'un gözleri çakmak çakmak:

— Var mı başka istemeyen? Ha, var mı?

Kızlar yerdeki arkadaşlarını kaldırarak korku içinde kaçtılar.

Bu olay Nur'u okulda efsane haline getirdi. Artık herkes ondan çekiniyor, saygı ile yaklaşıyordu. Nur şöyle düşünmeye başladı: Güç pek çok şeyi hallediyor. Demek iktidar böyle bir şey. Ve demek herkes bu yüzden iktidar peşinde. Vay be!

Ama İslâm öyle demiyor. İslâm "Zulm ile âbad olanın ahiri berbat olur" diyor.

Üniversitede mimarlık okudu Nur. Estetik ile geometri. Kainatın âhengi, bu ilahi âhengin mimariye yansması. Özellikle dinî yapılar üzerine çalışmak istiyordu.

Okumaları felsefeye kaydđ Heidegger, Kierkegaard, Kant, Bergson, Hint felsefesi Upanişatlar, Veda'lar karışık okudu. Oradan tasavvufa geçti. Batı'da işin aslını kavrayan birini bulamamıştı.

En iyisi İbn Arabî dediler.

İbn Arabî'den başladı.

Daha yüz sayfa okumadan bıraktı. Anlamıyordu. Acaba İbn Arabî okuyanlar anlayabiliyorlar mıydı? "Bilmek"ten ziyade "bulma"ya dayanan bir şey. Umut tükenmez. Cenab-ı Hak dilediğini hidayete eriştirir. Devam.

Oradan Mevlâna'ya geçti.

Zihninde kadim sorular: Varlık, sebep, eşya, kader, irade, hürriyet, suç ve ceza, vb.

En iyi Mesnevi şerhi Ahmet Avni Konuk'undur dediler. Onu aldı okudu. Yine sükut-ı hayal. Yine bir şey anlamıyor.

Başkaları Mevlâna'dan ne anlıyor acaba?

Sonra işin aslı kafasına dank etti. Mesnevi öyle her

önüne gelenin bir şerh okuyarak anlayacağı bir kitap değildi. Bu sebeple “Mesnevîhanlık” denilen bir meslek vücut bulmuştu.

Gideceksin, halkaya dahil olacaksın, soruların varsa soracaksın, bir cildin okunması kimbilir belki bir yıl sürer. Hâlâ Mesnevî okutan var mı acaba?

Bu tasavvuf macerası bir yerde noktalandı. Şöyle oldu: İmamın Kur’an tilavetini çok beğendiği bir mescide devam ediyordu. Bir gün derdini imama açtı. Adam mânalı bir tebessümle:

— Tasavvuf, kitaplardan öğrenilmez kızım. O bir yaşam biçimi, dedi.

— Yani?

— Bir mürşid-i kâmilin eteğini tutmalısın.

— Siz tavsiye etseniz.

— Filan yerde filan zat var. Git ona Ali İhsan Hoca’nın gönderdiğini söyle.

Gitti Nur. Adamı buldu. Derdini döktü. Ortaliğın karışık olduğu zamanlardı. Dindar kişiler ve kuruluşlar takip ediliyordu. Adam Nur’a ahiret sorularını sormaya başladı. Nerelisin, kimin kızıydın, ne iş yaparsın, seni bana kim gönderdi. Dedim ya Ali İhsan Hoca. Ha! Dalgınlık, ihtiyarlık, evet söylemiş-tin. İyidir İhsan Efendi. Ancak kızım senin nasibin bizde değil, sen başkasını bul. Kimi tavsiye edersiniz. Elini sakalına attı, düşündü bir zaman, sonra:
— Bilmem, aramakla bulunmaz demişler, ama sen aramaya devam et.

Nur bu kapının da kolay açılmayacağını anlamıştı. İşin peşini bıraktı, mesleğine yöneldi. Çok iyi projeler yapıyordu ama geceleri kâbuslar ve ter içinde uyanıyordu.

Yine namazdan-niyazdan uzaklaşmıştı.

Bir arkadaşı ile bir psikiyatriste gittiler. Adama derdini anlattı. Ağzı pipolu, kelebek kravatlı, askılı pantolonlu, dazlak, dalgacı bir adamdı.

— Sizinkisi kriz-entelektüel, dedi.

— Netice?

— Size bir ilaç yazacağım, ne kâbus kalacak ne uykusuzluk.

— Peki sorular ne olacak?

— O benim işim değil.

— Afedersiniz bir soru sorabilir miyim?

— Buyrun.

— Allah'a inanıyor musunuz?

Adam önce başını öne eğdi, sonra pencereden dışarı baktı. Sessizce reçeteyi yazdı. Bu soruya cevap vermeyi uygun bulmamıştı.

Nur üstelemedi, reçeteyi aldı, çıktılar.

İlaç iyi gelmişti. Kâbuslardan kurtuldu, uykusu düzeldi. Mektep bitmişti. Hocalardan birkaçı onu asistan olarak yanlarına almak istiyordu.

Reddetti.

Liseden itibaren tüm üniversite hayatında, erkekler etrafında pervane olmuş ama hiçbirine yakınlık göstermemişti. "Yabancı" ve "Yalnız gezen" lakapları üzerine yapışmıştı.

Babasının inşaat bürosunda, mimari kısımda çalış-

maya başladı.

Ara sıra ortadan kayboluyordu.

Babası birkaç kez sordu.

Deniz kıyısında bir arkadaşında kalmıştı. Şeyh Şaban-ı Velî'nin kabrini ziyarete gitmişti. Kaçkar dağlarına tırmanmıştı. Bir kez de Avrupa'ya gidip annesini gördü.

Annesi Nur'a bayıldı.

Görmeyeli nasıl boy atmış, nasıl güzelleşmişti.

Israrla onu manken veya kapak kızı yapmaya uğraştı. Kızını hiç tanımıyordu. O da annesini. Bu nasıl bir ilişki böyle, bu nasıl ana-kız.

Bir kez de Sudan'a gitmişti. Faaliyetlerine hayran olduğu "Yeryüzü Doktorları" ile. Hemşirelik kursu almıştı ve o ekibe yardım edebilirdi. Afrika'da açlığa, ölüme mahkum insanlara yardım eli uzatıyor, ameliyat yapıyorlardı.

Neyse ki düzgün bir kızdı.

Geç kaldığında telefon eder, nerede olduğunu babasına söylerdi.

Bu defa söyleyemedi, oralarda hastalandı ve yurda döndü. Babası epeyce sinirlendi. Tedavisi uzun sürdü. Ama Nur işte bu. Kafasına koyduğunu yapıyor. En iyisi karışmamak, serbest bırakmak.

İyileştikten sonra yine ara ara ortadan kayboluyordu. Rüzgârın önünde bir yaprak, derdine derman arıyordu.

Babası artık alışmıştı, neredeyse çıkar gelir diyor, endişelenmiyordu.

Kapı vuruldu ve aniden açıldı.

Nur bir müjde gibi gelmişti.

Sinan o sırada elinde seramik bardak, su almak için ayaklanmıştı. Kemal, ardı kapıya dönük, masadaki işine dalmıştı. Nur:

— Merhaba! Ben geldim.

Sinan şaşkın, ağzı açık kalmış, elindeki bardağı düşürmüştü. Neyse ki bardak kalın, kırılmadı. Kemal omuzunun üzerinden baktı. Bir dünya güzeli kadın, oturduğu yerden kalktı. Sinan kekeleyerek: — Nerden çıktın sen? Afedersin hoşgeldin. Şöyle geç.

Nur işaret edilen yere geçti oturdu.

Sinan bardağı aldı yerden.

Kemal masanın üzerinden elini uzattı.

— Hoşgeldiniz Nur Hanım. Ben Kemal.

Bu defa şaşkınlık sırası Nur'da idi.

— Nerden bildiniz, sizinle yeni görüşüyoruz.

Kemal gülümseyerek:

— Sinan her gün en az iki kez sizden bahseder. Öyle ki görmeden görmüş gibiyim.

Sinan elinde bardak, şaşkınlığını biraz atmış, bir sandalyeye ilişti.

— Öyle, senden çok sık konuşuyoruz. Hayırdır, nasıl buldun burayı.

— Ben bulurum. Soruşturdum. Demek İlke Mimarlık Bürosu burası.

Kemal:

— Evet, bu kadarcık bir yer.

— Peki neler yapıyorsunuz?

Kemal ile Sinan birbirlerine bakıyor. Kemal:

— Sinan'la fakülteden arkadaşız. Fikirlerimiz, zevklerimiz uyuyor. Böyle bir büro kurmayı talebe iken konuşmuştuk.

— Nasıl büro, farkı ne?

— Farkı ilkelerimiz. Bir tür mimarlık anlayışımız var, geleneğe bağlı. Sadece bahçe içinde tek kat veya iki kat evler yapıyoruz.

Sinan:

— Öncelikle ahşap. Ama isteyen kaplama yaptırıyor.

Nur:

— İlginç. Bu devirde böyle bir anlayış. Apartman yapmıyorsunuz yani.

— Yapmıyoruz.

— Peki nasıl geçiniyorsunuz?

— Müşterimiz az ama bilinçli. Bir de doğrusu pahalı iş yaparız. İdare ediyor.

Nur oturduğu koltukta kıpırdadı. Pantolonu vardı, ayak ayak üstüne atıp rahatladı.

— Dünyada artık tek bir hayat tarzı var. ABD'den geliyor. Binalar yüksek. Nüfus metropollere yığılıyor. Bu koca bir nehir. Siz akıntıya kürek çekiyorsunuz. Biraz Donkişotluk olmuyor mu?

Sinan gülümsüyor:

— Her firavuna bir Musa lazım.

Kemal:

— Sinan biraz heyecan yaptı. Bakın Nur Hanım bu işlerin de bir pazarı var. Bu hayat tarzı insanlığı da doğayı da bitiriyor. Sizden önce bir mecmuada bir mimar arkadaşla yapılan konuşmayı okuyorduk.

— Öyle mi? Ne diyor?

Sinan uzanıp masadaki dergiyi alıyor.

— Seni sıkıkmak istemem ama biraz okuyayım istersen.

— İyi olur.

Sinan dergiyi açtı, konuşmanın bir yerinden okumaya başladı.

Görülen o ki; büyük şehirlerimiz ileride daha az yeşil daha az tabiat, daha az sükûnet ve buna karşın daha çok yol, daha kalabalık nüfus, daha çok endüstri, daha kirli hava, daha kirli deniz, daha çok koşuşturmaca ile dolu olacak. Bunlar kehanet değil. Şimdi tablo bu iken insan nasıl (u)mutlu olabilir?

Bu ülkenin köye de kasabaya da şehre de ihtiyacı var. Bunlar varlık hiyerarşisi ve tekâmül sürecinde farklı ihtiyaçlara cevap veriyorlar. Ancak şehirleşme hızının korkunç boyutlara ulaştığını söyleyebilirim. Bunun sürdürülebilirliği yoktur. Tabiat büyük bir karşı cevaba hazırlanıyor.

Bizim öncelikle tarıma elverişsiz arazileri tespit edip yeni kasaba ve şehirleri mutlaka buralara kurmamız

lazım. Bakınız son 10 yılda Türkiye’de 18 milyon hektar ekilebilir tarım topraklarının 2 milyon hektarı sanayi, otoyol/ dubleyol ve toplu konutlar için heba edildi. Kaldı 16 milyon hektar. Bunun sonu nereye varacak?

Yeni yapacağımız şehirler; mutlaka sade, basit, mütevâzi, âdil, saygılı, israfa müsaade etmeyen, tabiata zarar vermeyen şehirler olmalıdır. Yoksa bugün TOKİ vasıtasıyla bir şehri çok hızlı, çok çabuk üretmek marifet değildir.

Sosyolojik anlamda baktığımızda mahalle kültürünün önemi nedir? Mahalle çocuklar için ne ifade eder? Apartmanda büyüyen çocukla, mahallede, bahçeli bir evde büyüyen çocuk arasında ne gibi farklar olur?

Mahalle hem algılanabilir bir coğrafyayı hem de birbiriyle yakın ilişkileri olan homojen bir topluluğu ifade eder. Mahallelerde zengin ve fakir rahatlıkla birlikte yaşarken günümüzde sitelerde ancak aynı gelir seviyesinde insanlar yaşayabilmektedir. Bu ayrımcılık asla tasvip edilemez, insan / kul haklarına aykırıdır.

Eskiden her mahallenin kendine ait hususi bir havası, bir tarz-ı hayatı vardı. Şimdi ise birbirinin kopyası aynı tipte, soğuk, cansız binlerce apartman, ruhsuz beton kütleleriyle bütün şehirleri aynîleştirmiş, şehirlerin, mahallelerin ruhu yok olmuştur. Artık

her yer aynı ve hiç kimse bir yere ait değil. Mahalleler kendine özgü kimliği olan ve yine dinî/ sosyal merkezler, küçük çarşılar, çeşmeler, küçük imalathaneler ile birlikte “kendine yeterli yerler” idi. Her mahalle birbirinden bir duvarla olmasa bile bir ağaçlık bölge ile ya da bir dere gibi tabii bir engelle birbirinden ayrılıyordu. Mahallede kendiliğinden bir otokontrol vardı çünkü herkes birbirini tanır, yabancılar derhal fark edilir, asayiş kolayca sağlanırdı.

Aynı ev ve sokak en az birkaç nesil paylaşıldığında artık mahallelide bir aidiyet duygusu oluşmaya başlıyordu. Geleneksel şehirlerimizde mahalle bir âidiyeti temsil etmektedir. Mahallede oturanlar sadece kendi ailesinin değil aynı zamanda mahallenin de bir ferdi gibiydiler. Şehirlerde yaşayanlar arasında güçlü bir “yer” ve “aidiyet” duygusunun oluşumuna imkan veren bu olgu dikkate alındığında, sürdürülebilir güvenli bir şehrin ölçekli ve ayrımsanabilir semtlere ve mahallelere göre tasarlanması büyük önem arz etmektedir.

Apartmanlar ve siteler ile meydana getirilen şehirlerde, âidiyet hissinin oluşmadığı bilinen bir gerçektir. Günümüzün modern denilen uydu kentlerinde veya toplu konutlarda mahalle kurgulanmadığında ve alternatif çözüm getirilmediğinde artık toplumsal ayrışma ve yabancılaşma başlamaktadır.

Apartman hayatının 3 neslin hayatını dondurduğunu söylüyorsunuz, bu söylemi açar mısınız?

Âdet ve geleneklerin, yaşam tarzlarının hızla değiştiği bir zamanda yaşıyoruz. Yeni teknolojiler de bu değişimi tetiklemektedir. Tabii bu değişimlerin ev yaşamına yansması da kaçınılmaz hale gelmektedir. Fakat bu değişim ihtiyacına mukabil apartmanların buna ayak uydurabilecek nitelikte esnek yapılar olmadığını görüyoruz. Siz bir apartman yapmakla (ortalama beton ömrünü 75 sene hesap edersek) orada yaşayacak en az üç neslin hayatını dondurmuş oluyorsunuz. Hayatın dinamik ve değişken olmasına karşın apartmanlar bu değişime cevap veremeyecek derecede statik ve durağan binalardır. Apartmanlar ek almaz, ilâve kabul etmez, değişikliğe imkân vermezler. Yıkılana kadar yapıldığı ilk şekliyle kalmaya mahkûmdurlar. Farzedelim dairenize bir yaşlı yakınınız taşınacak, ona bir oda ve banyo temin etmek gerekiyor. Şimdi bu nasıl olacak, nereden tesisat geçireceksiniz, mümkün değildir. Farz edelim teknik imkân var, bu sefer alt katta oturanlar tavanından su borularının geçmesine nasıl razı olacak?

Sinan aklına bir şey gelmiş gibi aniden okumayı kesti.

— Öyle bir rüzgâr estirdin ki, hal hatır sormayı unuttuk, doğrudan mimarlığa daldık. Sana bir Türk kahvesi yapayım.

Nur yüzünde güller açarak gülümsedi:

— Severim, iyi olur.

Kemal araya girdi:

— Gerçekten iyi kahve yapıyor. Ben de halis ev limonatası yaparım. Bazen diyorum ki şu büroyu kapatıp bir kahve açsak.

Gülüşüyorlar.

Sinan kahve için kalkıyor.

Nur:

— Şu dergiyi uzat, ilgimi çekti. Yahu ne hoş gelişmeler oluyor. Ben de biraz göz atayım.

Sinan dergiyi Nur'a uzatıp kahve yapmaya gidiyor.

Nur dergiye eğilmiş, Kemal bu muhteşem güzelliği seyreliyor.

Nur'un okuduğu kısım:

*Bilimsel olarak betonun zararlarından bahseder misiniz?
Beton neden kötüdür?*

Az bilinen ve/ya gizlenen bir gerçek şudur: Beton radyoaktif radon gazı yaymaktadır. Betonarme binalarda yapılan ölçümlerde 200-300 bekerele kadar çıkan radyoaktif değerler çıkabilmektedir. WHO'ya göre bu seviye insan sağlığını tehdit eden sınırların başlangıcıdır. Radon gazı vücutta toksik bir etki yapıyor, bu etki kansere kadar gidebiliyor. Amerika'da 1994 yılında yapılan bir araştırmada akciğer kanserinden ölenlerin %14'ünün bina içi radona maruz kalanlar olduğunun anlaşılmasından sonra betonarme binalara radon gazı tahliye

aspiratörleri konulması mecburiyeti getirilmiştir. Aynı uygulama 2000 yılında İngiltere’de başlatıldı. Ayrıca beton içerisinde geçirilen bakır elektrik kabloları beton içindeki demirin tetiklemeyle manyetik alan oluşturmakta, insanın hem beden hem ruh sağlığını derinden etkilemektedir. Yine betonarme binalarda oturanların romatizma, böbrek ve astım hastalıklarına daha çok yakalandığı istatistikler tarafından ortaya konmuştur.

Müstakil ahşap evlerin avantajları nelerdir?

Ahşap, dünyada kendini yenileyebilen tek inşaat malzemesidir. Üretimi ve işlemesi kolaydır. Üretimi esnasında enerji sarfiyatı çok düşüktür. Ahşap, atmosferdeki karbon bileşiklerini emerek bünyesinde tutarak gövde yapıyor. Ne kadar ahşap ev yaparsak hava kirliliğini o derece azaltmış oluruz. Bakın çimento üretimi ile dünyada her yıl atmosfere 3,5 milyar ton karbondioksit salınıyor ve hava kirletiliyor. Karbonsal atıklar tabiatın kendini temizleme gücünün çok üstüne çıkınca da küresel ısınma ve iklim değişikliği başlıyor. Ahşap ev sayısı arttıkça daha çok karbon bileşikleri emilecek ve sanılanın aksine dünya daha temiz dünya olacak demektir. Ahşap ev yapmakla orman alanları azalmaz, tersine artar. Amerika ve Kanada’yı bu konuda örnek verebiliriz. Ağaç kesmekten korkmayalım, ağaç tekrar kökten geliyor, mühim olan orman alanlarının imara açılmadan yine orman alanı olarak bırakılmasıdır.

Beton kullanımının azaltılmasıyla ilgili dünyada uygulanan bir çalışma var mı?

Var. Mesela İngiltere’de önümüzdeki 5-6 yıl içinde yeni yapılacak evlerin sıfır karbon evler olması mecburiyeti getirildi. Çok örnek verebilirim, ama yerimiz sınırlı. Müslüman ülkeler ise meselenin farkında bile değil ne yazık ki. Onlar için beton kutsal bir malzeme haline gelmiştir. Çünkü beton demek para demek, ne kadar çok beton dökülürse o kadar çok para kazanıyorlar.

Modern mimariyle ilgili görüşleriniz nedir? Mimarlara bir diyeceğiniz var mı?

Modern mimârî insanın yerine eşyayı ölçü alan bir bakış açısına sahip olmuştur. Bu mimârî anlayış ne yazık ki insana değil tüketim toplumu yaratan kapitalist sisteme hizmet etmektedir. Bu düzende mimârî sanayiye, mimarlar da sermayeye teslim olmuştur artık. Sanayi devrimi sonrasında üretim patlaması yaşanan Batı’da büyük bir mal arzı ortaya çıkmıştı. Bunların piyasaya sürülmesinde modern mimârî anlayışın mühim rolü olmuştur. Modern mimârî, sanayi mamûlü birçok eşyayı insanın gerçek ihtiyacı olup olmadığına bakmaksızın projelerinde kullanmak suretiyle sanayiye ve kapitalizme hizmet etmiş, tüketimi artırarak sermayeyi beslemiştir. Modern mimârî Batı’da hâkim kapitalist çarkın mimarisidir artık.

Apartmanların bu anlamda olumsuz özellikleri nelerdir?

Apartman inşasında temel amaç insanlara güzel yaşam mekânları sunmaya yönelik bir uğraş olmaktan ziyâde onu inşâ edenler için yüksek paralar kazanma düşüncesidir. Apartmanın; oturanı değil satanı memnun eden kâr düşüncesiyle üretilmesi, insana lâıyk bir yapı biçimi olmaması, temel insan haklarını hiçe sayması, bilhassa yaşlı ve çocukların hiçbir ihtiyacını gözetmemesi, yüksekliği ile insanı önemsizleştirmesi, insanı tabiattan koparması, insanı nesneleştirmesi, çevreye verdiği zararlar, orada oturacak insanlara nasıl yaşamaları gerektiğini dikte eden tahakkümcü karakteri, insanın başta mahremiyet gibi kutsal değerlerinin hiç birini dikkate almaması... itirazlarımın temel noktalarını oluşturmaktadır.

Nur okumayı bıraktı. Konuşan mimarın ne demek istediğini anlamıştı. Doğru şeyler söylüyordu ama. Neticede kapitalizme karşı bir duruş bu. Alternatif bir hayat tarzı kurmak zor. Bilimi, bankaları, silahları binlerce unsuru karşına alacaksın ve tüketim toplumunu yok edeceksin. Çok zor. Yerine ne koyacağın da belli değil. Ama bu küçük bürolar, bu idealist ve inançlı mimarlar, belli olmaz, bir çıkır açabilir. Umut kalbimizde bir kuştur, sürekli öter.

Bir de her şeye rağmen inandığı gibi yaşamak, inandığı gibi iş yapmak. Bu önemli işte. Bu direniş önemli.

NUR

Kahvelerini içtiler, biraz daha mimarlık konuştular.
Sonra Nur kalktı:

— Kemal Bey, Sinan'ı sizden alıyorum. Biraz konuşmamız lazım.

Hepsi kalkmıştı. Sinan'ın ensesinde bir ter.

Kemal:

— Olur efendim. Nasıl isterseniz. Yine bekleriz.

Nur boynunu büktü:

— Kısmet.

Sinan askıdan ceketini almış, Nur dışarı çıkmıştı.
Kemal Sinan'a yaklaştı, kulağına fısıldadı "Anlattığının çok üstünde, çok" dedi. Sinan sadece baktı ona.
Çıktılar.

Üsküdar'da Şemsi Paşa Camii'ni gören bir çay bahçesine oturmuşlardı.

Nur:

— Şemsi Paşa için ne diyorsun?

Sinan:

— Bence Süleymaniye kadar değerli.

— Nasıl?

— Onda haşmet, bunda şefkat. Sinan Usta bütün safraları atıyor yapıdan. Ortaya Divan şiirindeki gibi bir "Mısra-i berceste" çıkıyor. Ayrıca türbenin camiye bitişik yapısı, harika. Bir eşi var mı bilmiyorum. Şemsi Paşa türbesinde başını cami mihrabına, yani ana kucağına yaslamış uyuyor. Bir yüzük taşı gibi bu cami. Bence İstanbul'da eşi yok.

— Döktürdün be Sinan.

— İki üç cümle ile anlatılmaz bir külliye. Hakkında roman yazılsa seza. Tanpınar "Beş Şehir"de "Cedlerimiz inşa etmiyor, ibadet ediyorlardı" diyor. Çok haklı.

Sinan Şemsipaşa'yı anlatırken Nur onun yüzüne dalmıştı. "Bu çocuk bana ilk görüşte vuruldu. Benim de gönlüm kaydı. Doğruya doğru. Ama onu kendi

marazi karanlığıma çekemem. Yazık. Ne temiz bir adam.”

Sinan dönüyor. Çayından bir yudum aldıktan sonra:
— Buraya Şemsi Paşa sohbetine gelmedik sanırım.
Birşeyler konuşacaktık.

Nur gerildi. Bir süre çay kaşığı ile oynadı. Sonra kararlı bir sesle:

— Senin dini bilgin iyidir değil mi?

Sinan:

— Eh! Çocukluğum mahalle mescidinde geçti. Hocamızdan, vaazlardan çok şey öğrendim. Sonra epeyce kitap okudum. Kendime yetecek kadar.

— Peki söyle bakalım. Allah insanları neden yarattı?

— Oooo! Kazık bir soru. Ben bunu bilemem ki.

— Canım sen bildiklerini söyle hele.

— Ha! Kur’ân-ı Kerim’de geçen âyetleri mealen söyleyebilirim. Yanlışım olursa Allah affetsin.

— İşte bu.

— Şimdi Cenab-ı Hak buyurdu ki: Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım. Melekler: Bizler hamd ile seni tesbih ve takdis edip dururken yeryüzünde fesat çıkaracak, orada kan dökecek birini mi yaratacaksın, dediler. Cenab-ı Hak onlara, “Sizin bilemeyeceğinizi ben bilirim” diye cevap verdi.

Bir başka ifade de şudur: “Ben insanları ve cinleri ancak bana kulluk etsinler diye yarattım”, şeklindedir.

— İşte Sinan beni deryalara salan, ateşlerde yakan budur.

— Anlamadım.

— Ben de çok kitap okudum. Meal, tefsir falan. Ama bu alanda hiç donanımım olmadığı için her unsuru, kavramı yerli yerine koyamıyorum.

— Meselâ?

— Meselâ “yeryüzünde fesat çıkaracak.” Meleklerin ifadesi bu. Daha insan yok ortada, nerden biliyorlar bunu?

— Levh-i Mahfuz’da yazılıdır, oradan olabilir.

— Ayrıca Cenab-ı Hak “Sizin bilmediğinizi ben bilirim” diye bir sır veriyor. Bunu bilmiyoruz.

— Hikmetinden sual olunmaz. İslâm teslim olmak demek. Fazla eşeleme. Hem kuzum sen neyin peşin-desin?

Nur duraksadı, sonra kararlı bir sesle:

— Hakikatın, ruhun, kalbin. Kur’ân-ı Kerim’in merkez kavramları sır dolu. Beni geceleri uyutmayan bu. Belki de marazlı biriyim, imanım zayıf. Takıntı da diyebilirsin.

— Yok canım.

— Olabilir. Bir de şunu sorayım. Cenab-ı Hakk’ın veli kulları eşyanın hakikatına vakıf mıdır?

— Öyledir mutlaka. Allah dilediğine hidayet verir.

— Dua et bana da versin.

Sonra sustular. İkisi de tehlikeli sulara yüzdüklerini anlamıştı. Sinan tevekkül sahibi idi, Hakk’a teslim olmuştu. Nur daha fazlasına talipti.

Sinan:

— Bir de tasavvuf erbabının yolu var.

— Ne diyorlar?

— “Kenz-i Mahfî” meselesi var, “gizli hazine”. Şöyle

ki: Cenab-ı Hak buyurmuş "Ben gizli bir hazine idim, bilinmek istedim, kâinatı yarattım."

Bu ifadenin hadis olduğu söylenir; ama İbn Teymiye aslı yoktur diyor.

Burada geçen "istedim" (ahbebtü) yani muhabbet, bilinmek ise (u' refû) marifet kökünden geldiği için mutasavvıflar kâinatın yaratılışını muhabbet ve marifetle açıklamışlardır.

Hakk bilinmeyi istemiş, böylece ilk olarak sevgiyle tecelli etmiştir. "Taayyün-i hubbî" derler buna. Fakat bu bilinme sıfat ve isimlerinin zuhur etmesi şeklindedir. Zatı yine gizli kalmıştır.

İşte tasavvuf ehlinin aşk, muhabbet, Allah sevgisi dedikleri hep buradan geliyor. İbn Arabî "Benim dinim muhabbet dinidir" diyor. Mevlâna ve diğer Hak âşıkları bu yoldadır.

Yüce Allah hem seven hem sevilendir. Hz. Peygamber'in "Habîb-i Kibriya, Mahbub-i Huda" olması, O'nu da bir muhabbet kaynağı haline getirmiştir. Her varlık muhabbetten iz taşır. Bu yüzden sevilendir, sevendir. Her varlık Allah tarafından, insanlar ve diğer varlıklar tarafından sevilmektedir. Onlar da Allah'ı sevmektedir. Bütün kâinat bu aşk ile sarhoş olmuş, dönmektedir. Güneş, yıldızlar, atomun içindeki elektronlar, dünya, her şey.

Nur'un gözleri nemlenmişti:

— Çok şey biliyorsun ama belli etmiyorsun. Tasavvufa meyillisin galiba.

— Estağfurullah. Ne demiş hocaefendi sana. Tasavvuf için bir Mürşid-i Kâmil'in eteğini tut-

mak lazım. Henüz benim böyle bir mürşidim yok.
Anlattıklarım kitaplarda yazıyor.

Nur gözlerini sildi.

— Kalksak mı?

— Sen bilirsin.

— Seni babamla tanıştırmak istiyorum.

Sinan heyecanlandı.

— İskender Bey ile. Hayırdır?

— Seni tanısn. Başka türlü insanlar var bu dünyada
haberi olsun.

Ama babam biraz dobradır. Sonra işte para var ya,
yukardan bakar biraz. Sakın alınma.

— Yok canım. Ama...

— Ama, ne?

— Yani şimdi bu tanışmanın bir sebebi olmalı değil
mi?

— Arkadaşımsın ya! Bu yeter. Hem, biz hem iş
yapan hem işvereniz. Bakarsın babam size yüklü
bir iş teklif eder.

— Sıkılırım ben. Ama yanımda olursan...

— Olurum, olurum merak etme.

Nur bu son cümleyi şefkatle söylemişti. Sinan bu
sevgi ve şefkatin sıcak yorganına sarılıp "Peki" dedi.
Kalktılar.

İskender Bey'in basket sahası kadar odası. Zevkle döşenmiş. Masası, koltuklar. İleride pencere kenarında bir sürü saksı. Nur odaya girince babasına bir selam verdi, Sinan'ı tanıştırdı ve hemen çiçeklerin yanına gitti. Kuru yaprakları ayıklıyor, goncaları seviyor. Açelya, Sakız Sardunya, Cam Güzeli, Çin Güllü, hep açan çiçekler. Nur salon bitkilerini sevmiyor. Zaten onların naylonları çıkmış, gerçeğinden ayırmak zor. Babasına dönerek:

— Babacım, Sema'ya bir seslensen.

İskender Bey zile basınca Sema giriyor. Nur çömeldiği yerden işaretle onu yanına çağırıyor ve alçak sesle:

— Semacım, bu yavruları ihmal etmişsin. Bak neredeyse kuruyacaklar.

— Haklısınız Nur Hanım. İşte koşturmaca, ihmal, özür dilerim.

Nur ayağa kalkıyor, ellerini birbirine vurarak tozunu temizliyor, yine alçak sesle:

— Yo Semacım, olmaz. Çiçek çocuk gibidir, ihmale gelmez. Gözün üstünde olacak. Şimdi bir ibrik su getir, şuna, şuna, bir de şuna su ver.

Her hafta diplerine parmakla dokunursun, ıslak ise suya gerek yok, kurumuşsa vereceksin.

— Olur Nur Hanım, ben su getireyim.

Sema çıkıyor, Nur babasıyla Sinan'ın yanına gidip bir sandalye çekiyor.

— Ee! Nasıl gidiyor?

— Delikanlı Kadirga'da büyümüş. Kadirga dendi mi duracaksın. Karagümrük, Tophane hep aynı.

— Yo baba, Sinan munistir.

Sinan lafa karışıyor:

— İskender Bey doğru söylüyor. Beni küçük yaşta mahalle mescidine verdiler, galiba orada bir olgunluk geldi üzerime. Ama ağabeyim...

— N'olmuş ağabeyine?

— Onu tüm Kadirga tanır. Soğuk demirci Cemil.

— Ee!..

— İçerde şimdi.

— Yok ya, sebep?

— Ustasını vurdular, o da vuranları vurdu. Çok şükür ölen olmadı. Haksızlığa gelemmez, çabuk parlal.

— Geçmiş olsun, cezası ne kadar?

— Az bir şey kaldı.

Nur:

— Bir gün ziyaretine gidelim.

— Olur.

İskender:

— Sinan iyi hoş da, meslekte yanlış yol tutmuş. Tek kat bahçe içinde ev. Bu devirde bu kafayla iş bulamazsın dedim ona.

Sinan:

— Rızkı veren Cenab-ı Hak.

— Amennâ. Ama aklın da var. Saksıyı çalıştıracaksın. Akıntıya kürek boş çaba.

Sinan:

— Nasip. Ne diyor Şeyh Galip:

“Bana kendi tali’imden bu siyeh sitare düştü”.

İskender Nur’a bakarak:

— Ne dedi, anlamadım.

Nur gülümsüyor:

— Şiir babacım. Şeyh Galip’in bir mısraı. “Benim payıma bir siyah yıldız düştü” diyor.

— Yine anlamadım.

Nur ile Sinan gülmemek için kendilerini tutuyor.

İskender ciddileşerek:

— Şimdi sadede geelim. Bak delikanlı. Benim yarımında on beş, yirmi mimar çalışıyor. Bunların yarısı Nur’a talip oldu. Ama başaramadılar. Nur’u taşımak zordur. Eğer aklından böyle bir şey geçiyorsa benden sana kocaman bir evet. Sevdim seni. Sinan kızarak kekeler:

— Ha! Hayır efendim. Hiç düşünmedim. Nur ısrar edince tanışalım dedim.

Sonra kendi kendine kızıyor. İçinden “Yalanın bu kadarı olur yani. Hiç düşünmemişmiş”.

İskender:

— İyi, sen bilirsin. İşte deve işte hendek.

İş hususuna gelince. Biz siteler yapıyoruz. Köprü, site, okul, büyük inşaatlar, AVM’ler. Bizde öyle tek katlı, bahçeli ev yok. Ama istersen gel Holding’de çalış. Sevdim seni.

Sinan:

— Bizim büromuz var ve işimiz iyidir. Çok teşekkür ederim.

İskender Nur’a dönerek:

— Sağlam çocuk. Paraya yüz vermedi. Böylesi zor bulunur. Benden sana tavsiye, kaçırma.

Nur da kızarır.

— Aman babaaa! Sırası mı şimdi. Hem bu sohbet uzadı sanki. Senin toplantın falan vardır. Biz çıkalım.

— Siz bilirsiniz.

Nur’la Sinan çıkıyor.

Kapı önünde Sinan ayrılıp büroya gideceğini söylüyor. Nur peki diyor. İlave olarak “Ağabeyini ziyarette gittiğinde beni unutma”.

— Olur, diyor Sinan.

Ve kan-ter içinde girdiği Holding binasından yine kan-ter içinde çıkıyor.

Dışarıda nefeslenip koca binaya bakıyor. Kendi kendine söyleniyor: “Bu binaları niçin yaparlar, insanı ezmek için tabii. Ama kimse ezilmiyor, senden başka.”

Bu konuda düşünmek lazım.

Çetin artık Beşiktaş genç takımında oynuyor. O gün ilk maçına çıktı. Haliyle heyecanlıydı. Henüz on altı yaşında.

Takım dört-üç-üç oynuyor. Çetin ileri üçlünün sağında. Çok süratli olduğu için hocası ona özellikle çizgiye inmesini, oradan orta yapmasını tembihledi. Tam saha pres yaptıklarından, top rakipte iken üstüne gidip top çalmaya çalışacaktı. Bir de savunma arkasına atılan toplar. Hoca "Aman oğlum, dikkat et ofsayta düşme. Sen bu topları rahat alırsın" diye uyarmıştı.

Maç başladığında tribüne baktı. Abisi ile ablasını görünce rahatladı. Çok ısrar etmişti "Mutlaka gelin. Bu benim ilk resmî maçım. Siz orda olursanız daha iyi olurum, içimde böyle bir his var. Gol de atacağım, söz" demişti.

Sinan'la Çiçek onu kırmayıp geldi. Daha ısınma hareketleri yapılırken Sinan tezahürata başladı: "Haydi Çetin, haydi koçum, göster kendini."

Çetin'in kulakları uğulduyordu. Tribünde pek az seyirci vardı ama o kendini tıka-basa dolu Saraçoğlu'nda sanıyordu. Epeyce bir zaman tribüne bakamadı. Abisi ile ablası gelmemiş ise morali bozu-

lacaktı. Ama sonunda dayanamadı, maçın başladığı sıralarda dönüp baktı ve onları gördü.

Tam bu sırada orta sahadan iyi bir top aldı. Karşısındaki bekin sağından atıp solundan geçti. Tribünlerde bir alkış koptu. Çizgiye kadar inip oradan penaltı noktasındaki santrafora ortaladı. Oğlan yükselip kafayı çaktı ama top kalenin üzerinden dışarı çıktı. Hocasına baktı. Hoca onları alkışlayarak teşvik ediyordu.

Rakip savunma pas hatası yapınca Çetin fırladı, topu kaptı. Bu defa kendisi direk kaleye gidiyordu. Sinan heyecanla ayağa kalktı:

— Çetin gole gidiyor. Hadi aslanım, hadi!

Geriden gelen savunma oyuncusu Çetin'e yetişemeyeceğini anlayınca son bir gayretle biçti çocuğu. Çiçek feryadı bastı:

— Aman Allah'ım, gitti oğlan gitti. Vay alçak!

Sinan:

— Tasa etme. Kadırgalıdır o. Kalkar ayağa, bak kalktı bile.

Çiçek çarpıntıya yakalanan kalbini tutuyordu. Çetin'in kalktığını görünce rahatladı.

Çetin dört takla attıktan sonra dizlerinin üzerine oturmuş ve hakeme "kart versene" işareti yapmıştı. Hakem koşarak Çetin'in yanına gelmişti. Çetin kalktı. Hakem:

— Ne o öyle. Elinle işaret falan.

— Kart bu Hocam. Doğrudan kart.

— Cin olmadan adam çarpma. O benim işim. Bir daha yaparsan seni atarım.

— Özür dilerim hocam, bir daha olmaz.

— Ha şöyle!

Birkaç futbolcu toplanmıştı Hakem'in başına. Hakem çelmeyi takan elemanı fark etti, sarı kartı çekti. Kimse sesini çıkaramadı. Hatta karşı takım ferahlamıştı, kırmızı da çıkabilirdi. Oğlan direk gole gidiyordu.

Neyse firikik atıldı ama gol olmadı.

Çetin ilk yirmi dakikada dört-beş kez çizgiye inerek kesmiş, ama kendi forvetleri beceriksiz çıkarak bu topları ezmişti. İçten içe kızılıyordu.

Sonunda kendi bekinden bir top aldı. İki çalımla rakibini geçti, on sekizin köşesinden füze gibi bir şut çıkardı. Tam üçgene takmıştı topu. "Gooool..." sesi tribünleri doldurdu. Sinan'la Çiçek birbirine sarılmış, gözyaşlarını tutamamışlardı. Çetin hocasına koştu. Hoca "Aferin aslanım devam, aynen böyle, devam" dedi.

Hocadan ayrılınca tribündeki abisi ile ablasına öpücükler gönderdi. Sinan:

— Bu çocuk yıldız olacak. Allah nazardan saklasın. Çiçek çok heyecanlanmıştı. Kalp çarpıntısı bir türlü durmuyordu. Devrenin bitmesine on dakika kala Sinan'ın kucağına yığıldı. Sinan heyecanlı:

— Çiçek, Çiçek, ne oldu canım, nen var?

Avucuyla su aldı şişeden, kızın yüzünü yıkadı. Bir yandan konuşuyordu:

— Kötü müsün canım? Baygınlık mı geldi?

Çiçek zar-zor konuştu.

— Abi, hastane, tansiyon galiba.

— Tamam yavrum tamam, hemen gidiyoruz.
Kalktılar. Sinan kardeşinin koluna girerek onu stadin dışına çıkardı. Bir taksiye atlayıp tanıdık doktorun olduğu kliniğe gittiler.

Çetin tribünde ablası ile abisinin olmadığını görünce pirelendi. “Ablama bir şey oldu galiba” diye heyecan yaptı. Bu yüzden iki top kaybedip hocasından azar işitti.

Devre bitip soyunma odasına gittiklerinde hocasına yalvarmaya başladı: “Hocam ablam hastadır. Abimle tribünde idiler. Şimdi yoklar. Mutlaka ablama bir şey oldu. Heyecana dayanamaz. Hastaneye kaldırdılar. Lütfen hocam lütfen bana izin verin, hastaneye gitmem lazım.” Hoca baktı, kanlılar gibi yalvarıyor oğlan, ağladı ağlayacak; “Peki” dedi. “Git bakalım. Ama sensiz bu maçı kaybedersek hesabını sorarım”. Çetin çabuk toparlandı, soyundu ve elbiselerini giyerken “Sorun hocam, sorun, isterseniz asın beni, ama şimdi gitmem lazım” dedi. Çantasını alıp fırladı. Hoca elini çenesine atıp düşünmeye başladı. “Çetin’in yerine kimi koymalı, kimi?”

Kliniğe vardığında Çiçek’e serum takılmış, kız kendine gelmişti: “Bir şeyim yok Çetin, telaş etme” diye onu sakinleştirdi. Gerçekten tansiyonu düşmüş. Pek iyi yemiyor, vücutta zafiyet var.

Doktor, Sinan’ı bir köşeye çekmiş anlatıyor:

— Sinan abi, Çiçek’in durumu gün geçtikçe daha nazik bir hal alıyor. Çok dikkat edin. Heyecan yok. Beslenme önemli. İnşallah en kısa zamanda bir böbrek bulunur.

Sinan Çiçek'e bakarak:

— İnşallah doktor, inşallah. Çok teşekkür ederiz.

— Yok canım, ben ne yaptım ki.

Çiçek yanına oturan Çetin'le konuşuyordu.

— Sen golü atınca bir çarpıntı tuttu beni. Oyunda kalsan kimbilir kaç gol atardın. Yazık oldu.

Çetin:

— Sen bırak beni. Kendine bak. Asıl suç bende. Sizi bu maça getirmeyecektim. Nah kafa. Düşünemedim.

— Kendini suçlama. İlk maç bu. Elbette orada olmalıydık. Çok kötü biçtiler seni. Dizinde, bacağında bir şey var mı?

— Yok şükür. Alışkınız biz. Adam haklı. Bıraksa gole gidiyordum.

— Canım benim. Bir yıldız olacaksın sen, yıldız. Bundan böyle kendine bakmalısın.

— Ben kendime değil sana bakacağım.

— Ah canım. Kara gözlü kuzum benim.

Görüş günü.

Sinan ağabeyini görmek için hapishaneye gidecek, çamaşır falan götürecektir. Birden aklına geliyor, Nur "Ben de gelsem" demişti. Telefonlaşıp bir yerde buluşuyorlar. Nur'un arabasıyla gidiyorlar cezaevine.

Cemil Nur'u görür görmez tanıyor.

— Ooo!.. Nur Hanım siz de mi geldiniz?

Nur şaşkın, Sinan'a bakıyor.

— A, a!.. Tanıdı beni.

Cemil:

— Elbette tanıyacağım. Sinan sizden o kadar bahsetti ki.

Nur kızarıyor haliyle.

Cemil:

— Ayakta kalmayın oturun şöyle. Ee, Sinan Hoca ne var, ne yok bakalım.

— İyiktir abi, şükür. Annem çamaşır gönderdi. Nur da bir tesbih almış sana, kehribardır ha!

Cemil:

— Çok teşekkür ederim, niye zahmet ettiniz.

— Önemli değil, yakışır size.

Sinan:

— Çiçek iyidir. Bildiğin gibi, okuluna gidiyor. Çetin Beşiktaş Genç Takımı'nda kadroya girdi. İlk maçını seyrettik, fırtına fırtına. Bir de gol attı.

— Aslanım benim. Siz nasılsınız Nur Hanım?

— Çok şükür. Sinan sizin buradaki maceralarınızdan bahsetti. Koğuşta bir derviş varmış öyle mi?

— Evet var. Adını bile sormadık adamın. Derviş aşağı, derviş yukarı.

Nur:

— Ee! Ne yapıyor bu adam?

— Otuz yaşında var yok. Ufak tefek, kara kuru. Koğuşun her işine koşuyor. Yemek, çay, temizlik. Bir gün bunu çağırdım yanıma, dedim ki "Oğlum neden kendini bu kadar yıpratıyorsun, bırak herkes kendi işini görsün". Başını öne eğdi. "İnsana hizmet vazifemiz" dedi. "Ben bunu Allah için yapıyorum." Nur doldu birden, hıçkırarak. Kaçar gibi kalktı, çıktı. Cemil Sinan'a baktı.

— N'oldu ya!

Sinan kederli:

— Nur böyle işte. O da kendini Allah yoluna adanmak istiyor, ama...

— Aması yok, bu kız Allah âşığı. Oğlum sen sen ol, bunu bırakma.

— Olur abi. Ee! Sonra?

— Derviş beş vakti kılıyor. Geceleri uyanıp bakıyorum, gece de namaza devam. Adam günde üç, bilemedin dört saat uyuyor. Bir gece buna baktım, baktım sonra içimden dedim ki; "Ulan gûya biz de

Müslümanız, alnımız secdeye değmiyor. Bu iş böyle gitmez" dedim.

— Harika. Sonra?

— Sonrası işte, gardiyanı çağırdım. Dedim bana iri bir seccade al. Şöyle dört kişi namaz kılabilirsin. Getirdi siparişi gardiyan. Derviş'i çağırdım, dedim: "Ağa bundan böyle ben de namaza başlıyorum. Sen hoca, ben müezzın."

— Ne dedi?

— Hiç. Gözyaşları ile boynuma sarıldı. Konuşmadı. Zaten konuşmaz. O kadar ısrar ettim, içeri neden düştüğünü anlatmadı. Oysa mahkûmların en çok konuştuğu budur. Defalarca anlatırlar, iftiraya uğradıklarını söylerler.

Ardından genç bir oğlan var Burdurlu, o da bize katıldı. Çok güzel Kur'an okuyor, hafızmış.

Sinan'ın da gözleri nemlenmişti.

— Nasıl sevindim abi, bilemezsin. Cenab-ı Hak dilediğini hidayete erdirirmiş, işte ispatı.

— Evet öyle. Şimdi kulağım ezan sesinde. Bak geçende ne oldu. Bir gariban mahkum gardiyanından sabun istedi. Gardiyan bu, hava atacak ya "Şimdi olmaz" demiş. Birden fırlayıp kapıya gittim, herifi çağırdım. "Yaklaş" dedim, kapıya yaklaştım. Tek elimi delikten sokup gırtlığına sarılacağım sırada kolum yana düştü. Büyükler şöyle demiş "Pehlivan ona denir ki öfkelerini yenebilirsin."

Sinan neşeli:

— Abi sen buraya Efe Cemil olarak girdin, Hoca Cemil olup çıkacaksın.

— Yok be oğlum. Hocalık nerde biz nerde. Bizimkisi kıl beşi, kurtar başı. Ama bu da bir şeydir değil mi? Ne de olsa buraya Medrese-i Yusufiye diyorlar.

— Elbette abi elbette. Cenab-ı Hak sabrını artırsın. Cemil kalktı:

— Kız gitti. Kimbilir ne halde. Sen şuna bir bak. Sinan da kalktı. Abi kardeş sarıldılar.

— Bakarım abi merak etme. Var mı bir isteğin?

— Dua isterim. O kadar.

Öpüştüler.

— Eyvallah abi.

— Hadi güle güle. Kızı ihmal etme.

Sinan çıktı, arabaya gitti. Nur epeyce ağlamış galiba, gözleri kızarık. O da bindi, araba yürüdü. Nur:

— Hep böyle oluyor. Ağabeyinin yüzünde hidayet nurunu gördüm, bu beni coşturdu. Sinan, ben de böyle bir mertebeye varabilir miyim, ne dersin?

— Tabii varabilirsin. Cenab-ı Hak ne diyor: “Kulum bana bir adım yaklaşırsa ben ona iki adım yaklaşıyorum.”

— O bize şahdamarımızdan daha yakın. İçimi biliyor. Ya Rabbi dualarımı kabul et. Bana eşyanın hakikatini göster. İmanımı artır.

— Amin. Cümlemizin. Nereye gidiyorsun?

— Büroya. Zahmet olmazsa beni oraya bırak.

— Oldu.

— Biraz babandan bahsetsen. O gün tanıştık ama, insan insanı kolay tanıyamaz ki.

— Babam. Evet babam. Babam bir iş adamı. Önceleri servet için çalıştı, birini bin etti. Ama şimdi öyle değil.

— Nasıl?

— Ee!.. Bilmem anlatabilecek miyim. Babam artık para düşünmüyor. Yedi ceddine yetecek parası var.

— Peki nedir derdi?

— Kazanmak, galip gelmek, yenmek. Biraz kumar gibi bir şey. Adrenalin için risk almak.

— Bulmaca gibi oldu.

— Açıkçası rakipleriyle yarışıyor. Onları alt edip bir ihale alınca göklere uçuyor. Diyelim bir rakibi ile bir ne bileyim liman, bina, tersane işi aldı yarı yarıya. Kim önce bitirecek diye herifi gaza getirip yarışmaya başlar. Bunu çevresine yayar. Uykuyu durağı unuttur, tâ ki iş bitene kadar. Yarışı kazanınca iş yerinde ziyafet verir, padişahın kızını alan o sanki. Bir zaman bu zaferin sarhoşluğuyla gezer. Sonra gelsin öteki.

— Peki manevi hayatı nasıl?

— Allah'a inanıyor tabii. Kökeni köylü. Ama dünya onu avucuna almış. Dünya mı, nefis mi, şeytan mı. Bırakmıyor. Hayır hasenata meraklıdır ama yolu camiden geçmez.

Sen şimdi babamı bırak, ben ne olacağım onu söyle.

— Duaya devam. Kulun Cenab-ı Hak'tan başka sığınacak kimsesi yok.

İskender bürosunda puro içmeye çalışıyordu. İçmeye çalışıyordu, çünkü bir türlü içemiyordu. Etraftan öğrenmişti, puro iş adamlarını daha bir kalantor gösterir. Heves işte. En iyisinden aldırdı, içmesini öğrendi, ama içemiyor işte.

Koca bir küllük var önünde. Puroyu yakıyor, iki nefes çekip küllüğe koyuyor, üç-beş saniye sonra bir nefes daha çekeyim diyor, sönmüş meret.

Kül tablasında yanık kibritlerden bir tepe oluştu. İskender bu tepeye bakarak kendine güldü: “Ulan puro mu içiyoruz, kibrit mi içiyoruz belli değil.”

Telefon.

Doğrudan kendisine. Demek önemli.

Kayıt cihazına bastı, “Alo” dedi.

Dilber’in avukatı.

— Efendim tatsız bir haberim var da.

— Hayırdır, de bakalım.

— Dilber Hanım boşanmak istiyor. Vekalet verdi bana, evrakları gönderdi.

İskender keyifle nefes boşaltıp geri yaslanıyor.

— Buna müjde derler evladım, müjde. Peki mal-mülk.

— Neyim varsa orada İskender’indir diyor. Bana

Avrupa'daki emlakim yeter.

— Yahu avukat, bu işin aslı nedir hele çıtlat bakalım.

— Efendim, Dilber Hanım'ın pek çok macerası olmuştur, bilirsiniz. Bu defa bir Arap Şeyhi ile evlenmeye karar vermiş, galiba Amerika'ya yerleşecek.

— Oh, ne âla. İyi iyi. Nur için bir şey dedi mi?

— "Affetsin beni" dedi, "Ona iyi bir anne olamadım."

— Nur küçüktür affeder, büyüklük anasında kalsın. Bak şimdi aga. Benim avukatı ara. Birkaç tane var biliyorsun, Bülent'i arayacaksın.

— Biliyorum efendim.

— Ha o da hazırlığını yapsın. İş bitince beni haberdar etsin. Sabah sabah müjde verdin. Sana bir kutu puro göndereyim, içer misin?

— Teşekkür ederim efendim, sigarayı bıraktım ben.

— Aferin, hadi kal sağlıcakla.

Konuşma bitti, Nur içeri girdi, puro kokusu ve küllükteki kibrit yığını. Çantasını bir koltuğa attı, ötekine kendi oturdu.

— N'aber baba. Keyiflisin. Bir de şu purodan vazgeçebilsen.

— Bu gidişle o benden vazgeçecek. Sana iyi bir haberim var.

— Hayırdır.

— Sesli bir haber. Görüntü yok ama idare et.

— Hadi söyle, söyle.

İskender ses kayıt cihazının düğmesine basıyor, Nur avukatla olan konuşmayı dinliyor, sonunda İskender:

— Kuş yuvadan uçtu işte.

— Yuva da yuvaydı ha! Geç bile kaldı. Hayırlı olsun baba, artık özgürsün.

İskender sönen puroyu inatla yakmaya çalışıyor. Nur kibritin alevine dalıyor. Bu günlerde yine kalbinin çarpıntısı onu duvardan duvara savuruyor, kâbuslarla ter içinde uyanıyor. Ses yok, işaret yok. Umut yok. Tövbe, tövbe. Allah'tan umut kesilmez. Günlerdir Yunus Divanı'nı okuyor. Okuyup ağlıyor, okuyup ağlıyor.

*Canlar canını buldum bu canım yağma olsun
Assı ziyandan geçtim dükkânım yağma olsun*

*Ben benliğimden geçtim gözüüm hicabın açtım
Dost vaslına eriştim gümanım yağma olsun*

*Varlık çün sefer kıldı dost andan bize geldi
Viran gönül nur doldu cihanım yağma olsun*

*Yunus ne hoş demişsin bal u şeker yemişsin
Ballar balını buldum kovanım yağma olsun.*

Ah Yunus ah! Gözündeki perde kalkmış, kalp gözü ile görür olmuşsun. Ne olur Hak bunun binde birini bana nasip etse. İmanım taklit olmaktan çıkıp hakikata erse. Ben Hakk'ın bir kemter kuluyum, bana da bir hidayet nasip olacak mı? Ballar balını bulamasam bile dostun kokusunu alacak mıyım? Bir menzilden ötekine uçacak mıyım? “Viran gönül nur doldu” diyorsun, benim adım Nur ama viran

gönlüm karanlık, hep karanlık. Akıl bu karlı dağı
aşamıyor, gönül bana kanat takamıyor, bu hasretle,
bu firkatle nasıl yaşarım?

Bazan bir Mecnun gibi kendini İstanbul'un o sürp-
rizlerle dolu sokaklarına atıyor. Yorulup bir çeşme
başında bir mahalle mescidinde dinleniyor. Ah bu
ecdadın yadigârı küçük mahalle mescitleri. Salih
bir imamın görev yeri ise hep gül kokar.

Nur ıssız mescide giriyor.

Namazını kılıp secdede kalıyor.

Bazan secdede kendinden geçiyor.

Müezzin onu fark edip uyandırıyor. Şaşkın ve utan-
mış, yavaşça çıkıyor mescitten.

Genç müezzin Nur'un secde yerine bakıyor. Islak.
Bu kız ağlamış mı acaba? Ne diyor Erzincan türküsü:

*Seher vakti burada kimler ağlamış
Çimenler üstünde gözyaşları var*

Benim bir anam varmış da.
Avrupa'da yaşarmış da.
Babamdan boşanmaya kalkmış da.
Yalan dünya.

*Acep şu yerde var'mola şöyle garip bencileyin
Bağrı başlı gözü yaşlı şöyle garip bencileyin*

*Kimseler garip olmasın hasret oduna yanmasın
Hocam kimseler olmasın şöyle garip bencileyin*

*Bir garip ölmüş diyeler üç günden sonra duyalar
Soğuk su ile yuyalar şöyle garip bencileyin*

O kafayla dolaşıyor sokakları. Sakinleşince büroya,
babasının yanına dönüyor.

— Ee, kızım sen ne yapıyorsun bakalım?

— İyiyim baba, kendimi işime verdim.

— Oh ne âlâ.

— İşe dalınca derdimi unutuyorum.

— Ne derdin varmış ki senin?

— Doğru, yok bir şey.

— Şu senin delikanlı n'oldu? Hani mimar.

— Sinan mı?

— Evet o.

— Bilmem, çoktandır görüşemiyoruz.

— İyi çocuk, onu kaçırma.

— Önce ben bana geleyim sonrasına bakarız.

— Yine muamma söyledin.

Nur gülümsüyor ve susuyor.

Kemal ile Sinan büroda hem çalışıyor hem laflıyorlar. Aslında konuşan Kemal; Sinan arada bir “Hı, hı” diyor. Kemal sonunda dayanamayıp:

— Yahu arkadaş, Nur Hanım’la tanıştığından bu yana dut yemiş bülbüle döndün. Anladık âşıksın. Aşkını içine gömdün onu da anladık. Ama bu sessizlik, bu dalgınlık sürdürükçe korkarım kara sevdaya yakalanacaksın.

Sinan elindeki kalemi bırakıp Kemal’e dönerek:

— Kara değil. Kapkara. Aylardır aramıyor.

— Sen arasana.

— Nerde bende o cesaret.

— Kardeşim ortamektep çocuğu değilsin. Nedir bu korku?

Sinan çaresizce etrafına bakınıyor:

— Korku, korku... Korku şu. Şimdilik acı çekiyorsam da, bir umut taşıyorum. Eğer Nur “olmaz” derse ki, diyebilir. O zaman kristal kırılacak. Un ufak olacak. “Beni artık ne sıkıntı ne rahatlık haylamaz”.

Kemal çalan telefona uzanıyor. Yüzünde bir gülümseme ile ahizeyi Sinan’a veriyor:

— Anan seni Kadir Gecesi doğurmuş oğlum, ne diyeyim.

Sinan elleri titreyerek alıyor ahizeyi.

Nur:

— Seni arayamadım, çünkü babam ağır bir felç geçirdi. Doktor doktor dolaştık. Çare yok. Şimdi filan hastanedeyiz. Babam âletlere bağlı öylece yatıyor.

— Ya! Geçmiş olsun.

— Gelip bir baksan diyorum.

— Geleyim tabii. Gelirim. Ama ben doktor değilim ki.

— Biliyorum. Ama dua edersin değil mi?

— Elbette.

Sinan ceketini giyerken olanları Kemal'e anlatıyor ve hızla çıkıyor bürodan.

Nur süzölmüş, göz altlarında mor halkalar. Koridorda hıçkırarak sarılıyor Sinan'a. "Kimsesiz bir çocuk gibi kucağında ağlayayım." Şarkı böyleydi galiba. Sinan uygun kelimeleri sıralayarak teselli ediyor onu. İskender Bey'in âletlere bağlı yattığı odaya geliyorlar. Camdan bakarken Sinan:

— Ne zamandır burada, böyle?

— On beş gün oldu.

— Doktorlar!

— Yapacak bir şey yok diyorlar. Yolun sonu gözüküyor.

O sırada bir doktor yanaşıyor:

— Nasılsınız Nur Hanım? Kaç gündür perişan oldunuz. Biraz dinlenseniz.

— Olur efendim. Ama bir ricam var.

— Buyrun.

— Sinan kardeşim mimardır. Dini bütün bir arka-

daş. Müsade etseniz babamın başucuna varıp biraz dua etse.

— Dua mı?

— Evet dua.

Doktorun içinden “İşimiz duaya kaldı” diye müstehzi bir cümle geçiyor, ama renk vermiyor.

— Olabilir efendim.

Kapıyı açıyor:

— Buyurun Sinan Bey.

Nur da gelmek isteyince Sinan onu durduruyor. “Yalnız olsam daha iyi” diyor.

Nur kalıyor, Sinan giriyor.

Önce bir etrafına bakınıyor, odayı kokluyor âdeta. Sonra bir sandalye çekip hastanın başucuna yanaşıyor.

Bir zaman bu pörsümüş, çökmüş yüzü seyrediyor. Yolun sonu. Her şey yarıda kalıyor gibi bir his. Dünya bağı. “Her ölüm erken ölümdür” demiş şair. Yo “erken ölüm” gök ekini biçmek gibidir. Acıtır. Aslına bakarsan “Ölmeden ölünüz” sırtına mazhar olanlar onu gülümseyerek karşılar. Bu dünyadan ötekine bir meleğin kanadına tutunarak giderler. Melekler kanatlı olurmuş. Bunu hayal etmek güç. Herhalde kuş kanadı gibi değil.

İskender Bey’in kurumuş, yeşile çalan damarları şişmiş elini iki elinin arasına alıyor. Soğuk.

Âkif’in “Gece” şiirinden iki mısra geliyor aklına: “Karanlıklar, ışıklar, gölgeler sussun ki, Allah’ım Bütün dünyayı inletsin benim secdem, benim âhım” Hissiyatı kabarıyor, kalbi yerinden fırlayacak sanki.

Aniden fişkırان ter çenesinden damlıyor. Kendinden geçiyor Sinan, kimselerin duyamayacağı, aynı zamanda dağda taşta, gökteki kuşta, denizdeki balıkta, tüm mahlukatta yankılanan bir çığlık atıyor. "Allah!"

Sonra yığılıp kalıyor oturduğu sandalyeye. Nur onu seyrediyor cam dışından, ne olup bittiğini tam anlayamıyor. Endişeli.

Ama İskender Bey'in kapanan göz kapakları açılıyor, soğuyan elleri ısınıyor, hatta adam başını çevirip sandalyede oturan kişiye bakıyor:

"Kim bu?"

Nur bir feryat koparıyor. Bu feryada birkaç doktor koşuyor. Hemşireler falan. Bir anda oda doluyor.

İskender:

— Ne oldu bana?

Nur babasına sarılacak ama doktorlar bırakmıyor. "Mucize, mucize!" diye mırıldanıyorlar. O hengame arasında kendine gelen Sinan ağır ağır çıkıyor odadan, koridordaki ilk sandalyeye ulaştınca kendini bırakıyor.

Ter hâlâ akıyor topuklarından.

Neden sonra geliyor Nur. Sarılıp öpüyor saçından, yanağından, gözünden, alnından, gözyaşları ile suluyor Sinan'ın yüzünü, sonra kendine gelerek:

— Nasıl oldu bu?

Sinan duyulur duyulmaz bir sesle:

— Hikmet-i Hüda.

— Ne okudun?

— Bilmiyorum.

Biraz kendine geldi Sinan. Bu olayın efsaneye dönüşmesini istemiyor:

— Bundan kimseye bahsetme. Bana bile. Çünkü ne olduğunu bilmiyorum.

Nur taşı gediğine koyuyor:

— İşte benim bilmek istediğim de bu.

— Bulursan bileceksin.

— Çare.

— Aramaya devam.

— Ama sen bulmuşsun işte.

— Bu bir lütuf. Belki bana, belki sana. Bir daha olacağını sanmam.

Nur Sinan'ı orada bırakıp tekrar babasının odasına koşuyor. Adam sanki uzun bir uykudan uyanmış gibi doğrulmuş, arkasındaki yastığa dayanmış, biraz yorgun ama anlaşılır biçimde konuşuyor. Nur'u görünce, hiçbir şey olmamış gibi:

— Nur, gelsene canım. Hele anlat bana neler oldu?

Nur çok ağladı. Artık gözünde yaş kalmadı. Oda boşaldı. Yatağın bir köşesine oturup anlattı, anlattı. Sinan'dan hiç bahsetmedi. Sonunda sakinleşti. Bu defa o babasına sordu:

— Nasılsın baba? Bir isteğin var mı?

İskender:

— Gözümü açtığımda baş ucumda bir adam gördüm. Kim olduğunu seçemedim.

— Gözün kapalıyken ne görüyordun?

İskender gülümsüyor:

— İnanmazsın ama kendimi hacca giderken görüyordum.

NUR

Nur:

— O zaman şart oldu artık.

— Elbette. Ben yeniden doğdum Nur. Şu hastaneden çıkayım, biraz kendime geleyim. İlk iş hacca gitmek. Nur yine ağlayacak ama gözünde yaş kalmadı. Onlar orada baba-kız öylece konuşadursun, Sinan oturduğu sandalyeden kalkıyor. Üzerindeki manevi ağırlık yok artık. İki yana yalpalayarak koridor boyunca yürüyor. Açık havaya çıkınca gözleri kamaşıyor.

İskender hastaneden çıkınca epeyce dinlendi. Beslenmesine dikkat etti, güçlendi. Doktorun verdiği hareketler ile spor yaptı sürekli.

Bunlar olağan işler.

Olağan olmayan şu:

Bir Kur'ân-ı Kerim meali, bir ilmihal, bir de namaz surelerini ihtiva eden kitap aldırdı.

Nur onu her gördüğünde okuyordu. Ne güzel.

Namaz surelerini küçükken ezberlemiş olduğu için onları hatırlaması kolay oldu. Sonra otuz iki farz. Namazın farzları, sünnetleri, vacipleri ve diğer ibadetler. Kur'ân mealini okudukça dünya hayatının ne olduğunu yeni yeni anlıyor, gençliğini boşa geçirdiğine yanıyordu.

İhtiyaten bastona dayana dayana mahalle mescidine devamı başladı. Cemaat saygı gösteriyordu. Şefkati ve merhameti olanlar "Allah hepimize nasip etsin, adam sonunda doğru yolu buldu" derken; insafsız ve merhametsiz olanlar "Hakk'ın sillesini yedi ya, aklı başına geldi. Onun kıldırdığı namazdan ne hayır gelir" diyorlardı.

Bu hep olur. Cami cemaati bir avuç ihtiyar zaten, onlar da ne dediğini bilmiyor.

İskender'in içinde hangi rüzgârların estiğini nereden bilecekler.

Evet kendine gelmişti tabii.

Kendini bilen Rabbini bilir.

Şimdi tövbe zamanı.

Cenab-ı Hak nasıl bir rahmet ve mağfiret sahibi olmalı ki tövbe kapısını hep açık tutuyor. Yeter ki şirke düşme.

İskender ayrıca eskiden âşina olduğu bir dünyanın bu mescit çevresinde yaşayıp gittiğini fark ediyor. Bunların çoğu kanaat sahibi fakir insanlar. Çoktan boşlamışlar yalan dünyayı, şu şadırvanda abdest alanlar. Ne kadar yalın, sade, samimi bir hayatları var. Hani bu dünyaya yeni adım atıyor ya, belki de ona öyle geliyor. Kimbilir onların içinde ne var? Hani "Kalbini yarıp baktın mı?" derler ya. Bu şüphe batağından çıkmalı. O bir iş adamı, kolay mı alışkanlıkları terk etmek. Kim üç kâğıt peşinde, şıppadanak anlar. Ama bu huyunu terk etmeli. Eskiden kalan ne varsa terk etmeli.

Hayatında temiz bir sayfa açılmalı.

Bir de hac rehberi aldı. Kur'an, ilmihal, namaz, hac işte bunlarla uğraşa uğraşa maneviyatı genişledi.

Peki koca holdinge ne oldu?

İskender kaçın kurası. Zamanında "Yahu bana bir şey olursa bu işleri kim çevirecek" diye tedbirini almıştı. Onca adamla çalışmış, her birinin ince damarlarına girmiş, defalarca denemiş, sağlamı çürükten ayırmıştı.

Şirketlerin başında güvendiği adamlar vardı.

Onları topladı.

Dedi, "Arkadaşlar ben artık emekli oldum. İş sizindir, ister batır ister çıkar size kalmış. Ama bunca yıldır çalışıyoruz, hepinize güvenim tamdır. Yetkilerinizi artırıyorum. Hatta her birinizi müstakil kılıyorum. Zaruret olmadıkça bana işten bahsetmeyin. Artık ben bu dünya defterini kapattım.

Ama.

Ne kadar kapattım desen de defter kapanmaz. Bunu biliyorum. Yakında kısmet olursa hacca gideceğim. Ama bu holdingin sanki ben başında imişim gibi tıkr tıkr çalışması dileğimdir. Cenab-ı Hak ömür verirse bundan böyle hayır-hasenat işlerine bakacağım.

Var mı bana bir diyeceğiniz?"

Herkes iyi niyet belirtisi olan güzel sözler söyledi. Merak etmemesini istedi. O da onlardan helallik aldı.

Artık gözü arkada kalmayacaktı.

Zaman geçti hac için müracaatlar başladı.

"Önce refik sonra tarik" demişler.

Bir yol arkadaşı bulmalıydı. Kim, ama kim? Kendini kime teslim edebilirdi. Tek bir isim geliyordu aklına, kendinden taşeron olarak epeyce iş alıp senelerce çalıştığı, Hacı Nusret Bey.

Hacı Nusret'i çağırdı. Adam bir iş teklifi yapacak sanıyordu. Sürpriz oldu.

— Hacı biliyorsun benim namazla niyazla aram olmadı.

Nusret susuyor.

— Ömrümü boşa geçirdim say. Şükür harama uçkur çözmedim, kimseyi dolandırmadım, kin tutmadım, kötülük etmedim.

Lakin hayrahizmetim de yok. Şimdi doğruya doğru. Paranın peşinde koştuk, âhireti unuttuk.

— Estağfurullah beyim.

— Yok, yok, öyle. Şimdi feleğin sillesini yiyince akıl başa geldi ama eyvah, geçen gün geri gelmiyor.

— Bundan sonrası iyi olur, inşallah.

İskender içini çekti "İnşallah" dedi bütün kalbi ile.

— Ben de bunun için çağırdım seni. Nusret, garip ama gerçek, koma halinde yatarken kendimi Hacca giderken gördüm. Artık zararın neresinden dönersek kâr. Açıkçası hacca niyet ettim.

Nusret sevincini gizleyemez.

— Cenab-ı Hak nasip eder, inşallah.

— Kendimi iyi-kötü hazırladım, namaza başladım. Hac Rehberi'ni falan okudum ama yaş geçti. Heyecan var, korku var. Bana bir yoldaş lazım. Aklıma sen geldin. Sen birkaç kere hacca gittin değil mi?

— Evet efendim.

— Peki bana yoldaş olur musun?

— Şeref duyarım efendim.

Havaalanı mahşer yeri sanki.

İlk hac kafilesi yola çıkıyor.

Nusret ile İskender de aralarında.

Dedeler, nineler, oğullar, kızlar, torunlar, hısım-akraba, komşular, arkadaşlar bir arada. Hem bayram oluyor hem asker uğurlanıyor sanki. Gözyaşları sel

olmuş. Dil, ırk, coğrafya, yerli, yabancı birbirine karışmış kardeş olmuş.

Din kardeşi.

Gidemeyenler gidenlere imreniyor, gidenlerin yüreği ağzında. Dedenin boynuna sarılıp ağlayan şu masum torunu ondan koparıp almak nasıl da zor. Dudaklarda dua, gözlerde yaş. Sevinç gözyaşları, biraz da endişe. Gidip de dönmek var.

Kâbe'nin yolları bölük bölüktür

Dünya dedikleri bir gölgeliktir

Boşnaklar, Çerkezler, Gürcüler, Arnavutlar, Araplar, Türkler, Kürtler, Tatarlar, Özbekler tüm Ümmet-i Muhammed buraya birikmiş. Ayrı yok, gayrı yok. Hedef tek, istikamet tek, gam gitmiş, her kalbe umut dolmuş.

Onlar beyaz kefenler giyerek yok olmaya gidiyorlar; nefisten, benlikten kurtulacaklar, dünyanın dört bir yanından gelen müminlerle bir olup dönecekler, ölecekler. Ve sonra anadan doğmuş gibi günahlarından arınıp tövbe sularında yıkanıp geri gelecekler. Hac Mahşer'de toplanmak gibi bir şey. Kişi orada kendisiyle hesaplaşıyor. Günahlarına ağlıyor. Yaradana sığınıp af diliyor.

Af kapıları ardına kadar açık.

Bundan büyük nimet olur mu? İçin Zemzem'i için. İçtikçe hafifleyin, dünyanın yükünü, kirini atın üzerinizden.

NUR

İskender ile Nusret; Nur, Sinan, Çiçek ve Nusret'in ailesi ile beraber sarılıp ağlaşılarak vedalaştılar. Hacılar peronun deliğinde kaybolana kadar el salladılar.

Sonra içlerinde garip bir yalnızlıkla geri döndüler
"Göçtü kervan yalnız kaldık burada."

Böyle miydi acaba?

Sinan'la Nur yine o ay bahesindeler.

Hani skdar'da emsi Paa Camii'ni gren yerde. Nur oraya "Akademi" diyor, Sinan "Cahiliye Medresesi". İki yesi vardı medresenin. Biri gya hoca, teki talebe. İki de birbirinden cahil. Olsun. Orası aynı zamanda "Mekteb-i Ak", "Mekteb-i Gayret" idi. Elbet bu ilenin, bu cehdin sonunda hakikate doėru gideceklerdi.

Nur'un ortaya attıėı meseleleri, daha doėrusu iinden ıkmadıėı dertleri, fikirleri tartıřıyorlar. Sinan esasen bu iře karřı. "Yarım doktor candan eder, yarım hoca dinden eder" diyor. Nur oralı deėil, "Benim iin řifa bu" diyor. Nasılsa bir gn Cenab-ı Hak bana da hakikatın kapılarını aar. Gayret bizden, tevfik Allah'tan. Ulemaya da sorarız, meřayihe de. Yeter ki soracak sorumuz olsun.

Nur gnler ncesinde Sinan'ı aramıř:

- Sinan ay Bahesi'nde buluřsak da bir mesele var onu konuřsak, demiřti.
- Hayırdır, nedir mesele?
- İrade.
- Oooo! Yine etin ceviz bir soru var karřımızda.

— Evet. Beni yiyip bitiriyor, lütfen şunu bir tartı-
şalım.

— Haber verdiğin iyi oldu. Ben hazırlanıp geleyim.

— Çok teşekkür. Sen olmasan ben ne yaparım?

Sinan içinden “Ya sen olmasan ben ne yaparım”
diyor.

İki âşık birbirlerine aşklarını itiraf edemedi-
buluşup ayrılıyorlar. Ne zamana kadar? Sinan dedi-
ği gibi hazırlanıp gelmişti. Hatta düşüncelerini yazı-
ya dökmüş, sanki bir metin hazırlamıştı. Önce onu
okudu. İşte metni:

“Kur’an’da; Allah bir şeyi irade etti mi ol der, o
da hemen oluverir (*kün fe-yekûn*); Allah kullarını
dilerse hidayete erdirir, dilerse dalâlete sürükler;
Allah dilemedikçe insanlar dileyemez; kullarından
dilediğine azap eder, dilediğini affeder... buyurulur.
Hadiste de böyledir.

İlke düzeyinde, her görüşteki müminin kabul ettiği
bir şeydir bu.

Problem mesuliyet söz konusu olduğu zaman çık-
maktadır. Madem Allah’ın irade ettiği mutlak olarak
oluyor, o zaman şu veya bu fiili yapan niçin mesul
olsun? Nitekim Cebriye mezhebi, kulu rüzgârın
önünde bir yaprak gibi “mecbur” kabul ederken,
onun tam karşısındaki Mutezile “kul fiilinin hâlıkı /
yaratıcısıdır ve bundan dolayı mesuldür” fikrini
savunmaktadır. Böyle olunca da kula sadece Allah’a
ait olan yaratıcılık vasfı verilmektedir. İnanç açısin-
dan bu problemlidir. Ehl-i sünnet Kelam ilmindeki

irade-i külliye, irade-i cüziye ayırımı buradan çıkmaktadır. Bu ayırıma göre insan irade-i cüziyesiyle ister, Allah yaratır. Allah yaratmazsa irade-i cüziye bir işin olmasını sağlamaz. Onu sorumlu kılan bu istemeden ve bununla sınırlıdır. İstemeden, hata, unutmaya yoluyla yahut bir başka kişi/şey tarafından zorlanarak yaptığı şeyler sorumluluk getirmez. Tasavvufta irade, mürit olmak yani iradeden vazgeçmek, Allah'ın iradesine mutlak teslim olmak demektir."

Sinan burada durup bir açıklama yapıyor:

— Türkiye'nin önemli düşünürlerinden Nurettin Topçu Bey'in "İradenin Davası" diye bir kitabı var, onu okumalısın.

— Olur, bakarım. Ne diyor?

Sinan metni okumaya devam ediyor.

— Nurettin Bey'in irade meselesini ele alışının bu tartışma tarzıyla irtibatı azdır. Ona göre irade bir ferdiyet/şahsiyet (ben) olma yolundaki Allah'a, sonsuzluğa, namütenahiye doğru hareketini sağlayan bir isteyiş ve atılıştır. Kelamın iradeyi ikiye ayırma yorumuna karşı çıkar. İrade-i cüziye diye bir şeyden bahsedilecekse eğer bu ancak irade-i külliye içine dahil olmak, bunun için mani olucu bütün kademelere isyan etmek, onları aşmak ve irade-i külliye/tek irade içinde erimek, böylece orada var olmak istikametinde çalışan bir iradedir. Bunu ne kadar yapabilirse o kadar iradeli (ben) olacak, o kadar ilahi iradeye katılacaktır.

— "Sonsuzluğa doğru hareket" ne demek bu?

- Doğrusu ben de tam kavramış değilim.
- Söylediklerinden şunu çıkarıyorum. Ehl-i sünnet bu tartışmayı suhuletle sona erdirmek için çok güzel bir formül bulmuş. Harika.
- Lakin tasavvufun görüşü bana daha yakın. Teslimiyet. İslâm zaten teslim olmak demek.
- Ama mesuliyet. Suç ve ceza.
- Evet orada iş karışıyor.
- İnsan mesuldür diyor Kur'an. Göz mesuldür, kulak mesuldür.
- Ama aynı zamanda şunu da diyor: "O istemedikçe yeryüzünde bir yaprak kıpırdayamaz."
- Evet. Burada susacağız. Ötesine geçmek bizim işimiz değil.
- Ama içimdeki kuş susmuyor. Kendini kafesin tellerine çarpıp duruyor, kanatları kanıyor.
- Bak Nur. Bunu marazi bir hale sokma. Madem "teslimiyet" diyorsun. Bırak ucunu. Cenab-ı Hak senin duana icabet eder.
- Ne zaman?
- Ah, işte onu bilemeyiz.
- Ben neyi istiyorsam, sen onu bilemeyiz diyorsun.
- Ne yapalım bu bir mertebe meselesi.
- Söz dönüp dolaşıp yine bir Mürşid-i Kâmil'in eteğini tutmaya vardı.
- Bilmem. Belki öyledir. Ama aramak şart.
- Eh, işte itiraf ediyorsun "Eğitim şart." Gülüşüyorlar.

İskender hacca sakalsız gitti, sakallı döndü. Sakal da amma değiştiriyor insanı. Koca holding sahibi kalantor adam gitmiş, yerine bir kasaba bakkalı gelmişti.

Eski muhitinden kopmadı.

Yine lokale, toplantılara gidiyordu. İskender'in hacca gittiği, zaten gittiği gün yayılmıştı. O bakımdan pek deşmediler bu konuyu. Ama dindar kesime müfrit muhalefet edenler arada bir laf sokmaya çalışıyorlardı.

— İskender, hayırlı olsun, yeşil sermayeye konmuşsun. Bir sakal nelere kâdir yahu.

İskender bu tacizlere hazırlamıştı kendini, hiç orali olmuyor, onlar bir laf sokarsa bu iki laf sokuyordu.

— Evet kondum. Ama yeşil değil.

— Allah, Allah! Ne renk peki?

— Sarı.

— Yok ya! Sarı sermaye hiç duymadım.

— Neden? Sarı sendika oluyor da sarı sermaye niçin olmasın. Bal gibi sarı. Kaymaklı ekmek kadayıfı. Sizinki gibi.

Buna rağmen eski muhitinde yaşamak zorlaşmıştı. Ne lokalde, ne toplantılarda tat kalmamıştı. Hem

kendisi hem muhatapları garip bir otosansür baskısı altında konuşuyorlardı.

Diken üstünde bir hayat.

Olmayacak dedi İskender, eski muhitini ağır ağır terketti.

Hacda düşünmüş; dönüşte ne yapacağına karar vermişti. Holding tıkr tıkr çalışıyordu, ama yine de bir gözü orada idi. Çalışıp para kazansın ki etrafına faydası olsun.

Bir hayra hizmet vakfı kurdu ve ilk iş olarak hayalindeki Yetimler Yurdu'nu yaptırmaya başladı. Anadolu'dan kimsesiz, bakıma muhtaç çocukları velilerinin izni ile toplayacak, besleyip büyütecek ve üniversiteyi bitirinceye kadar okutacaktı.

Böyle bir yurt, haliyle büyük olacaktı.

Hastahanesi, yemekhanesi, yatakhane, oyun ve spor tesisleri, ana okulu, koleji, lisesi, mescidi yani tam tekmil bir müessese.

Kendini bu işe verdi İskender ve aşçısından hemşiresine, doktorundan öğretmenine, çocukların arada bir Anadolu'dan gelen yakınlarına kadar bir yığın yeni arkadaş edindi.

Başka bir ruh iklimine girmişti, gece namazlarına başlamıştı, yaşı ilerlemiş olsa da gençleşip canlanmıştı.

Nur nasıl seviniyordu bilemezsiniz.

Babasıyla hiç konuşmayan kız, saatlerce dinî, siyasî, sosyal konularda konuşuyor; beraberce camileri, türbe ve tekkeleri geziyorlardı.

Sonra vakfın sosyal yardım kuruluşunda görev aldı. Bu kuruluş fakir köylere yardım taşıyor, muhtaçların ihtiyacını görüyordu.

Nur bir harita çıkarmıştı.

Bursa'nın, Çanakkale'nin, Balıkesir'in yani önce yakın çevrenin köylerini taradı.

Bilhassa dağ köylerinin durumu perişandı. Bunların çoğu orman köyü idi ama orman azaldığı için geçimleri pek dardı. Bu yüzden gençler büyük şehre çalışmaya gitmiş, nüfus azalmıştı. Çokluk kimsesiz ihtiyarlar kalıyordu oralarda.

Bir lojistik merkez kurulmuştu. Yiyecek, giyecek, yakacak, ev eşyası ne istersen var. Nur muhtarla konuşuyor, gitmeden önce her hanenin nüfusunu, genci-ihtiyarı-çocuğu ayakkabı numarasına kadar tespit ediyor, gerçek ihtiyaç ne ise onu isabetle lüzumu olan haneye götürüyordu.

Birkaç tur attıktan sonra medyada göründü. Muhtaçların Nur ablası idi. Haberi yapan iyice abartmış, Nur için "Karanlığı aydınlatan ışık" tabirini kullanmıştı.

Daha sonra hangi köye gitse davul-zurna ile karşılanmaya başladı. Yardımlar büyük bir disiplin içinde dağıtılıyor; buzdolabı, çamaşır makinası, un çuvalı, kömür torbası gibi ağır yükler Nur'un personeli tarafından yaşlıların, hastaların evine kadar ulaşıyordu.

Ayrıca borçlu olanların borcu gizlice ödeniyordu. Efsane olmuştu Nur, efsane.

Nur donuna girmiş Hz. Hızır diyorlardı ona.

Çok gözyaşı sildi, çok yetim başı okşadı, çok hastayı tedavi ettirdi, çok dua aldı.

Bu tablolar içinde biri vardı ki, onu unutması mümkün değildi.

Bir köyde çocuklar onu karşılarken kendi hediyelerini verdiler.

Biri küçük bir saksıda bir çiçek büyütmüştü, onu getirmiş. Öteki sevimli mi sevimli bir köpek yavrusu. Hele onun ardındaki. Kucağında bir aylık bir beyaz kuzu tutuyordu. Kara gözlü bir kuzu.

Nur işte orada koptu.

Kaçtı. Kendisini arabasına kapattı.

Kimbilir ne kadar ağladı.

İslam'ın ruhu bu idi işte.

Kendi fakir, gönlü zengin.

Bizi biz yapan şey.

Bu çocuklar, bu dağlar, bu tozlu yollar, bu kanaat sahibi sessiz, onurlu insanlar.

Nur daha sonra daireyi genişletti. Kastamonu, Çankırı, Zonguldak, Sinop havalisine gitti. Manzara hep aynı. Ve bir süre sonra gördüğü sefalet sahneleriyle yaralı kalbi iyicene teklemeye başladı. Çok zayıflamıştı. İşi bir arkadaşına devretti. Ve evine çekildi. Mistik-metafizik endişelerine bu defa hayatın sillesi, yoksulluğun küf kokusu dahil olmuştu. Anladı ki İslâm ferdî bir şey değil, bir cemaatin selameti veya sefaleti. Kendini düşündüğün kadar komşunu, din kardeşini de düşüneceksin. Hatta dünyanın neresinde olursa olsun zulme uğrayan, acı çeken müslümanları.

Sudan'da iken o iri gözlü çocukların yüzünde bu çaresizliği görmüştü. Ama şimdi onları daha iyi anlıyordu.

İslâm bir mesuliyet hareketi. İrade meselesini daha derinden kavradı sanki.

Sinan bir kez daha imdadına yetişti. Onu kapandığı kafesten çıkarmak için evine davet etti. Annesi ve Çetin'le tanıştıracaktı. Nur zaten ailenin öteki fertlerinden Demirci Cemil'i ve kızkardeşi Çiçek'i tanımıştı. Yine de heyecanlandı.

Nasıl gitmeliydi?

Ne giymeliydi?

Nasıl davranmalıydı?

Orası Kadırğa. Nur da sonuçta bir kadın. Başka biri olsa umrunda değildi. Ama Sinan. Sevddiği ve sevdiğini söyleyemediği adam.

Onun evi, semti, annesi, kardeşi.

Her neyse.

Hafta sonu Sinan gelip onu alacaktı. "O güne daha çok var, düşünürüz" dedi. İlave etti. "Sen zahmet etme, ben seni bürodan alırım." Bu düşünce onu uykudan etti. Sakinleştirici aldı, yürüyüşe çıktı olmadı. Sonunda ayakları onu Yahya Efendi Dergâhı'na sürükledi. Orada, o tenhalıkta, bir ikindi sonrası, gölgeler uzayınca kadar kaldı, dua etti.

İçi rahat kalbi yatışmış, her şeye hazır, güçlü ve istekli çıktı tekkeden. Gürbüz adımlarla yürüdü.

Bekle beni Kadırğa.

Nur geliyor.

Sinan buluşacakları günün bir gün öncesinde eve erken gitti. Annesi anlamıştı. Çiçek de oradaydı.

— Ne o? Kontrole mi geldin?

— Ne demek o?

— Yani on çeşit yemek yapma. Nur sevmez öyle şeyleri, zaten kuş kadar yiyor.

— Misafire mahcup mu olalım?

— Anneciğim tartışmayalım. Çiçek sen de bir şeyler de.

— Evet anne, abim ne diyorsa öyle olsun. Kızı terletmeyelim.

— Ne istiyorsun?

— Bir senin kesme çorbandan, naneli. Bir de güveçte yaprak sarma.

— Ee! Et yemeği, falan.

— Köfte yap kuru köfte, patatesle.

— Tamam.

— Salata, tatlı. Ha! Bir de kayısı hoşafı. İçine kara erik atarsın. Buralarda pek bilinmiyor.

Güllü Hanım Çiçek'e döndü:

— Çiçek Hanım siz ne dersiniz?

— Valla iyi menü oldu. Abim bu işleri biliyor.

— Evet bir tek ben bilmiyorum. Sizinle laf yarıştıramam. Dediğiniz olsun.

Kapı zili.

— Çiçek baksana şuna.

Çiçek kapıyı açar, komşu kızı Ayten. Elinde bir tabak kadayıf dolması. Sinan görünce dolmayı elleriyle alkış tutar:

— Nasibe bak. Yaşa sen Ayten. Spesiyal bir tatlı bu. Bundan iyisi Şam'da kayısı.

Çiçek Ayten'i içeri çağırır; kısık bir sesle:

— Girsene kız, tam zamanı.

Ayten koltuğunun altında bir de kitap, içeri girer.

Çiçek tatlı tabağını alır.

— Azımızı çoğa tutun artık, annemin selamı var.

— Teşekkür ederiz kızım, sağ ol. Geç içeri, otur.

Sinan, Çiçek ve Ayten içeri geçip otururlar.

Sinan:

— Ee, Ayten nasılsın bakalım, terzilik nasıl gidiyor, artık usta olmuşsundur?

— Nerde Sinan abi, Madam bizi kalfalıktan öte geçiriyor, ama çok şükür.

Çiçek:

— Size birer tarçınlı ıhlamur koyayım.

Sinan:

— Yaşa, iyi olur.

Çiçek onları baş başa bırakıp çıkar.

Sinan:

— Ne o? Koltukta kitap. Sen iyice entel oldun Ayten.

Ayten utangaç, kitabı gösterir.

— Aşk-ı Memnu. Hani dizisini görmüştük.

- Ee! Kitap mı güzel, dizi mi?
- Dizi. Ama ben her ay bir kitap deviriyom Sinan abi.
- Aferin sana. İnsan kendini geliştirmeli.
- Ayten utana-sıkıla:
- Çiçek diyor ki, abim Nur abla ile sadece arkadaşmış.
- Sinan lafın neye işaret ettiğini anlayarak:
- Bak Ayten, seni severim. Komşuyuz şurada. Edeplisin, çalışkansın, güzelsin.
- Ayten iyice kızarır. Sinan devam eder:
- Çiçek doğru demiş. Nur’la arkadaşız. Bu arkadaşlığın sonu nereye varır bilemem. Ama benden umudu kes. İyi bir kısmet çıkarsa geri çevirme. Benim sonum belli değil, bekleme.
- Ayten’in yüzü karmakarışık. Kekeler.
- Ben de şey, diyordum ki.
- Deme. Çiçekbana anlattı zaten, biliyorum. Acıdır. Onu da biliyorum. Ama kendine yazık ediyorsun.
- Bir umut.
- Yok. Dedim ya benim sonum belli değil. Her şey Nur’a bağlı. Onun da bu işlere baktığı yok. İnan hiç konuşmadık meseleyi. Oluruna bıraktık. Kızın psikolojisi pek yerinde değil, ben yardımcı oluyorum. Pek ana-baba şefkati görmemiş. Çok kırılğan. Sonra en önemlisi mistik-metafizik problemleri var.
- Anlamadım.
- Anlatması uzun sürer, karışık iş.
- Bu sırada Çiçek ıhlamurları getiriyor. Ayten bir yudum aldıktan sonra yıkılmış, bitmiş bir suratla

“İyi günler” deyip çıkıyor. Çiçek de arkasından. Kapı önünde konuşuyorlar. Çiçek:

— Ne dedi?

— Hiç umut yok. “Sen evlen” dedi.

— Yok ya! Ya Nur?

— O da belli değilmiş. Ama ben anladım. Alinyazısı işte. Boşuna beklemişim.

Kız nerdeyse ağlayacak, Çiçek teskin ediyor:

— Aldırma. En acısı karşılıksız aşktır. Senin yine bir çıkış yolun var. Unutursun bu günleri. Ya ben! Ayten nemli gözleriyle Çiçek’e sarılıyor.

— Allah sana şifa versin. Hep dua ediyorum. Hadi eyvallah.

Nur bürodan Sinan’ı aldı Kadırga’ya doğru yola çıktılar. İki de gergin. Söze kim başlayacak, ne diyecek? Sonunda Nur sessizliği bozdu:

— Sizin orda hâlâ azınlıklardan kimse var mı?

Sinan nefes boşalttı, sesini yakaladı.

— Kumkapı’ya doğru Ermeniler var. Bizim mahallede bir iki Rum evi kaldı. Onlar da ihtiyar ve yalnız. Biri tam karşımızda oturuyor. Madam Eleni.

— O da yalnız mı?

— Evet, çok yaşlı.

— Kim bakıyor?

— Biz. Konu-komşu. Çocukları Atina’da. Her yıl gelirler. Anne seni götürelim derler. Kadın gitmez. Ben burada öleceğim diyor. Babanızın, kardeşlerimin yanına gömüleceğim.

— Evi-barkı nasıl?

— Ev çok güzel. Geniş. Üç kat, üç daire. En üstte kendisi oturuyor, Alttakileri kiraya veriyordu ama, artık kimse tutmuyor. Çok harap. Galiba ikinci katta bekar işçiler var.

— Peki sizin ev.

— Gidince göreceksin. Nohut oda, bakla sofa. Eski İstanbul'un fakir evlerinden. Sonra yanmış. Yenilemişler. Babam rahmetli giriş katını almış. Giriş dediysem zeminden epey yukarıda, altta bodrum var. Üstte iki daire daha. Ama orayı sahibi depo olarak kullanıyor.

— Ne deposu?

— Kundura malzemesi. Kendi imalatçı, işi büyük sayılır, Gedikpaşa'da.

Nur'un lüks arabası sokağa girince pencerelerden başlar uzandı. Kim bu?

Ayten'in ailesi haberi almıştı, onlar da pencereye çıktılar.

Nur arabadan inince Ayten'in küçük kardeşi bir "vay" çekti. "Çok güzel be abla, artist gibi." Ayten yutkundu, boğazında bir düğüm.

Kapıyı Çiçek açtı:

— Hoşgeldiniz Nur abla. Buyrun.

Nur önde, Sinan arkada girdiler. Nur bir demet çiçek, bir kutu da Güllüoğlu baklavası getirmişti. Onları Çiçek'e verdi.

— Hoşbulduk Çiçek nasılsın?

— İyidir be abla. İşte yuvarlanıp gidiyoruz.

Güllü Hanım merdiven başında, elinde unuttuğu

toz bezi. Nur'a bakakaldı. Bu ne g zellik Allah'ım. Sarıldılar.

— Yolunu g zleyip dururduk kızım, iyi ki geldin. İ eri ge in.

Salona ge tiler,  etin Nur'un elini sıktı.

— Ho geldin Nur abla.

Nur Sinan'a d nd :

— Maradona bu mu?

G l   t ler. Sinan "Ben anlamam" dedi.  i ek:

— Be ikta  Gen  takımda abla. Takımın yıldızı.

 etin:

— Yok canım, b y tmeyin.

Nur k   men salona   yle bir baktı. Evet bir fakir evi. Ama tertipli-temiz. İkinci el e yalar. Belli, azınlıklardan kalma. G l a acından oymalı bir dolap.   st nde  ahane ah ap  er eveli bir b y k ayna. Aynanın   n nde bir ince k   k cam, i inden  ıkan iki dal mor s mb l. Hi    rt , dantel yok. Belli  i ek yapmış bu d zenlemeyi. Etraf mis gibi kire  badanası kokuyor. Sinan bunu anladı. Evi kokluyor Nur.

— Anam her yıl burayı badana yapar. T  babam zamanından beri. Hamarattır.

Oturuyorlar.  i ek kolonya alıyor, kolonya Rebul-Lavanta, aferin  i ek. Sofra kurulmuş. Kom udan bir porselen yemek takımı alınmış. Ortada  i ek'in marifeti k   k ve zarif bir  i ek demeti. Menek e. G ll  Hanım ha bire bir eyler ta ıyor mutfaktan. Girip  ıktık a konu uyor.

— Azımızı  o a tut. Pek bir  ey yapamadık.

— Aslında yapardık da Sinan bırakmadı.

— Nur öyle donatılmış sofra sevmez, zaten kuş kadar yer, dedi.

Ben de ne yapayım Sinan'ı kırmayayım dedim. Bizim oranın yemeklerinden yaptım. Su böreği eksik kaldı. Çayla içerdik ne güzel.

Nur bu kadar cümleyi karşılayamıyor. Kadın bir giriyor, bir çıkıyor. Ama son cümleye yetiştii.

— Efendim böreği de bir başka zaman inşallah.

Çiçek:

— Annemin su böreği harikadır.

Sinan:

— Yengemi de çağırırsaydınız keşke, Nur'u görmeyi çok istiyordu.

— Evet iyi olurdu. Gelinimiz Cemil'in eşi, az ilerde oturuyorlar. İki de çocuk var. Düz duvara tırmanıyorlar. E, yerimiz dar. Nur Hanım'ı rahatsız etmeyelim dedim.

Nur:

— Bir başka sefere tanışırız inşallah.

Yemek boyunca Güllü Hanım Nur'dan gözünü alamadı. Büyülenmiş gibiydi. Ama bu kızda derin bir dert vardı. Yüzüne yansımış. Nedir acaba?

Sinan kendinin de pişman olacağı bir soru ile bu derdin kapısını açtı, ama Güllü Hanım'ın anlaması mümkün değil. Yemekteler. Nur özellikle kesme çorbaya, güveçte yaprak sarmasına ve kadayıf dolmasına bayılmıştı. Epeyce medhiye düzdü. Sinan:

— Ee, Nur Hanım. Uykularınızı bölen bir şey var mı? Nur çatalı elinden bıraktı. Sinan'a baktı. "Sırası mı şimdi" diyordu.

— Evet var?

— Nedir?

— Ruh.

— Affedersin Nur. Bu sofrada sorulmayacak bir şey sordum.

— Öyle. Ama bir cevap ver kapatalım.

Sinan düşündü. Sonra:

— Mealen söylüyorum. Âyette şöyle geçiyor: "Sana ruh hakkında sorarlar. De ki: Ruh Rabbinin emrindedir. Size ancak az bir bilgi verilmiştir."

— Bu da bir sır işte.

— Öyle.

— Bir de şu var. Ki bunu anlamak mümkün değil.

— Nedir?

— "Ona kendi ruhumuzdan üfledik."

Güllü Hanım Çiçek'e döndü:

— Ne diyor bunlar?

— Bilmem anne, dinî mevzular.

Güllü Nur'a hitaben:

— Kızım bırakın bu ağır mevzuları. Bak senin için kayısı hoşafı yaptım. İstanbul bunu pekbilmez. İçinde hafif mayhoşluk versin diye kara erik de var. İç.

Nur cam kâsedeki hoşaftan bir kaşık aldı. Mis gibi kayısı kokuyordu, kuru kayısı.

"Harika" dedi. Evet yalanı yok, ilk kez içiyor. İlave etti:

— Hayatımda bu kadar çok yemedim, elinize sağlık.

Güllü:

— Yok canım ne yaptık ki biz? Bir içli köfte bile yapamadık.

Yemekten sonra Türk kahvesi içtiler.

Nur Eleni'yi merak ediyordu.

— Madam'ın evi ne tarafta?

Güllü Hanım'la Çiçek şaşırdı.

— Hangi Madam?

— Yolda konuştuk Sinan'la. Bir Eleni varmış, komşunuz.

Güllü ile Çiçek rahatlıyor.

— Ha! O mu? Karşıda.

Nur kalkıyor, hep beraber pencereden bakıyorlar.

Evet yıpranmış ama; kapı-pencere-cephe harika.

Hele pencere demirleri, saksılık. Hüviyetli bir bina.

Bunu yıkıp yeniden yapacaksın.

Yerlerine otururken Nur:

— Acaba Eleni Hanım'ı ziyaret edebilir miyiz?

Odadakiler birbirine bakıyor. "Bu da nereden çıktı?"

Güllü:

— Edelim, kolay, ama.

— Sebebini soracaksınız. Yahu ben bu Rum'dan kalanları hep merak etmişimdir. Hem eve de bakmak istiyorum, hanı mimar gözüyle.

— Ama daha meyve yiyecektik.

— Çok teşekkür. Benim tek lokma alacak halim yok. Bunu dedi ve kalktı Nur.

İndiler. Eleni yukarıda, her zamanki yerinde sokağa bakıyor. Gözleri de görmüyor pek ama olsun, alışkanlık. Sokak yalnızlığa ilaç.

Çıktılar.

Eleni Güllü'yü tanıdı hemen. Güllü Hanım ve Çiçek yemek getirmişlerdi bir kenara koydular. Eleni kıpır-

dadı, kalkamadı. Güllü oturttu onu yerine.

— Kalkma Eleni, biz yabancı değiliz.

Eleni Nur'a takılmıştı:

— Bu kız kim? Pek güzel maşallah.

— Sinan'ın arkadaşı, mimar.

Nur ileri çıktı, Eleni'nin pörsük elini sıktı.

— Nasılsınız?

Eleni doğrudan Sinan'a:

— Bu kızı al Sinan, böylesi az gelir cihana.

Nur kızardı, gülüştüler, Sinan:

— Nasip Eleni Hanım, nasip.

Güllü ile Çiçek her ziyarette olduğu gibi Eleni'nin yanına oturup, ona mahalleden havadis vermeye başladı.

Nur'la Sinan evi dolaşıyor. Nur:

— Yüksek tavan. Ferahlık. Ahşap. İşte bunu kaybettik. Yeni daireler insanı boğuyor.

— E, nüfus arttı. Müşteri çok. Adam fazladan iki kat daha atınca.

Evde bir ağır koku. İdrar, toz, yemek artığı, çürük meyve, kir-pas karmakarışık. Perdeler kimbilir kaç yıldan beri yıkanmamış.

Nur bir perdeyi aralayıp arka bahçeye bakıyor. Bir mor salkım pencereye kadar tırmanmış. İri bir sedir hayata meydan okuyor. Sarmaşıklar bahçe duvarını sarmış. Kurumaya yüz tutmuş bir kara dut, bir de erik ağacı. Zemini ot basmış. Yine de otlar arasındaki küçük mermer havuzu gördü Nur. Kimbilir bu havuz başında, o kurumuş asma çardağı, o kurumuş güller arasında ne mehtaplar seyredildi. Ah bu eski

evlerin hatıra yumağı. Yalan dünya.

Diğer odalara, banyoya, mutfığa bir göz atıyorlar.

Girilecek gibi değil. Neyse ki Eleni Hanım hâlâ titiz.

Çöp yok, kirli çamaşır yok, her şey yerli yerinde.

Nur:

— Arada bir burayı temizleyen var galiba.

— Komşular bakıyor, ama el elin kayıp keçisini ıslık çalarak ararmış.

— Yine de Allah razı olsun. Çöp-ev olmasın da.

— Yok yok. Eleni yaşlı ama cin gibi.

— Güzel ev. Sen ne dersin?

— Evet ama çok yıpranmış. Bunu ancak yıkıp yapabiliriz. Tamiri mümkün değil.

Güllü Hanım'ın sesi:

— Çocuklar gelin hele, yeni haberler var.

Nur'la Sinan onlara yaklaşıyor.

— Hayırdır.

— Eleni evi satıyor.

— Deme! Nihayet.

— Evet artık kararını vermiş. Yakında çocukları gelip işi bitirecek. Eleni de gidiyor.

Eleni:

— Çok bekledim ecel beni bulsun diye. Ama yok. Gelmiyor. Tümünden kötürüm olurum, tuvalete bile gidemem, ele-güne muhtaç kalırım diye korkuyorum.

Nur:

— Haklısınız. Sizin bakıma ihtiyacınız var.

Eleni:

— Sinan oğlum.

— Buyrun.

— Gitmeden beni bir mezarlığa götürsen. Ailemle vedalaşayım.

— Olur efendim, ne zaman isterseniz.

Nur Sinan'ın omzundan tutup salonun öte ucuna götürüyor. Sinan merakla:

— Ne oldu?

— Sinan bak şimdi sana bir şey söyleyeceğim. Bana söz ver itiraz etmeyeceksin.

Sinan elini yüzünden geçiriyor, tedirgin.

— Peki söz.

— Bu evi size alalım.

Sinan şaşkın.

— Ne?

— Bu evi diyorum siz alın.

— İyi de para yok.

— İşte burada itiraz istemem. Ben karşılarım. Yıkar, yaparız.

Sinan bir o tarafa, bir bu tarafa gidip geliyor. Evet dese bir türlü, hayır dese bir türlü. Yeniden Nur'un karşısına geçiyor. O daha bir şey söylemeden Nur:

— Sen sonra bana taksit taksit ödersin.

Sinan'ın içinde bir ferahlık.

— İşte bu olur.

— Oh be! Neyse ki inatçı değilsin.

Sinan içinden "Sana karşı gelmek ne mümkün" diyor.

Yeniden ötekilerin yanına varınca.

Sinan:

— İyi. O zaman biz alalım bu evi.

Güllü ile Çiçek şaşkın; ikisi birden.

— İyi ama, nasıl?

Nur'la Sinan aynı anda:

— Siz orasını bize bırakın.

Güllü ile Çiçek birbirine sarılıyor. Sonra Eleni'ye dönüyorlar.

— Evi biz alıyoruz.

— Öyle mi çok sevindim.

— Fiyatı.

— Bilmem, çocuklar gelsin hele.

— Gelsin gelsin.

Güllü dayanamayıp Nur'la Sinan'ın yanına gidiyor:

— İyi ama çocuklar, bu ev çok harap.

Nur:

— Biliyoruz efendim. Yıkıp yeniden yapacağız.

Kaloriferli, şofbenli tam tekmil.

Güllü sevinçten uçacak. Nur'a sarılıyor:

— Nur musun, Hızır mısın, ne diyeyim sana?

Sobadan kurtulacağım. O el kadar mutfaktan.

Eleni'nin çocukları Atina'dan geldi.

Evin pazarlığı yapıldı, anlaşmaya varıldı.

Eleni'nin gideceğini duyan komşular ziyaretine geldi, herbiri bir hatıra eşya getirdi. Kadın son bir kez çocuklarıyla beraber, ana-babasının; kocasının, kardeşlerinin mezarını ziyaret etti.

Eleni ve çocukları evden birkaç parça hatıra eşya aldılar, geri kalanı olduğu gibi bıraktılar.

Elveda demenin vakti geldi. Sarıldılar, ağlaştılar. Tam ayrılacakları sırada Eleni arka bahçedeki mor salkımdan bir salkım çiçek istedi. Getirdiler. Kadın çiçeği yüzüne gözüne sürdü, sonra koynuna soktu. Evine, sokağa, doğup-büyüdüğü, evlenip ihtiyarladığı, sevindiği üzüldüğü mahalleye uzun uzun baktı.

Bir "ah" çekti ve gitti.

Sinan önce antikacı Nesim'e uğradı. "Gel bak şu eve bir, belki sana göre bir şey vardır" dedi. Nesim geldi baktı, kıymetli bir şey bulamadı. Dolapların birinden bir İncil çıktı. Sade onu aldı. "Bu para eder Sinan, çok eski. Satılınca ederini sana gönderirim" dedi. Sinan teşekkür etti. Evde epeyce mobilya vardı. İkinci el esnafından iki kişiye haber saldı. Onlar

işlerine gelen ne varsa topladılar. Artık değeri nedir, Sinan bilemez ki, ne verdilerse aldı. Ardından evi bir yıkıcıya verdi.

Nur evin muhtemel parasını, yıkımını-yapımını, hatta iki dairenin eşya donanımı parasını Sinan'ın hesabına yatırmıştı. Her şey yolunda gitti. Ev yıkıldı.

Baba dostu biri vardı. Ağaçtan bahçeden anlardı. Sinan rica edince yaşlı adam geldi, yanında iki kişi daha. Kendinin artık kürek tutacak çağı geçmişti. Adamlara kuruyan ağaçları söktürdü, bahçenin otunu dikenini temizletti, budamaları yaptırdı. "Sinan evladım" dedi, "İnşaat bitsin, toz toprak, çimento-kireç kalmasın, bahçeyi düzenler çiçekleri dikeriz" dedi. Mermer havuz ortaya çıkmıştı. Havuzun bir de fıskıyesi vardı. Bozulmuş olacak ki bir köşeye atmışlar. Adam onu inceledi "Antika bu, temizler takarız, ben götürüp icabına bakayım" dedi. Sinan teşekkür edip para vermeye kalkınca ihtiyar "Sakın ha! Sen bana Ali Efe'den yadigârsın, katiyyen olmaz" deyip para falan istemedi.

Sinan eve yeni bir proje yapmaya kalkınca Nur mani oldu. "Evin planını yapan yapmış ve alanı hari-ka kullanmış, hiç dokunma. Aynen uygula" dedi. Ama Sinan ufak bir değişiklik yaptı, salondan bir miktar alıp mutfığa kattı "Anamun yeri genişlesin" diyordu.

Neyse ki evi eski eser diye Anıtlar Kurulu'na falan göndermediler, tanıdıklar sayesinde ruhsat alındı, iş Seçkin İnşaat'ın taşeronlarından birine verildi. Nur malzemeyi birinci sınıftan seçmişti. Ev ahşap kaplama olacaktı. Kapı-pencere dizaynı, tavan oymaları gibi ayrıntılar üzerinde Sinan'la epeyce çalıştılar. Bütün bunlardan Cemil'in haberi yoktu. Görüş günlerine kimse gelmemişti. Endişeliydi. Sinan artık ağabeyimi bekletmeyelim diye ziyaretine gitti. Olanı-biteni anlatmadı, sürpriz olsun istiyordu. Cemil Nur'u sordu. Sinan işlerin sıkılığından bahsetti, bu sebeple görüşe de gelememişti. Cemil üsteledi: — Ben sana dedim oğlum, sen bu kızın kıymetini bil, kaçırma.

Nasıl, bir işaret var mı?

Sinan önüne bakarak:

— Yok abi.

— Nasıl yok, açılmadın mı kıza. Böyle böyle işte, gönül bu, demedin mi?

— Biz arkadaşız abi.

— Başlatma arkadaşından. Bu işler zaten arkadaşlıkla başlar, ama demir tavında dövülür.

— Nur'u tanımıyorsun abi.

— Sen tanıyorsun ya, yeter işte.

— Yetmiyor.

— Ben de bunu anlamıyorum. Nesi yetmiyor?

— Abi kız problemli.

— Yok ya! Hasta falan mı?

— Bildiğimiz hastalık değil bu, manevi bir şey.

Cemil maneviyat lafını duyunca duraksadı.

— Ha! Anladım. Zor iş be. Sen ne diyorsun, ne istiyor?

— Çok zor konulara takmış. Ruhu rahat değil, ızdırap çekiyor. Ne diyeyim sana, mesela “eşyanın hakikatı”nı istiyor.

— O ne demek ya?

— Bilen bilir, bilmeyen bir şey diyemez.

Cemil sıkılmıştı.

— Ya, bu kız namaz kılıyor mu? Oruç tutuyor mu?

— Orucunu hiç kaçırmaz. Namaza bazan ara verir.

— O ne demek?

— Bilmiyorum.

Cemil’in elinde Nur’un hediyesi kehribar tesbih. Sıkıldığında hızla çevirir. Yine hızlandı.

— Evet, bence de öyle.

— Ne?

— Hasta. Maneviyat hastası. Onun şifasını Cenab-ı Hak verir. Sen üzülme.

Sinan neredeyse ağlayacak.

— Çok seviyorum abi. Yan yanayız ama bunu ona diyemiyorum.

— Deme. İşi Allah’a havale et. Dua et.

— Ediyorum. Sen de dua et.

— Bu kızın içinde Allah aşkı var. Ben ilk görüşte anlamıştım. Benim gibi cahillere konuşmak düşmez ama şunu bil; ilahi aşkın yanında mecazi aşkın ne önemi var.

Sinan gülümsüyor:

— Sen epeyce işi ilerletmişsin abi.

— Ne sandın ya, dervişle gece-gündüz okuyoruz,

İslâm'ı yeni yeni öğreniyoruz.

Cemil herkesi tek tek sordu. Hatta Salim Usta'yı, dükkanı, çırakları. Sinan hepsinin iyi olduğunu, yol gözlediklerini söyledi. Cemil:

— Çoğu gitti azı kaldı. Cenab-ı Hak şer saydığım şeyi hayra tebdil etti. Eski Cemil olarak girdiğim delikten Yeni Cemil olarak çıkacağım.

— İnşallah abi.

Ertesi hafta kurban kesilip temel atıldı.

Nur da merasimde bulunmuştu. Getirdiği iki gül goncasını temele bıraktı. Sinan'la göz göze gelip gülümsediler.

Dualar edildi ve Nur oradan ayrıldı.

Neden sonra Sinan'ın aramalarına karşılık vermemiş, yine ortadan kaybolduğu anlaşıldı.

Neredeydi acaba? Ne yapıyordu?

Sinan bu soruların peşine düşemedi, inşaatla ilgilieniyordu. Nur bu, kimbilir nerede?

Nur Bursa'ya gitmişti.

Daha doğrusu Mürşid-i kâmil arayışına Bursa'dan başlamıştı. Sürekli gittiği bir mescit imamına nendense İstanbul'da değil de Bursa'da tanıdığınız bir zat var mı diye sormuştu. Bu belki de çıkacağı yolculuğun işaretiydi. Adam isim ve adres verdi. Nur'un seyahat çantası her zaman hazırdır. İlâveten bir Bursa Rehberi ile Tanpınar'ın "Beş Şehir"ini aldı. Bursa bahsini okumak istiyordu. Kolejdeyken okumuştur ama aradan çok yıl geçti.

Bahis mevzuu olan Seyyid Şerif Dergahı'na ulaştı. İntisap edeceğini söyledi. Şeyh "Acele etme kızım, ben bir istihare yapayım, sonra konuşuruz" dedi. Nur Çekirge'de eski ama temiz bir otele yerleşti. Gündüzleri şehri dolaşır, geceleri dergâhta sohbet ve varsa zikre katılıyordu. Şeyh onu henüz ne çağırır ne de bir şey demişti.

Bekliyordu.

Bir şehri tanımak isterseniz onu yaya dolaşacaksınız. Vaktiniz geniş olacak, her yapıya, ağaca, bahçeye, çeşmeye, sokağa, mezara, türbeye, camiye gereken ilgiyi göstereceksiniz. Mümkünse bir rehberiniz olacak. O anlatacak siz dinleyeceksiniz.

Nur'un usulü böyle değil.

Evet elinde bir kitap var, oradan gerekli bilgileri ediniyor ama insanlara sormadan geçemiyor. Acaba insanlar bugün o eserin, mezarın, türberin, ağacın kıymetini biliyor mu? Yoksa önünden gelip geçtikleri bu tarihî eserin adını dahi merak edip öğrenmemişler mi?

Bu usulle çok menkıbe dinlemiş, çok şaşırmış, çok gülmüş, çok üzülmüştü.

Meselâ epeyce meşhur bir musikişinasın mezarı başında rastladığı kişiye soruyor, "Burada kim yatıyor?" diye, adam "Evliya evliya" diye cevap veriyor. Bir sokakta yeşile boyanmış, yarısı toprak altında kalmış bir taş görmüştü. Açıkçası yol asfaltla, kaldırım taşı ile bir sökölüp bir yapıldığından yükselmiş; taş aşağıda kalmıştı. Kimin marifeti ise yeşile boyamışlar. Gelip geçen dua ediyor başında. Nur da baktı. Tek satır kalmıştı okunan "Emine Hatun hayratıdır". Belli ki küçük bir çeşme bu. Yeşile boyanınca aniden evliya oluvermiş. İşte "Harf inkılabı"nın bize hediyesi. Yorulunca Emir Sultan'a gidiyor Nur. Orada bir çay bahçesine oturup, aşağıda uzanan ovaya bakıyor.

Evliya Çelebi Bursa'dan bahsederken "ruhaniyetli bir şehirdir" diyormuş. Günümüz insanı bu ruhaniyeti tek dişi kalmış medeniyete yedirdi. Ne İstanbul kaldı, ne Bursa, ne Erzurum, ne Konya.

Eski şehirlerimizin icabına kısa zamanda baktık. "Eskiği unut, yeni yolu tut" denilmişti. Şehirlerimiz kimliğini kaybedince insanların tutunacak dalı kesil-

mişti. Nesiller arasında irtibat kalmadı. Artık ne bir mimarımız var, ne bir musikimiz. Sinan demişti bir kere, Tanpınar'ın sözüdür diye: "Cedlerimiz inşa etmiyorlar, ibadet ediyorlardı" diye.

Oturduğu çay bahçesinde "Beş Şehir"i açıp, Bursa bahsini karıştırdı Nur. Cümleyi buldu. Devamını da okudu. "Maddeye geçmesini ısrarla istedikleri bir ruh ve imanları vardı".

Nur satırın altını çizdi. "Maddeye geçmesini istedikleri bir ruh ve iman". Bunu düşünmek lazım. Ruh maddeye nasıl geçer? Herhalde maddeyi aşk ile işlersen geçer. Bir mezar taşı, bir çeşmenin ayna taşı, bir küçük mescit. Belki de Sinan'ın dediği gibi Şemsi Paşa Külliyesi. Baktığında kalp gözün açık ise onun aşkın eseri olduğunu anlarsın. Bu sebeple bize tesir ediyor, bizi içine çekiyor. Okumaya ve çizmeye devam etti Nur.

"Taş ellerinde canlanıyor, bir ruh parçası kesiliyordu. Duvar, kubbe, kemer, mihrap, çini, hepsi Yeşil'de dua eder, Muradiye'de düşünür ve Yıldırım'da harekete hazır, göklerin derinliğine susamış bir kartal hamlesiyle ovanın üstünde bekler.

Hepsinde tek bir ruh terennüm eder.

Ah, bu eski sanatkârlar ve onların her dokundukları şeyi değiştiren, en eski bir unsurdan yepyeni bir âlem yapan sanat mucizeleri. Dedelerimiz bu mucize ile ve onun etrafına taşırdığı imanla Bursa'nın, İstanbul'un çehresini değiştirdiler, onları yarım asır içinde halis Türk ve Müslüman yaptılar."

Ah Tanpınar ah! Mezarından kalk da bir şu Bursa

ovasına bak. Evliya Çelebi'nin ve asırlar sonra senin anlattığın ova ne hale gelmiş.

Nasıl kıymışlar bu güzelliğe nasıl? Başka yer kalmamış mı sanayi kuracak, tutmuş Bursa'nın yeşilini yakmışlar. Şimdi ne o ruhtan bir eser var ne o sanattan. İnsanlar fotoğrafını çekip geçiyor.

Ovayı seyretmeye dayanamıyor Nur. Kalkıp otele gitmeli, yatağa girmeli, yorganı başına çekip karanlıkta kaybolmalı. Nihayetinde Şeyh Nur'u çağırdı. "Senin nasibin bizde değil kızım" dedi. Nur kederle başını öne eğmişti. Şeyh onu teskin etti: "Ama aşk ile yola çıkmışsın, merak etme ya sen onu bulursun ya da o seni."

Bunu bir müjde kabul etti Nur. Aklında biri vardı. Adını İstanbul'da duymuştu. Ertesi gün yola çıktı, Bandırma'ya gitti. Sahile yakın dükkânı kolayca buldu. Süt, tarçın ve ahşap kokuları arasında bir sütlaç yedi. Boş kâseyi almaya gelen ak saçlı garsona: "Bandırmalı Ali Efendi'yi arıyorum" dedi. Adamın yüzü hüzne bulandı "Efendimiz Hakk'a yürüdü" diye cevap verdi.

Nur bir daha yıkılmıştı.

— Ne zaman?

— Oldu hayli zaman.

— Rica etsem kabrini söyler misiniz?

— Elbette.

Ak saçlı garson elindeki hesap pusulasının ardına Kabristan'ın adresini yazdı. Sonra kendince bir plan çizip kabrin yerini işaretledi.

Nur teşekkür edip kalktı.

Kabristana gitti, Ali Efendi'nin kabrini buldu.
Bir kır kuşu kesik kesik ötüyor, deniz tarafından
hafif bir esinti geliyor, yapraklar hışırdıyordu.
Kabristanda kimseler yoktu. Bu ıssızlık Nur'a
dokundu. Ali Efendi ruhuna ve bu kabristanda
yatanlar için okudu, okudu. Bir türlü ayrılamıyor-
du oradan. Yoruldu ayakta durmaktan, bir ağaç
altına oturdu.
Yunus Emre gelip onu orada buldu.

*Yalancı dünyaya konup göçenler
Ne söylerler ne bir haber verirler
Üzerinde türlü otlar bitenler
Ne söylerler ne bir haber verirler*

*Yunus der ki gör takdirin işleri
Dökülmüştür kiprikleri kaşları
Başları ucunda hece taşları
Ne söylerler, ne bir haber verirler.*

Öyle deme Yunus Baba soruya cevabı yine sen veriyorsun, "Nola acep benim halim / Kabre vardığım gece" diyorsun.
Sen öyle diyorsan ya ben ne diyeyim? En iyisi bu gözyaşı yurdundan çıkıp gideyim.

Kendi arabası ile gelmişti Nur, Ali Efendi'den yana bir göz attı, bir "Hû" çekti, çıktı kabristandan.
Ver elini Tire.
Tire nere?

Tire işte, Osmanlı'dan bir yadigâr.

Bu sebeple mi Bursa'dan başlamıştı dolaşmaya? Ah bu küçük Osmanlı kasabaları. Tire eski günlerin havasını estiriyordu. Hele pazarı, hele pazarı.

Ama Nur pazarın parıltısından çabuk kurtuldu, ikindi okunuyordu. Abdest alıp bir mescide girdi. Namazdan sonra cemaatin dağılmasını bekledi. İmam Efendi cübbe ve sarığı çıkarıp kapıya yönelince karşıladı onu. İmam:

— Buyrun, bir şey mi istediniz?

— Ben İstanbul'dan geliyorum.

— Evet.

— Tire'de faal bir tekke, bir şeyh var mıdır?

İmam nedense tedirgin oldu.

— Ne yapacaksınız?

— Ziyaret etmek istiyorum.

— Eskiden varmış ama şimdi yok.

— Yok demek. Yazık.

— Anlamadım.

— Bana var demişlerdi. Neyse teşekkür ederim.

Nur ayakkabılarını giyip çantası kolunda uzaklaştı.

İmam kısa sakalına el atmış bakıyordu ardından.

Kimdi bu kadın, neyin peşindeydi? Akşam namazına kadar aklından çıkmadı. Namazdan sonra kadınlar mahfeline baktı. Kimseler yok.

Tire'den Kütahya'ya geçti.

Hüviyetli bir şehirdi Kütahya. Ne de olsa şehzadeler sancağı. Her yanında sular çağlıyor. Camileri, mescitleri, eski sokakları dolaştı. Birkaç gün kaldı.

Ama aradığını bulamadı. Seydişehir'e gitti. Orada bir zat olduğunu biliyordu. Yol haritasında vardı, ama görüşmek nasip olmadı.

Telefonu çaldı.

Kimse bilmezdi numarasını. Çok acil bir durum olursa beni ara diye Seher Hanım'a vermişti.

Nitekim Seher Hanım imiş arayan.

— Nur Hanım tatsız bir olay ama, geldi geçti, merak edecek bir şey yok.

Nur Seher'in sesinden anladı, gerçekten telaşa mahal yok.

— Nedir, ne oldu ki?

— Epeyce bir vakit önce babanız inşaatta düşüp bacağı kırıldı.

— Neden haber vermediniz?

— İskender Bey vermeyin dedi.

— Sonra.

— Bir zaman hastanede kaldı. Şimdi evde.

— Durumu nasıl?

— İyidir. Az zamanda kalkar, koltuk değneği ile yürür diyorlar. Lakin...

— Evet.

— Bana kızımı çağırın, çok canım sıkılıyor diyor.

— Anladım.

Bütün ömrü koşturmayla geçmiş adamı yatağa bağlamak kolay mı?

— Seher Hanım, geliyorum ben. Ertesi gün ordayım.

Çok geçmiş olsun, öpüyorum babayı.

— Söylerim efendim. Bekliyoruz.

Nur gece-gündüz demeden sürdü geldi. Baba kız sarılıp ağlaştılar. İskender'in ak sakalları uzamıştı. Nur berber getirmeden serdi örtüyü, makasla kendi düzeltti sakalları. İskender espri yapıp duruyordu.
— Sakal iyi de, bakım lazım.

— Nasıl yani.

— Yahu az uzayınca hacı sakalı olmaktan çıkıyor.

— Ne oluyor?

— Biracı sakalı.

Gülüşüyorlar.

— Ee! Sen ne yaptın bakalım?

— Yurt gezisi baba.

— Öyle deme, ne aradığını biliyorum.

— Henüz bulamadım.

— Üzme kendini kızım, bulursun. Biz iyi bir sıvacı arıyoruz, zor bulunuyor. İnsan-ı kâmil bu, kimbilir nerde?

— Nasip. Neyse, bir yerde bir zat öyle dedi zaten.

— Ne dedi?

— Ara kızım ara. Aramakla bulunmaz ama bulanlar ancak arayanlardır, dedi.

— Çelişik gibi duruyor cümle ama "aramak" fiiline vurgu yapıyor.

— Aynen. Annemden haber var mı?

İskender bir kahkaha atıyor. Alçıldaki bacağı oynatınca acıdan yüzünü buruşturuyor.

— Geçenlerde konuştuk. Biliyorsun Amerika'ya yerleşti.

— Ne diyor?

— Seni sordu. Ben de açıkçası bir şeyh aradığını

söyledim. Valla Nur nasıl desem tâ oradan attığı kahkahayı burada duydum.

— Yok ya!

— Öyle bir şey dedi ki gülmemek mümkün değil.

— Ne dedi, ne dedi?

— Yahu aradığı şeyh olsun. Bende bir tane var, isterse ona vereyim. Ben nasılsa bulurum, burası Arap şeyhi kaynıyor.

Bu defa Nur makaraları koyveriyor. Gözlerinden yaş gelene kadar gülüyor.

— Vay Dilber Hanım vay. Hiç değişmedi.

— Öyle. Dünya yansa içinde bir deste otu yok.

Baba kız, böyle gülüşerek, şakalaşarak vakti geçiriyor.

Nur akşamları babasına Peygamberler Tarihi okuyor. İskender'in gözleri kapanuncaya kadar. Sonra kendi dünyasına dönüyor. Bu aralar "Kalp" meselesine takıldı. Önce ilgili âyetleri bulup defterine not etti.

Allah kimi doğru yola iletmek istiyorsa onun kalbini İslâm'a açar. Kimi de saptırmak istiyorsa kalbini daraltır. (Enam)

Hakkında bilgi edinemediğin şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve gönül (kalp) hepsi ondan sorumludur. (İsra)

Hiç yeryüzünde dolaşmadılar mı? Zira dolaşsalar da elbette düşünecek kalpleri ve işitecek kulakları olurdu. Ama gerçek şu ki gözler kör olmaz lakin göğüsler içindeki kalpler kör olur. (Hac)

Nur bu âyetin altına şu notu düştü: "Düşünecek

kalpleri olurdu". Demek ki kalp ile akıl birlikte ele alınacak, bu konuda derinleşmek lazım. Cenab-ı Hak "Mümin kululumun kalbine sığıdım" diyor. Bunu da düşünmeli. Aşağıdaki âyetler de bu konu ile ilgili. Kalpleri var ama onunla bir şey anlamıyorlar. (Araf) Akletmek için onlarda kalp yok mu? (Hac)

İman kalptedir. (Mücadele)

Not: Demek ki kalp idrak, ilim, marifet aracı. Bu konumu ile aklın önünde.

Cebrail Kur'an'ı Hz. Peygamber'in kalbine indirmiştir. (Bakara-Şuara)

Nur'un notları devam ediyor: "Kur'an-ı Kerim'de kalbin körlüğünden (Kalp gözü diye bir şey var ya) kasvetinden, taşlaşmış olduğundan, mühürlendiğinden, üstüne perde çekildiğinden bahis var. Kalbin hem iman hem inkar mahalli olduğu söyleniyor. Keşif ve marifetin kaynağı da kalptir.

Sufiler Cenab-ı Hakk'a ancak kalp ile yakınlaşılacağını söylüyor. Dini hakikatler ve sırlar ancak kalp ile bilinir (Allah bildirir, ilham eder). Akıl bu alanda yetersizdir.

Kalbi temizlemek lazım. Tasavvuf bunun eğitimini verir. Nefis terbiyesi ihlas, amel, ibadet, ahlak ile gerçekleşir. Ancak kalp aklın karşıtı değildir. Bir yere kadar akılla iç içedir. Akletme kalbin bir işlevidir (Buralar muğlak işte. Bir kâmil kişi bulup sormak lazım). Gazali kalp, ruh, akıl ve nefsin farklı anlamları olduğunu aynı zamanda bunların Rabbani latife denilen kavrama delalet ettiğini, insan hakikatinin de bundan ibaret olduğunu söylüyor. İnsanı diğer

canlılardan ayıran, sorumlu kılan budur. Kalbin gayb âlemine bakan gözü (Kalp gözü) açılınca bu gözle edinilen bilgilere marifet, irfan, ilham, ledünnî ilim denir. Sufiler kalbin mertebeleri olduğunu söylüyor.

Demek ki eğitim şart.

Benim gönül gözüm açık değil. Kalbim de kapalı. Ruh'u merak ediyorum mesela ama şöyle bir âyet var: "Sana ruh hakkında sorarlar. De ki: Ruh Rabbimin emrindendir. Size ancak az bir bilgi verilmiştir".

Geceler böyle geçiyor.

Az uyuyor Nur. Gece namazları kılıyor. Sabahın seherinde bahçeye çıkıp bülbül dinlemeyi, sessizliği koklamayı, Allah'ın âyetlerinden olan Kâinat Kitabı'na bakmayı seviyor. Sanki o anlarda kalbi açılıyor. Ama heyhat ne hatiften bir sada, ne ilham, ne işaret. Meyus olup yıldızlara baka baka ağlıyor. Babası ayaklanıp koltuk değnekleriyle yürümeye başlayınca yine dinî sohbetler ederek bahçede kısa yürüyüşler yapıyor.

Geldiği günün ertesiinden itibaren babasının isteği ile "Yetimler Yurdu" inşaatına gidip olan-biteni kontrol ediyor, sonra bunu babasına bildiriyor.

Âyetleri bitirdikten sonra bir de tasavvuf bu konuda ne diyor acaba diyerek Kuşeyrî Risalesi'nden "Kalp" bahsini okumaya koyuluyor. Yine bazı cümleleri defterine kaydediyor.

Tasavvufta marifet, irfan, hakikat, sır, keşf, ilham,

firaset gibi mistik bilgilere delalet eden unsurlar var. Vecd ve cezbe halinde kalp gözü açılan sûfi, bu pencereden gayb âlemini ve ilahî tecellileri seyrederek. Dini yaşamaya hal, dini yaşayarak öğrenmeye marifet denir (mistik tecrübe).

Tasavvufî haller yedi makamdır: Tevbe, vera, zühdt, fakr, sabır, tevekkül, rıza.

Yahya b. Muaz şöyle diyor: Vera iki nevidir. İlki zahirdeki vera, bu "Allah'tan başkası için hareket etmemek" demektir. İkincisi bâtındaki vera. Bu ise "kalbe Allah'tan başkasını sokmamaktadır."

Cafer Sadık demiştir ki: "Sonra yaklaştı ve göründü" (Necm) âyetinden kim Peygamber cismi ile Allah'a yaklaştı mânasını vehmederse yanılır. Yaklaşma kalp iledir. Kalp Allah'a yaklaştıkça Allah o kalpten maddeye ait dünyevî bilgileri uzaklaştırır. Burada maddi mânada yaklaşma ve uzaklaşma söz konusu değildir.

Ebu Süleyman Daranî der ki: Sûfiler taifesine mahsus bir nükte ve hikmet kalbime düşer de kitap ve sünnetten iki âdil şahit bunu doğrulamazsa ben onları kabul etmem (Nur'un notu: Demek ki tasavvuf Kur'an ve sünnete tâbidir).

Abdullah bin Hubeyk şöyle diyor: "İnsanın başını derde sokan şu dört şeydir: Gözün, dilin, kalbin, arzun. Gözüne sahip çık onunla helal olmayan şeye bakma. Diline sahip ol Allah Tealâ'nın kalbinde olduğunu bildiği şeyin aksini söyleme. Kalbine dikkat et, gönlünde hiçbir Müslüman için kin ve haset bulunmasın. Arzuna malik ol, şer olan bir şeyi arzu

etmiş olmayasın.”

Kuşeyrî Nur için etkili olan iki beyt zikrediyor. Nur bunların mealen mânasını defterine kaydediyor.

“Her geçen günüm benden bir parça alıp götürmekte. Kalbime bir hasret bırakmakta.”

“Ölen ve öldükten sonra rahata kavuşan kimse ölü sayılmaz, sadece sağ iken ölenler ölü sayılır.”

Sufilere göre hal, kulun kastı, celb etme teşebbüsü, kazanma isteği olmadan kalbe gelen neşe-hüzün, rahatlık-sıkıntı, şevk-dert, heybet-heyecan gibi mânalardır.

Bunlar Allah vergisidir. Makamlar ise çalışarak kazanılır.

Vecd kasıt ve zorlama olmaksızın salikin kalbine gelen kendinden geçme halidir.

Kul Cenab-ı Hakk’a yalvarırken kalbine doğan şeyi kalp kulağı ile dinlemeli. (Nur’un notu: Kalp gözünden sonra bir de kalp kulağı. Herhalde ben bu kalp kavramını okumakla anlayamayacağım. Meğer ki Cenab-ı Hak bu mânayı kalbime ilham ede).

Davut (a.s.)’ın şöyle dua ettiği nakledilir: “İlahi sana nasıl şükredeyim ki şükretmek de senin bir nimetindir. O anda Davut’a vahiy geldi: “İşte şimdi şükrettin”.

Abdullah Antakî diyor ki: “Yakînin küçük bir parçası kalbe ulaşınca içini nur ile doldurur, orada bulunan şüpheleri dağıtır. Bunun için kalp şükür duyusunu ile ve Allah korkusu ile dolar.”

Nur lügata bakarak “yakîn”in ne olduğunu öğrenmek istedi. Lügat şöyle diyor: “Kat’î ve zaruri bilgi.

Zıttı zan, şek ve şüphedir. Tasavvufa göre kalbe atılan bir nurdur, kul bu nur ile Allah'tan başka her varlığın mecazi ve gölge bir mevcudiyeti olduğunu görür. Allah'tan başka hakiki bir fâil ve müessir olmadığını idrak eder."

Nur kitabı bir yana bıraktı.

Kendi kendine "Herhalde kendi adımdan başlamam lazım. Nur, her yerde nur. Nedir bu nur? Herhalde bildiğimiz ışık değil. Bu da bir sır. Kul olarak bizler aklımızla bu sırları çözemeyiz. Bize düşen sürekli dua hali. Zaten her Fatıha okuyuşumuzda bunu tekrar etmiyoruz muyuz.

"İlahi ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz.

Bize doğru yolu göster."

Nur Kuşeyrî'den not çıkarmayı bıraktı. Kitap baştan başa kalp ile dolu. Tasavvuf kalpte başlayıp kalpte bitiyor.

Not çıkaracağıma kitabı bir iki kere okusam daha iyi ama, yine de anahtar kavramları anlamakta güçlük çekiyorum.

Gülüyor, "Nur" gibi diyor.

İşin ucu şuraya ulaşıyor bu iş yaşanarak öğrenilecek. Her öğrenilecek iş gibi bir öğretmenin olacak. Anlaşılan biz yine yollara düşeceğiz. Zaten yolda idik, bıraktığımız yerden başlarız.

Günler gelip geçti.

Kuşlar gibi uçtu.

İskender Bey'in bacağı iyileşti. Elindeki kıymetli baston bu günlerin hatırası olarak kaldı. Yeniden işinin başına döndü.

Boya, badana, sıva, kireç, tuğla kokusunu özlemişti. Bir o yana bir bu yana koşturuyor, dekoratörlerin, mimarların dediğine bakmıyor, her yeri, her köşeyi bizzat görmek istiyordu.

Eh Nur için de gitme vakti gelmişti.

Babası pek de uygun olmayan (adamin kabahati yok, bu işleri hiç bilmiyor) bir teklifte bulundu.

— Kızım o kadar tekke, dergâh gezdin. Bir sürü şeyh ile karşılaştın. Yeter artık. Birine bağlan gitsin. Nur gülümsedi.

— Bu iş duvar örmeye, daire alıp satmaya benzemez babacığım. Öyle pat diye birine bağlanılmaz.

— Ee! Ne olacak, nasıl olacak?

— Onu Allah bilir. Belki hiç nasip olmaz. Ama benim içimden geçen şu: Bir şeyhin tekkesine girdiğimde, o da beni gördüğünde şöyle desin: "Ooo!. Nur kızım nerelerde kaldın sen? Bunca zaman yolunu bekliyorduk."

Böyle desin ben de ağlayarak ayaklarına kapanayım. İskender sıkıntı ile içini boşaltan bir nefes verdi. "Bu kız nerden bulaştı bu işe" diyordu. Belli etmedi. Gidiyor yine. Sağlıkla gitsin sağlıkla dönsün.

— Peki canım. Aramaya devam. Ama bizi habersiz bırakma. Şimdi hedef neresi?

— Konya.

— Aman ne güzel. Hz. Mevlâna'yı ziyaret edersin. Benim için de Allah'a dua et.

— Her namazda dua ediyorum baba, endişelenme. Sarılıyorlar.

Yaşlılıktan mı, hastalıktan mı nedir, o metin İskender'in gözleri ıslanıyor. Kızını öpüyor, öpüyor. Nur aksine sakin.

— Aman baba, sanki yeni ayrılıyoruz. Bu defa uzun sürebilir. Merak etmeyin. Babasının elini öpüyor, Seher Hanım ile kucaklaşıyor, arabasına biniyor.

— Hadi, Allah'a emanet olun, deyip el sallayarak uzaklaşıyor.

Seher Hanım ardından su döküp dua ediyor. İskender araba sokak başında kayboluncaya kadar orada dikildi.

Sonra silkinip döndü.

Bahçe kapısının üzerine tırmanmış sarı sarmaşık gülünden bir tane kopardı.

Güle baka baka eve yöneldi.

Nur Konya'ya varınca önce Mevlâna'nın kabrini ziyaret etti. Çantasında "Beş Şehir", tıpkı Bursa'da olduğu gibi şehri adım adım dolaşmaya başladı.

Bursa gibi, Konya da kaybolmuş.

Neyse ki birinin ardında Uludağ var, ötekinin yamacında Meram bağları duruyor.

Yorulduğunda gelip Hz. Pir'in kabri önünde oturuyor.

Çok ziyaretçi var. Yabancı çok. Hepsi turist. Yerli turistlerimiz bir piknik havasında çoluk çocuk türbeye (müze galiba ama bu kelimeyi sevmem. Soğuk nevale) giriyorlar. Girmeden önce kapıda mutlaka bir aile fotoğrafı çekiyorlar. Yerli yabancı herkesin elinde makina, her gördüklerini filme alıyorlar. Yabancılar daha saygılı. Mevlâna'yı tanıyorlar herhalde. Kutsal bir mekâna nasıl girilirse öyle girmeye çalışıyorlar.

Ne yazık ki Mevlâna bir turizm objesi haline getirilmiş. Ahşap kaşıklardan, kandillere kadar turiste hitap eden her eşyanın üzerinde uyduruk bir Mevlâna resmi var.

Hediyelik eşya.

Hadi bundan vazgeçtik, semanın ayağa düşmesine ne diyeceğiz.

Memleketin her yerinde, diyelim bir çay bahçesinde, gecenin bir vakti, bir ney inlemeye başlıyor, az önce saz heyetinin çaldığı ve çatlak sesli solistin söylediği "Dürriyemin güğümleri kalaylı" türküsünü alkışlarla dinleyen, hatta dayanamayıp kalkarak iki göbek atan seyirciler; bu defa sessizliğe bürünüp, sanki Kur'an okunuyormuş gibi bazıları başlarını yarı örtterek ney sesine kulak veriyor, ardından çıkıp sahnede dönmeye başlayan semazeni izliyorlar.

Nedir bu?

Sema gösterisi.

Senede bir yapılan "Mevlâna İhtifali" de benzer bir etkinlik işte. Turist çekiyor kötü mü? Etrafta sema dönen dervişleri görüp Mevlevî olan yabancılardan çok bahsediliyor.

Kötü mü?

Bilmiyorum.

Bildiğim, Eyüp Bahariye Mevlevihanesi'nin son şeyhi öldükten sonra Mevleviliğin defteri kapanmıştır.

Ama belli olmaz, kimbilir, belki bugün bilmediğimiz bir yerde bir Mevlevî şeyhi irşada devam ediyordur. İstanbul'da Mevlevî olduğunu söyleyen şeyhler var, kadınları da semaya dahil ettiler.

Bana susmak düşer. Bu halimle kalkıp Mevlevî araştırmalarına girecek değilim. Ama üzülüyorum. Şu "gösteri" kelimesi beni deli ediyor. Bu milletin maneviyatı bu kadar düşecek miydi?

Konya kazan ben kepçe günlerce dolaşıp durdum. Girmedığım mescit, namaz kılmadığım cami kalmadı. Ne imama, ne müezzine, ne de cemaattan birine "Burada faal bir tekke var mı?" diye sormaya cesaret edemiyorum.

Bunca yıl yasaklanmış, yeraltında varlığını sürdürmüş, koca bir gelenek. İnsanlar mazideki eziyetleri, işkenceleri hatırdan tutup konuşmamayı tercih ediyor. Ayrıca soran kişiye de şüphayle bakılıyor. Daha önceki cahilane tecrübelerimden biliyorum artık.

Ama dön dolaş nereye kadar?

Sabrın da bir sonu var değil mi?
Hele benim gibi sabırsızın biri için.
Kenar köşe bir mahallede, çok eski ve ufak bir mes-
citte, yine bir ikindi namazından sonra, beş altı kişi-
lik cemaat dağılınca, yaşlı imama yaklaştım.
Nurlar saçan bir yüzü vardı.
Tebessümle karşıladı beni.
Hal ehli biri idi yüzde yüz.
Bana hiç soru sormadı. "Var kızım" dedi. "Hiç olmaz
mı?" Hafif Konya şivesiyle, o tatlı sesiyle. "Erenlerin
hiçbir vakit kökü kesilmez. Cenab-ı Hakk'ın veli kul-
ları her daim olacaktır. Konya'mızda şükür Allah'a
bulunur elbette. Ama ben sana başka birini tavsiye
edeceğim. Karaman'a gideceksin Virane Şeyhi Beşir
Efendi'yi soracaksın. Tekkesi şehirden ıraktır biraz.
Aldırma, yürü git. Cenab-ı Hak kalbini açık etsin,
sana hidayet nasip etsin."
Bu sevimli adamın elini öptüm. Çıkarken arkamdan
seslendi. "Sabredeceksin, tekkeyi bekleyen çorbayı
içer, unutma." Teşekkür edip ayrıldım. İçimden
"Yahu ne arayıp duruyorsun, işte şu adama bağlanı-
ver gitsin. Kalp gözü açık biri. Nasıl anladı sabırsız
olduğumu. Neyse gidelim, Beşir Efendi'yi bulalım."

Nur Karaman'a doğru yola çıktığında; Demirci Cemil de hapisten çıktı.

Çıkış ama ne çıkış.

Ailesi, arkadaşları, ustası, çırakları, mahalleden dostlar hep orda.

Anasının ve ustasının elini; kardeşlerinin, çırakların gözlerini öptü. Çocuklarını kucakladı. Şeyma'nın başını okşadı.

Sekiz-on arabalık bir konvoy oluşmuştu. Bir de kamyonet. Üzerinde bir keman, bir darbuka, bir de klarnet.

Düğün alayı gibi düştüler yola.

Mahallede başka bir şenlik. Kahvenin önü kalabalık.

Davul-zurna etrafı inletiyor.

Cemil arabadan indi.

Önüne gelen boynuna sarılıyor, geçmiş olsun diyor.

Şöhreti tüm Kadırga'yı tutmuş.

Gençler kahvenin önünde slogan atmaya başladı:

"Cemil abi buraya, yumruk havaya".

Cemil kırmadı onları yanlarına gitti. Gitmesi ile beraber havalandırıp bir masanın üzerine çıkardılar.

Çare yok konuşmalı. Bir nutuk patlatmalı.

— Canım kardeşlerim, aziz Kadırgalılar.

Bir alkış, bir alkış.

— Bizi birbirimize kavuşturan Cenab-ı Hakk'a şükürler olsun.

Artık her cümleden sonra alkış.

— Bu kardeşiniz Hakk'ın lütfu keremi ile içeri girdi. bir başka adam olup çıktı. Şunu iyi bilin: Allah dilediğine hidayet verir.

Bundan böyle Kadırgamız barış içinde olacaktır. Büyüklere saygı küçüklere sevgi. Yaramazlara önce nasihat, sonra evet sonra, canım sonrasını bilirsiniz işte.

Kahvenin yanında Karakol. Karakol'un gölgesinde bir yaşlı komiser, iki çaylak polis. Komiser:

— Yahu bizim Efe Cemil dayılığı bırakmış, bayağı din adamı olmuş. Şu verdiği vaaza bak. Aferin.

Cemil açılmıştı iyicene, kalabalık artmıştı. Sinan, annesi, Şeyma, çocukları, Çiçek ve Çetin birarada. Sinan:

— Ağabeyim döktürüyor yani. Şu lacivert takıma bak, şu beyaz gömleğe. Elindeki kehribar tespihe, bıyıklara, çatılmış kaşlara. Mübarek sanki Keşanlı Ali. Çetin:

— Keşanlı da kim? Abim ona beş basar.

Cemil:

— Patırtı yok. Anlaşmazlık olursa kavgaya gerek yok. İşte karakol, işte komiser abimiz. Adaletle güvenin.

Kabadayılık, haraç, gasp asla. Hiç bakmam, ense-sinden tutup karakola teslim ederim. Ortalık yerde, parkta, kenarda köşede kafayı çekip nara atmak

yok. Kim içecekse gitsin evinde ziftlensin. Kadırğa sarhoşun, ayyaşın semti değil.

Bu laflar haliyle alkıştan tezahürata dönüyor.

— Cemil abi sen bizim herşeyimizsin.

Cemil abi canımız, feda olsun kanımız.

Cemil:

— Herkes okuyacak, herkes çalışacak. Avanta yok. Çırağını, çocuğunu okutmak isteyenler bana gelsin. Gerek mektepte, gerek Kur'an kursunda. Bir dernek kuracağım. "Okuyanı Çoğaltma Derneği". Herkes elini cebine atacak. Azdan az, çoktan çok. Ulan ben bu yaşta doğru yolu buldum, bulamayana yuh olsun. Gayret bizden, tevfik Allah'tan. Hepinizi kucaklıyorum.

Masadan indi, ailesini buldu, sağa sola selam vere vere evine yollandı.

Ardından bakanlar "Helal olsun" diyordu.

Ev önüne geldiklerinde Cemil'i malum sürpriz karışladı.

— Yahu bu ne? Burası Eleni'nin evi değil miydi?

Güllü:

— Öyleydi ama şimdi bizim.

Cemil şaşkın, ev halkına bakar.

— Şaka yapmayın be!

Ev halkı toptan:

— Sürpriiz... Gerçekten bizim.

Cemil Sinan'a yanaştı:

— Sinan oğlum, nasıl oldu bu iş?

— Eleni evi satmaya karar verince biz talip olduk.

Cemil yine şaşkın:

— Biz mi? Ne diyon lan oğlum. Hangi parayla?

— Nur aldı abi. Aslı bu.

— Nur ha! Ulan aferin, delikanlı kız. Sahi nerde o? Bak unuttuk ha!

— Kayıp abi.

— Ne demek kayıp?

— O böyle bazan kimseye haber vermeden ortadan kaybolur. Ev işini bitirdik, temel attık, kurban kestik, o sıra beraberdik. Sonra yok oldu.

Sinan bunları hayli zorlanarak söylemişti. Her an karşısında, her an yanında olmasını arzuladığı, onsuz olamayacağını söylediği, geceler boyu onu düşünmekten uykularını kaybettiği Nur'un nerde olduğunu bilmemesi, hele ki peşinden gitmemesi aşkını zedeliyordu. Ama kader bu. Nur öyle üstüne fazla gelinmesini istemez. Dolayısıyla Sinan'a düşen aşkını içine gömmek oldu.

— Peki nasıl ödeyeceğiz?

— Düşünme sen. Nur dedi ki çalışır ödersiniz.

Cemil döndü ahşap cephesi pembe, pencere pervazları kapı falan beyaz, basbayağı köşk.

— Yahu burası ev değil köşk be!

— Evet abi köşk. Projeyi beraber yaptık. Kız sağ olsun ev eşyalarını yenileyecek kadar katkı yaptı.

— İlk işin bu kızı bulmak olmalı.

— O zor işte.

Güllü:

— Yeter artık sokak ortasında kaldık. Besmeleyi çekip girelim.

Besmeleyi çekip girdiler.

Cemil şaşkınlıktan, hayranlıktan dili tutulmuş; katları, odaları, mutfak banyoyu gezdi. Üst kat pencerelerinden alttaki bahçeye baktı. Güller açmış.

Havuz'un fıskiyesi şarkı söylüyor.

Ev eşyaları tamamen yenilenmiş. İnsan basmaya, oturmaya kıyamıyor.

Çetin:

— Abi dönüşün muhteşem oldu yani.

Cemil sedire oturup, başını önüne eğdi.

— Nasip diye bir şey var, inanacaksın. “Ne lazımdır sana gezmek Semerkand’ı Buhara’yı/Sana taksim olan kismet bulur arayı arayı.”

Bu Nur denilen kızı sırtımıza alıp hacca götürsek yeridir.

Güllü:

— Neyse daha çok gezer, bakarsınız etrafa. Kızım Şeyma, Çiçek, hadi marş. Sofrayı kuralım abinizin sevdiği yemekleri yaptım.

Cemil çocuklardan birini bir bacağına ötekini öteki bacağına oturtmuştu.

Oğlu:

— Baba burası bizim mi?

— Evet oğlum.

— Güzelmiş.

— Güzel de söz mü, saray saray.

Sinan’a döndü:

— Bizim ev ile alt katı ne yapacağız.

— Şimdilik kiraya vereceğiz. Geride Çetin ile Çiçek var. Vakti gelince taşınırlar.

— Doğru.

Cemil yemekten sonra mahalleyi dolaştı. Hasret giderdi. Sonra dükkâna geçti. Salim Usta ile oturup epeyce konuştular. Salim Usta onun yokluğunda dükkânı gayet güzel idare etmiş, hem eve bakmış, hem Cemil'e harçlık bırakmış, iyi çıraklar yetiştirmiş; bütün bunlar yetmezmiş gibi para da artırmıştı. Bu artan para Cemil'in dernek hayalinin temelini oluşturdu. Bir yer buldular, önce kütüphaneyi kurdular. Garipler, yoksullar için aş kaynattılar. Semtin hali vakti yerinde olan esnafları yardım etti. Adını "Cemil'in Yurdu" koydular. Kış günleri çocuklar ders çalışıyor, abiler onları üniversiteye hazırlıyor, bir başka odada genç ilahiyatçılar çocuklara Kur'an öğretiyordu. Yurdun sohbet odasında her cumartesi toplantı yapılıyor, tanınmış hocalar, bilim adamları sohbeta geliyordu.

Nur Karaman'a varınca arabadan inmeksizin şehirde bir tur attı. Çok sevdi burayı. Ee, ne de olsa tarihî bir yer. Tarih iyidir. Sizi besler. Ağacın kökü ve gövdesidir. Siz o gövdeye bir dala tutunur gibi bağlanırsınız. Bu güvenlik demektir. Yani yalnız değilsiniz.

Bir yaşlı adam gördü. Uzaktan ağır ağır geliyor. Arabayı kenara çekip indi. Yaşlı adam yaklaşınca selam verdi:

— Amca merhaba.

Adam dalgındı. Bir süre Nur'un yüzüne baktı, sonra kendine gelerek.

— Aleykümselam kızım. Kusura bakma, yaşlılık dalgınlık.

— Estağfurullah efendim. Ben bir adres soracaktım da.

— Buyrun.

— Virane diyorlar. Nerededir acaba?

Adam yine biraz duraladı, sonra:

— Ha! Sen medreseyi soruyorsun. Anladım.

Kendi geldiği yolu işaret etti:

— Bak, bu yolu tutup gidecen. Hiç sapıverme, doğru

git. Bir yarım saat sürer. Yol kenarındadır görürsün.

— Teşekkür ederim, sağ olun.

— Bir şey değil kızım. Hadi kal sağlıklıkla.

Adam yoluna, Nur arabaya gitti.

Besmeleyi çekip sürdürdü.

Az sonra medreseyi gördü. Tipik bir Osmanlı işi, ufak ama zarif. Yenilenmiş, taşından tuğlasından belli. İki sıra taş bir sıra tuğla. Bu tarz yapıları seviyor.

Binanın güneş gören kısmında kimsecikler yok. İlerledi, baktı, mescidin gölgesinde birkaç adam taş kırıyor. Arabayı fark etmediler. Bir ses geliyor, ama ne?

Motoru durdurdu, camı açtı, ses meydana çıktı.

— Allah, Hû!

— Allah, Hû!

Bu sesle kalbi kanatlandı. İşte aradığı yer.

Taş kıranlara baktı. Beş çekiç aynı anda kalkıyor, aynı anda iniyor.

Bunlar taş kırmıyor, bayağı zikrediyor.

Nur'un gözlerinden yaşlar boşaldı.

Yeniden arabayı çalıştırdı, ana yoldan ayrılıp medreseye giden yola saptı, adamlara yaklaştı. Neden sonra onu fark ettiler.

Ses kesildi, çekiçler durdu.

Bir iriyarı, beyaz sakallı, yaşlı adam kalktı, onunla birlikte güneş yanığı yüzüyle bir adam daha kalktı.

Nur arabayı durdurmuş ve inmişti.

Birbirlerine yaklaştılar. Yaşlı adam tebessümle:

— Hoşgeldiniz efendim, safalar getirdiniz.

— Hoşbulduk kolay gelsin.

Artık karşı karşıya duruyorlar. Nur sakallı olana bakıyor. Doksan-yüz kilo var ama sağlam. Yanaklar pembe, sakal bembeyaz, başta takke. Ve o harika tebessüm. Beşir Efendi bu olmalı.

— Efendim ben İstanbul'dan geliyorum. Beşir Efendi'yi soracaktım.

— Beşir benim. Hayırdır?

Nur bir an ne diyeceğini bilemedi. Sağa sola bakındı. İnsan zihni bize ne oyunlar oynar. Tam o sırada bir türkünün nakaratı indi zihnine “Diyeceğim çoktur ama pek kalaba yerdesin.”

— Efendim izniniz olursa biraz konuşmak isterim.

— Başımızın üstündesin kızım. Elbette. İçeri geçelim. Latif söyle kızlara birer ayran getirsinler. Kızım sen de arabayı güneşte bırakma, şu traktörün yanına çek. Nur o yana baktı. Bir büyük taraça. Altında bir iri minibüs, bir kamyonet, bir traktör. Arabayı çalıştırıp traktörün yanına çekti. Taraçanın gölgelediği geniş beton zemin medrese duvarı dibinden öbür uca ulaşıyor. Orada iki kadın yere serdikleri kalın bir naylon örtü üzerinde yün çırpıyorlar. Nur yeniden Beşir Efendi'ye doğru geldi.

— Özür dilerim, sizi bulacağımı sanmıyordum. Elim boş. Özür dilerim.

Beşir Efendi medrese kapısını gösterdi.

— Tasalanma kızım. Bir selam verdin o bize yeter. Şöyle bahçeye geçelim.

Geçiyorlar. Bahçe harika.

Medrese bir dikdörtgen. Bir kısa ucunda, sırtını yola dayamış, bodur minareli mescit. Aynı zamanda kütüphane, dersane ve tevhidhâne olarak kullanılıyor, bitişikte harem. Her iki yanda üçer daire, yani iki küçük oda bir sofa. Sonradan öğrendiğine göre bu karşılıklı daireler, şeyhin üç oğlu ve üç damadına ait. Sonra derviş hücreleri dörderden sekiz adet. Dikdörtgenin öteki kısa ucunda bir hamam, bir fırın, bir kiler-ambar, bir büyük mutfak, ortada kapı. Bina dışında ahırlar, samanlık, ve sonradan yapıldığı belli sekiz-on kulübe. Buralarda çiftlikte çalışan gariban aileler yaşıyor.

Bahçede bir ulu çınar, medresenin yaşında var. Onunla yarışan bir ıhlamur. Bir nar bir de mürdüm eriği. Çepeçevre revnaklar. Orta kısım çimen çiçek. Tam ortada kesme taştan bir havuz. Havuzun üstünü dumanlı kara salkımları sallanan bir asma çardağı kaplamış. Etrafında rengarenk güller.

Çardağın altında üç köşeli sedir. Halı kaplı ot yastıkları. Kök boyalı, yünden mamul sedir halıları.

Havuza düşen suyun sesi, ıhlamurda öten saka, çardağın mor gölgesi. İnsan diyor şu ikindi üzeri şuraya uzan bir deliksiz uyku çek.

Revak altları hep sulanmış süprülmüş. Avlu tertemiz. Gübre kokusu duyuluyor ama o dışardan geleni rahatsız eder. On gün sonra alışırsınız.

Oturuldu. Ayranlar içildi. Şimdi sohbet sırası. Dışarda taş kıranlar sohbeti bozmamak için çay molası verdiler.

Nur, Şeyh Efendi, bir de sanki büyük oğlan. Nur

kısaca durumu özetledi. Zengin bir ailenin kolejli kızı, bir mimar. Ama mistik problemleri var. Çok tekke gezmiş, çok şeyh görmüş, nasibini bulamamış. İnşallah burası son durak olur. Beşir Efendi:

— Ne istediğinizi biliyor musunuz?, diye sordu. Nur:

— Bir büyük mütefekkirimiz ben yaştayken şunları söylemiş: “Her bakımdan sınırlı ve sonlu olan bu dünyanın ötesinde sonsuz ve sınırsız olanla nasıl münasebet kurabilirim?”

Şeyhin tebessümü genişledi, gülümsedi, beyaz dişleri göründü bir ara. Sevimli adam.

— Herhalde bu sorunun cevabını benden beklemezsiniz? Aradığınız şey düpedüz velayet. Ben ise fukara bir dervişim.

— Olsun. Ben de gölgenizde kendimi bulmaya geldim. Lutfederseniz burada kalayım.

— Elbette kızım. Lütuf ne kelime, ne haddimize. Şeref duyarız. Zaten boş bir hücre vardı orayı size tahsis ederiz. Nasip neyse o gelir.

— Amennâ.

Kalkıyorlar, Beşir Efendi Nur’a kalacağı hücreyi gösteriyor. Dışarıya açılan küçük bir penceresi var. Pencere önünde bir cam güzeli. Pembe. Bu çiçek bu hücreyi Nur’a sevdirdi. Bir ahşap kerevet, o kadar. Nur Şeyh’e döndü:

— Neyle karşılaşacağımı bilemediğim için hazırlıksız gelmişim. Eğer izin verirseniz...

Beşir Efendi onun sözünü kesiyor:

— Eksiği-gediği düşünme kızım. Bu hücreyi tamtekmil sana döşeriz.

— Hayır, hayır. Lütfen. Ben şehre ineyim, iki gün sonra gelirim. Lakin arkadaşlar burayı bir kireç badanası yaparlarsa...

— Badana kolay. Eh! Madem kendi eşyanı düzeceksin o da doğru. Ama kerevetin ot yastıkları, hani havuz başında görmüştünüz ve halısı bizden olsun.
— Teşekkür ederim.

Nur karışla kerevetin ve aklından geçen eşyaların yeri için ölçü aldı, not etti. Birlikte çıktılar.

Hücrelerdeki talebe gençler Nur'u görmeye çıkmışlar galiba; Beşir Efendi onlara şöyle bir baktı, çil yavrusu gibi dağıldılar.

Nur Karaman'a indi, bir otele yerleşti. Önce ihtiyaç listesini yaptı. Elektrikli fırından kettle'a, yatak yorgan battaniyeye. Nur kıştan korkuyordu. Kahve takımları, gece lambası, ilaçlar, yahu bir ev eşyası sanki, aman açılır-kapanır masayı unutmayalım. Önce yorgancıya gitti, kerevet ölçüsünde bir pamuk ince yatak, bir yün yorgan ısmarladı. Bir de battaniye, yorgancı "Onu ben alırım abla merak etme" demişti. Sonra öteki eksikleri teker teker almaya başladı. İyi bir lokantaya girdi, tavsiye üzerine tirit yedi. Güzelmiş. El fenerine kadar her şeyi aldı.

Bütün bunlar, iki gününü kapladı. Küçük bir buzdolabı, piknik tüp, küçük fırın her şey var, ama o minnacık hücreye nasıl sığacaklar.

İşte eskilerle farkımız bu.

Onlar bir hasır, bir tabak, bir testi ile yetinmişler, böyle bir hayat tarzı benimsemişler.

Oysa şimdi...

Eşyalar bizi boğuyor.

Aldıklarını bir kamyonete yükleyip Virane'ye gidiyor. Gençler yardım ediyor, eşyalar yerleşiyor. Kerevet hazır, halı ve yastıklar çok yakışıyor. Kireç badanası hücreyi aydınlatmış. İçine ne kattılsa kekik gibi güzel de bir kokusu var. Kadınlar edeple birer ikişer "hoşgeldin"e geliyorlar. Nur onlara Türk kahvesi ve yanında lokum ikram ediyor.

Nur'u çok sevdiler.

İstanbul giysilerini çıkarmış, şehirden aldığı şalvarı ve entariyi giymiş, başını saçları görünmeyecek şekilde bağlamış, âdeta onlardan biri olmuş.

Akşam yemekte etli bulgur pilavı ve o nefis ayran vardı. Yemek büyük mutfakta pişiyor, dairelere ve hücrelere dağıtılıyor. Bulaşıklar alınıyor ve nöbetle yıkanıyor. Tekkede her iş bir disipline, disiplin alışkanlığına dönüşmüş. Kimse şikayet etmiyor.

İlk zikir gecesinin sonunda Şeyh Efendi Nur'a zikri ni, virdini verdi; telkinat ve tenbihatta bulundu. Nur ona mineli Serkisof marka antika bir cep saati almıştı. Onu takdim etti. Şeyh "Hedaya almak âdetimiz değildir, ama sen istisnasın, hem saati de çok sevdim, her baktığımda sana dua ederim" dedi. O da Nur'a bir doksan dokuzluk kuka tespih verdi. Bu ailenin bir mesleği taşçılık, ötekisi tespihçilik. Tüm oğlanlar ve damatlar kışın tespih üretiyor. Ama hep ahşap. Kıymetli ağaçlardan olan var, ucuz olanlar var. Nur şimdi hatırlıyor. Karaman'da cami önünde tespih satanlar "Virane'nin bunlar, Virane'nin" diye bağırıyordu. Demek ki meşhur olmuş.

Aradan bir zaman geçti.

Bir ikindi sonrası Beşir Efendi Nur'u havuz başına sohbele çağırır. Yanında yine büyük oğlu vardı ve çay hizmeti görüyordu. Antika bir Rus semaveri havuzun taşı üzerinde ilahiler söylerken Nur, Beşir Efendi'ye kendi hikâyesini sordu.

— Bizimkisi uzun, başını ağrıtmayayım.

— Tarih severim.

— İyi.

Beşir Efendi medreseyi söyle bir süzüyor, demini almış iri bardağa dökülmüş çaydan iri bir yudum çekiyor, başlıyor anlatmaya.

— Medresenin tarihi 16. asır sonuna ulaşır. Nakşi meşayihinden Beşir Efendi kurmuş. Bizim sülaleye Beşiroğulları derler.

— Medrese mi, tekke mi?

— Her ikisi de. Sülaleden çok ulema, meşayih yetişmiş. Şecereyi çıkarmak için uğraştık, ama kopukluk var, belge lazım. Ona da zaman bulamadık.

Her nedense bizim aileyi 17. asırda Rumeli'ne sürüyorlar. Medrese harap oluyor. Bir ara dönüp gelenler medreseyi yeniliyor, araziye sahip çıkıyor. Sonra yeniden yıkım. Son tamirat 19. asırda. Bir depremle

dümdüz olmuş medrese. Taşını tuğlasını yağmalamışlar. Ama kitabe kalmış. Ben onu mescidin altına koydum. Bakın.

— Evet, gördüm, ama okuyamadım.

— Yazı pek iyi değil ama olsun, tarihten bir yaprak.

— Sonra.

— Son göç Balkan faciasında. Aile yollarda kırılıyor. Annem, babam, bir de ablam kavuşuyor İstanbul'a. Babam medrese tahsili görmüş ama aynı zamanda taş ustası. Bu bize atadan yadigâr bir meslek. Medreseden arkadaşı olan aynı zamanda mezar taşı yontan Yusuf Usta'yı buluyor. Onun da yardımı ile hayata tutunuyorlar.

— Peki Karaman, arazi?

— Az bekle.

Beşir Efendi çayı tazeliyor.

— Semaver çayı da bir başka oluyor canım. Biliyor musunuz, bu semaver üzerine ilahiler söylenmiş. Bilhassa Azeri sahasında, onlar çok çay içer. İçlerinde "Yan semaver / Dön semaver" diye zikir ilahisi bile var.

— Enteresan.

— Neyse mevzuya dönelim. Yusuf Usta uyarınca babam şu Karaman'a bir gideyim demiş. Gitmiş ve medreseyi bulmuş. Lakin bina yerlere yeksan. Adı "Virane"ye çıkmış, hayvan barınağı. Ne kubbe var, ne minare.

Babamın elinde bir tomar Osmanlı tapusu. Uğraşmış, didinmiş, hem arazinin hem medresenin, hem şu karşı tepelerde bir taş ocağı vardır oranın, bir de

bizim yukarıda kaynağı olan mülk suyumuz var hepsinin Cumhuriyet tapularını almış.

Tabii biz yok iken araziyi civar köylüler ekip biçmiş, verimlidir bizim toprak. Sağ olsunlar sahip çıkmışlar. Dönmüş gelmiş, Yusuf Usta tapuları görünce “Hah, demiş, şimdi çoluk çocuğun istikbali garanti oldu”. Toprağa güveneceksin, adamı aç bırakmaz.

Ben ilkokulu bitirinceye kadar babam beni medrese usulü okuttu. Öyle ki ilk mektep bittiğinde ben Arapça’yı öğrenmiştim. Bir yandan da dükkâna devam ile taşçılığı belledim.

— Savaş sonu. O yıllarda İstanbul’da geçim zor.

— Zormuş evet. Bir yandan da verem illeti milleti kırıp geçiriyor.

Bir ara kızlardan biri Boşnak böreği getirdi. Bir ikindi kahvaltısı yaptılar.

— Bu verem önce babamı, sonra anamı aldı. Biz ablamla yalnız kaldık. Geçim için ablam Cibali Tütün Fabrikası’na girdi. Ben dükkândayım.

Medreseler kapanmış, hocaların çoğu Hakk’a yürümüş, kalanlar içine kapanmış. Yusuf Usta bunları tek tek buldu, beni okuttu, neticede icazet aldım. Yanıbaşında yine Yusuf Usta’nın devam ettiği Nakşi dergahına dahil oldum. Gizli, gizli.

Uzatmayayım ablamı da kaybettik. Evli değildi, onu da verem aldı.

Yalnız kalmıştım.

Yusuf Usta yaşlanmıştı, dükkâna ben bakıyordum. “Gözümü kapamadan seni baş-göz edeceğim, hele şu askerliği bir yap-gel” dedi.

Askerden döndüm, bana bir Boşnak kızı bulmuş, çocuklarımla anasıdır, Allah ondan razı olsun, ihvandan birinin kızı imiş, tekke terbiyesi almış. Allah cennet hatunu etsin.

Nur şimdi uyanıyor, çocukların çoğu sarışın mavi gözlü, demek buradan geliyor bu.

Çoluk çocuk çoğalıp nüfus artınca ben de Karaman'a hicret ettim. Güvencim toprak idi. Ama toprağı işleyecek adam lazım, o da bende yok. Bir süre Karaman'da taşçılık yaptım. Nereden duyulmuş ise benim Nakşî halifesi olduğum duyulmuş. Eh, sülale meşhur. Gelen giden bağlanmak isteyen oldu. Ben pek razı değilim ama ısrar ısrar üstüne. Bizim evin alt katta bir odası var, oraya bir post atıp meydana açtık.

Neyse ki çok gelen olmadı, ben onca ihvanı nasıl doyurayım. Bir zaman böyle gitti.

İhvanın arasında biri var, hali vakti yerinde, müteahhit. Dedi "Şeyhim şu Virane'yi ayağa kaldırsak". Benim de içimden geliyor ama nasıl? Dedi ben yardımcı olurum. Konya'da restorasyon işlerinde çalışmış bir mimar arkadaşı var. O da ehl-i hal. Geldi. Birlikte Virane'ye gittik. Ben ilk görüyorum. Ata yadigârı. Hayvan barınağı olmuş. İçim sızladı, gözlerim yaşardı. Sağ olsun mimar kardeş binanın orijinaline uygun planını çizdi, malzemesini yazdı. Ben mimar değilim ama onca inşaat yaptık, anlarım iyi kötü. Mimara dedim ki: Bak kardeşim mescidin bitişiğine bir harem dairesi. Sonra, bende üç kız, üç oğlan var, kimi evli kimi bekar ama neticede o

da evlenecek bunlara iki küçük oda bir sofa, karşılıklı altı daire. Sonra derviş hücreleri. Bir kiler; bir mutfak, bir hamam, ayakyolu iki tane diye tarif ettim. Adam anlayışlı, tatlı biri, planı buna göre yeniden yaptı. Allah razı olsun. Biz Besmeleyi çekip işe giriştik.

— Zor ama, koca bina.

— Doğru çok zorlandık. Para yok, adam az. O müteahhit kardeşimizin de gücü belli. İşte kaplumbağa misali yürüyor inşaat. Bu gidişle biz bunu bitiremeyiz diye bir umutsuzluk da ara-sıra yokluyor.

Derken bir fikir geldi.

— Nasıl?

— Şu araziyi değerlendirelim dedim.

— İyi fikir.

— Tapuları aldım, araziye eken köyleri, köylüleri buldum, bir bir konuştum. Dedim ki arkadaş bunca yıl ekip biçmişsiniz benden size helal olsun.

— Ne dediler?

— Buraların Beşiroğulları'na ait olduğunu hepsi biliyor, ne diyecekler, sağ ol ağam dediler. Bundan böyle dedim, şu medreseyi tamamlayana kadar arazi yine sizin, ekin-biçin.

— Sevinmişlerdir.

— Elbette. Böyle verimli arazi, sonra mülk suyu var. Sevinmezler mi? İlaveten dedim ki; ancak artık yarıcı usulü olacak. Hiçbiri itiraz etmedi. Olur ağam dediler sen nasıl istersen. İşin burası böyle.

— Başka bir durum var galiba.

— Evet var. Buranın meyvesi ünlüdür. Hele ki elma.

Elma ile kiraz. Epeyce büyük bir araziyi köyün en iyi meyvecisine teslim ettim. En iyi cins elma ve kiraz diyeceksin, ilk iki yıl mahsul senin dedim, razı oldu. İşte o büyük bahçe o adamın eseridir. Öldü. Allah rahmet eylesin. Elmayı da kirazı da daha ağaç çiçekte iken ihracatçı tüccar gelip alıyor, çok gelir getiriyor, şükür Yaradan'a.

— Mahsül çıkınca eliniz rahatlamıştır.

— Hem de nasıl. On kişi çalışıyorsa yirmiye çıkardık. Virane'yi kâşaneye çevirdik. Beşiroğlu Medresesi ayağa kalktı ama adı yine Virane kaldı.

— Olsun çok güzel.

— Elbette, dervişin gönlüne göre. On yıl sürdü inşaat. Taşındık. Şehre uzak olduğu için ihvanımız azdır. Ben de fazlalaşsın istemem. Şöhret âfettir. İşte karşı tepelerde taş ocağımız var. Hem ham satarız, hem işler satarız. Müteahhitler arnavut kaldırımı için sipariş verir yaparız, yonu taşı, duvar taşı, havuz taşı işleriz. Mahsulü kaldırdıktan sonra taş; kar yağdıktan sonra tespih. Yıllar sonra arazimizi kendimiz işlemeye başladık. Sebze bahçesi yaptık. Medrese için bir de çok çeşit olan meyve bahçesi. Üç-beş çeşit, armut, kayısı, dut, kara erik, pekmez için üzüm bağı falan. O taka minibüs çocukları okula götürüp getiriyor. Hücrelerde yedi çocuk var okuyor.

— Ya dışarıdaki kulübeler?

— Ha! Onlar gariban be Nur Hanım. Bize sığındılar. Kulübelerini yaptık, iş verdik. Yemeleri bize ait. İşte geçiniyorlar. Kimsesiz bunlar. Çocuklar büyüdü, torunlar oldu. Elimiz genişledi. Her Ramazan

NUR

kazan kaynatırız. Civar köylerin yoksulları gelir sebeplenir.

Şu yalan dünyada işimiz iyi, bakalım öte dünyada hesabını nasıl vereceğiz. İşte bizim uzun hikâyenin kıyası bu.

Nur abdestsiz dolaşmıyor.
Besmelesiz yere basmıyor.
Gece namazlarını o kadar uzatıyor, o kadar gözyaşı
döküyor ki, seccadeler ıslanıyor.
Ama burası şehir değil, kır.
Gübre kokusuna, çocuk bağırtısına zor alıştı.
Kadınlarla ilişkisi zor oldu. Hamur yoğurdu, inek
sağdı, fırına ekmek attı, hepsini yüzüne-gözüne
bulaştırdı, kızları kadınları güldürdü ama sonun-
da o da onlar gibi oldu. Hastalarına baktı, okuma
bilmeyenlere okuma öğretti.
Birlikte salça kaynattılar, pekmez yaptılar, turşu
kurdular, Nur'un pamuk elleri sertleşti, yüzü güneş
yanığı oldu. Bazan aynaya bakıyor, başındaki yaz-
mayla bir fotoğraf çektirip Sinan'a göndermeyi
düşünüyor, sonra vazgeçiyor. Bir ara Seher Hanım'a
telefon açıp Karaman'da olduğunu söylüyor. Babası
merak etmesin.
Kış gelince büsbütün boşluğa düştü. Tüm gün de
kitap okunmaz ki. Güzel bir formül buldu. Çocuklara
matematik ve İngilizce dersleri vermeye başladı.
Medrese ahalisi onu o kadar sevdi ki, "Nur abla"
diyorlar, başka bir şey demiyorlar. Sonunda kar her

yeri kapladı, dereler dondu, saçaklardan buzlar sallanmaya başladı. Nur iki elektrik sobası ile sırtında battaniye zor ısıniyordu.

Fırtınanın uluduğu, tipiden gözün gözü görmez olduğu, kurdun kuşun bir deliğe girdiği gece. Kapı vuruldu.

Hayrola!

Telaşla kalktı Nur. Üstünü giydi, başını örttü, kapıyı açtı. Kulübe ahalisinden bir adam.

— Nur abla ayağına düştüm, bizim hanım ölüyor.

— Ne ölmesi kardeşim nesi var?

— Doğum. Ebe kadın “Çocuk ters geldi, ben bir şey yapamam, hastaneye yetiştirin” diyor.

— Bu havada!

— Ayağını öpeyim abla, bir bak.

Nur bir an tereddüt ediyor sonra hareketleniyor.

— Bekle geliyorum.

Patırtıya erkeklerden gelen oldu. Ayaküstü konuştular.

— Bizim taka minibüs bu havada gitmez ki.

— Bence Nur abla da gitmesin, çok tehlikeli.

— Ne yani kadın göz göre göre ölsün mü?

Nur giyinmiş-kuşanmış çıkınca sesler kesildi.

— Arkadaşlar biri yardım etsin zincir takalım.

Medrese içini pek rüzgâr almıyor. Dışarı çıktıklarında herkesi bir yana savuruyor, ayakta zor duruyorlar.

— Sen git, hanımı sırtla getir.

Adam koşarak uzaklaşıyor.

Zincir takıldı, kadın inleyerek arka koltuğa yattı. Nur

geçip direksiyona oturdu. Biri pencereden seslendi.

— Yavaş git Nur abla, bir şey olursa telefon et, iki elimiz kanda olsa yetişiriz.

Nur teşekkür etti, arabayı çalıştırdı.

Böyle havalarda çalışan arabayı alnından öpecen.

Nur bir gazladı, göz açıp kapayıncaya kadar tipide kayboldu.

— Mangal gibi yürek var kızda.

— Cenab-ı Hak kazadan esirgesin.

Nur öyle bir gitti ki, araba mı rüzgârı uçurdu, rüzgâr mı arabayı uçurdu belli olmadı.

Neyse ki kadın-doğum boş. Beklemediler, kadını hemen ameliyata aldılar.

Kocası bir köşede sırtını kalorifere dayayıp çömeldi.

Dudakları kıpırdıyor, belli ki dua ediyor.

Nur'un durası kalmamış, bir o yana bir bu yana gidip geliyor. Koridorlar bomboş. Arada bir hemşire gölgesi görünüp kayboluyor.

Ne kadar zaman geçti.

Nur kendini bir sandalyeye bıraktı.

Demek ki çok zaman geçti. Yorulmuş.

Nihayet kapı açıldı, hanım doktor memnun mesut ama hayli yorgun müjdeyi verdi.

— Ağa gözün aydın, nur topu gibi bir kızın oldu.

Adam gözyaşları içinde titreyen elleriyle doktorun eline sarılıp öptü. Fısıltısıyla:

— Allah razı olsun.

Doktor Nur'a yaklaştı.

— Hanımefendi, maşallah gözüpek imişsiniz. Bu havada.

— Evet ama iki can mevzu bahis.

— Haklısınız tam zamanında yetiştiniz. Allah bilir ama hem anayı, hem çocuğu kaybedebilirdik.

— Çok teşekkür ederim.

Doktor:

— Şu odada bir tek boş yatak var. Siz artık dönmeyin. Oraya uzanın. Yarın gidersiniz. Geçmiş olsun. Ardından gelen hemşireye:

— Adam eşinin yanında kalsın. Hanımefendiye şu odayı açın, uzansın.

— Olur efendim.

Nur hemşireye lavaboyu sordu. Gidip bir abdest aldı, ferahladı. Odaya girdi. Battaniyeyi yere serip namaz kıldı. Secdede uyumuş. Sabah ezanı ile uyan-
dı. Abdest tazeledi. Namazı kılıp yattı.

Bir rüya gördü.

Oysa hiç rüya göremiyor. Şeyhi de buna hayret ediyordu. İşte rüya:

Bir nehir kıyısında uzun ıslak otlar arasında çıplak ayakla yürüyor. Sıkı sıkı yürüyor. Nereye gidiyor belli değil ama acelesi var. Otların altı çamur. Çamurda her tür haşerat var. Sülük, yılan, çıyan, solucan her neyse. Bacaklarına sarılıyor, iri sinekler konup kanatıyor, arada bir dayanamayıp durarak onları temizliyor, daha on metre gitmeden yine yapıyorlar, ter topuğundan çıkıyor.

Ne bitmez bir yol bu.

Aniden bir kız çocuğu peyda oluyor. Onun da tüm vücudunu haşerat kaplamış.

— Abla n'olur yardım et. Beni karşıya geçir. Abla

yalvarıyorum. Allah rızası için.

Çocuk kanlılar gibi yalvarıyor, yağmur gibi yaş akıyor gözlerinden.

Nur duruyor.

Bir gideceği yöne bir çocuğa bakıyor. Sonra nehre. Dibi görünmeyen suya girmeyeceksin. Boz-bulanık bir nehir. Ama çok durgun. Sanki akıyor, bekliyor. Nur çocuğu sırtına alıp dalıyor nehre. Ortalara doğru su boğazına çıkıyor. Çocuk da korkudan boğazını sıkıyor. Boğulacak. Nur avazı çıktığı kadar bağırıyor. “Ya Allah, ya Allah, ya Allah”. Güçlendi işte. Son bir gayret kendini karşı kıyıya attı. Kızı sırtından indirdi.

İnanılır gibi değil.

Ne kendinde ne çocukta hiç haşerat kalmamış. İçinde bir ses: “Kurtulmak için kurtarmak lazım”. Uyandı.

Hemşire kahvaltı getirmişti. Biraz atıştırdı. İçinde yine o ses. Giyindi, çıktı. Adam ve kadın da çıkmışlar. Her ikisi de Nur’un eline sarılıp öptüler. Adam: — Adını Nur koyduk, dedi.

Bu rüyayı şeyhine anlattığında Beşir Efendi:

— Müjdeler olsun, bir menzil almışsın, dedi.

Daha sonraki günlerde Nur’un kısmeti yine kapandı, hiç rüya göremez oldu.

Önce buzlar eridi.

Sonra tepelerin güneye bakan yamaçlarındaki kar yer yer kalktı.

Kardelenler çıktı.

Ardından çiğdem, sümbül, nevrüz.

Güneş yeryüzünü ısıttıkça ısıttı. Toprak buğulandı.

Tomurcuklar şişti, şişti, patladı.

Çayırılar dizi geçti bele vurdu. Papatya, gelincik, kır çiçeği sardı her yanı. Yeryüzü yeşile kesti.

Böylesi bir günün sabahında Nur medrese dışına çıktı. Şöyle bir dolanıp baharı koklamak istiyordu.

Az ilerleyince tâ uzakta arazinin bitiminde beyaz bir leke gördü. Ona doğru gitti.

Kelebekler, arılar, kuş ve böcek sesleri. Yolu yarılınca beyazlığın çiçek açmış bir erik ağacı olduğunu fark etti. Bu yoksa Şeyh Vefa Camii'nde uyku ile uyanıklık arasında gördüğü ağaç mıydı?

Heyecanlanıp hızlandı.

Gelinlik giymiş bir genç kız gibi. Ya Rabbi sana inanmak için şu güzelliği görmek kâfi değil mi?

Gidip ağaca sarıldı, dallarını okşadı, çiçeklerini öptü.

“O gün bana Şeyh Vefa neslinden geldiğimi söylemiş, bir de şart koşmuştun. Şartını tutamadım affet.

Ama n' olur bana bir daha seslen. Bir işaret ver."
Ne ağaç, ne dibindeki bodur papatyalar, ne oracıkta
şırıldayan küçük dere, ne tepeler-daglar-bulutlar
ses verdi.

Yer demir, gök bakır.

Umudunu kesti, ağaca sırtını dayayıp dalgınlaş-
tı. Uzakta çayır biçen tırpancıların sesiyle kendine
geldi.

"Ya Allah, Ya Allah, Lailaheillallah"

"Ya Allah, Ya Allah, Lailaheillallah"

Tırpancılar aynı anda adım atıyor, aynı anda tırpan
sallıyor.

Tırpan inip kalktıkça "Hışışış..." diye bir ses. Âlemin
ritmi, zikri, tespihi bu.

Nur yabancı kaldı, kalbinde tık yok.

Sevinci, heyecanı, neşesi sönmüştü.

Yeis içinde geri döndü.

Medreseye doğru giderken Âkif'in şu mısralarını
mırıldanıyordu.

Ömürler geçti, sen yoksun, gel ey bir tânecik Ma'bûd,

Gel ey bir tânecik gâib, gel ey bir tânecik mevcûd!

Ya sıyrılsın şu vahdet-gâhı vahşet-zâr eden hicran,

Ya bir nefhanla serpilsin bu hâsir kalbe itmînan.

Hayır, îmanla, itmînanla dinmez rûhumun ye'si:

Ne âfâk isterim sensiz, ne enfûs, tamtakır hepsi!

Senin mecnûnunum, bir sensin ancak taptığım Leylâ;

Ezelden sunduğun şehlâ-nigâhın mestiyim hâlâ!

Aklına koyduğu işi işlemeye karar vermişti.

Virane'den ayrılacaktı. Hücresine girdi ve gerekli eşyalarını toplayıp bavuluna koymaya başladı. Bir ara Karaman'dan aldığı başörtüyü denedi. Yazmayı çıkarıp onu taktı. İyi. Yazmaya alışmıştı, başörtüsü rahatsız etmedi. Buraya başı açık gelmişti, başını örterek dönecekti. Az şey değil.

Akşam dönüş kararını şeyhine açtı, izin istedi. Şeyh:
— Niçin?

— Bende istidat yok efendim.

— Nerden biliyorsun?

Bugünkü erik ağacı seyahatini anlattı. Yunus gibi “Dağlar ile taşlar ile çağırayım Mevlam seni” demek istiyorum dedi.

Şeyh:

— Kızım sen derviş olmadan ermiş olmak istiyorsun, farkında mısın?

— Evet ama bu mümkün değil mi?

— Allah nasip edecek, o zamana kadar sabredeceksin. Yunus'un dergaha yirmi yıl odun taşıdığını, bu zaman zarfında hiç eğri odun getirmediğini bilirsin. Bu bir menkıbedir. Olmuş veya olmamış, mânası ne?

— Siz buyurun.

— Şu. Sabır, sadakat, hizmet, hürmet. Dervişliğin ilk şartı sabır.

— O da bende yok.

— Umudu kesme.

— Efendim bir de size anlatmaya hicap ettiğim bir rüyayı, bir haftadır görüyorum.

— Aynı rüya mı?

— Evet.

— Nedir?

Nur başını önüne eğdi, yüzü kızardı, kırık bir sesle:

— Efendim kendimi sürekli cehennemde görüyorum.

Beşir Efendi'nin tebessümü gülümsemeye dönüştü.

— Seninki de bir şey mi Nur Hanım. Ben o rüyayı otuz senedir görüyorum.

Nur şaşkın:

— Ya! Hayret! Ne mânaya geliyor?

— İyiye yormak lazım. Âlemde ve âlem-i mânada her şey imtihan.

— Evet.

— Kararlısın, İstanbul'a döneceksin.

— Evet, bir işi işlemek için gitmem lazım.

— Ne olduğunu sormayacağım. Cenab-ı Hak hayra vesile kılsın.

— Âmin. Hakkınızı helal edin.

— Helaldir evladım, ne yaptık ki biz.

— Hücremi tekkeye bırakıyorum. Sadece sizin tespihi alıp çıkacağım.

— Cömert olduğunu biliyorum. Virane'ye güzel bir hatıra bıraktın. Artık orasının adı "Nur hücresi" dir.

— Teveccühünüz efendim.

Sabah tüm medrese ahalisi ana yola kadar çıkıp Nur'u uğurladı. Nur hepsi ile teker teker vedalaştı. Helallik aldı. Arkasında bir efsane bırakarak çekti gitti.

Böyle olur.

İyi insanlar iyilikle anılır.

NUR

Zaman geer onların etrafında bir menakıp halkası oluşur.

Virane’de oldu bu.

Artık oraya her gelen “Nur hücresi”ni ziyaret ediyordu.

Nur’un yıllar sonra “Evliya kız” adını aldığından hiçbir zaman haberi olmayacaktır.

Halkımız böyledir. İyilere verdiği makam evliliğdir.

Baba-kız karşılaştıklarında İskender bir zaman Nur'un yüzüne daldı.

— Maşallah kızıma. Tam köylü olmuş. Başta başörtü, yüzü yanık.

— Öyle baba. Karaman'da idim ama şehir dışında.

— Yaramış sana, yüzüne renk gelmiş.

— Yarar elbet. Süt, yoğurt, yumurta, köy ekmeği her şey doğal. Sen bilirsin bunları.

— Bilmem mi.

— Seni iyi gördüm baba.

— Şükür, iyiyim. İnşaat nerdeyse bitecek.

İzin istedi Nur. Yoldan gelmiş yorulmuştu. Banyo yapıp yattı. Sabah ola hayrola.

Erken kalktı. Seher Hanım'a "Benim biraz işim var, akşama dönerim" deyip kahvaltı yapmadan çıktı.

Diyaliz Merkezi'ne gidip Cüneyt'in nerede olduğunu öğrendi. Falan hastanede psikiyatri ihtisası yapıyormuş. Buluştular, bahçede oturup konuştular.

— Cüneyt, sen Çiçek'in kan değerlerini, tahlillerini, istediği böbrek özelliklerini biliyorsun değil mi?

— Biliyorum abla. Bilsem ne fayda, gün geçtikçe kötüye gidiyor.

— Şaşıрма sakın. Ben uyarsa böbreğimi vermek istiyorum.

Şaşıрма demek kolay, Cüneyt kekeledi.

— Nasıl, nasıl olur abla? Sen?

— Uzatmayalım canım. Kararımı verdim. Hemen gidip tahlilleri yaptıralım.

Cüneyt'in dizleri titriyordu. Kendini toplayıp ayağa kalkamadı. Hem sevinmiş hem endişelenmişti. Kolay bir durum değil yani. Babası oğluna yapmaz bunu.

Kalktılar.

Gün boyu tahlillerle uğraştılar. Sonuç olumlu.

Cüneyt:

— Ancak İskender Bey'den bir müsaade evrakı almak lazım.

— O ne?

— Yani kızımın böbreğini vermesine itirazım yoktur gibi.

— Olur, kolay.

Kolay olmadı ama oldu. İskender, o bir baba. Tek evladı Nur. Bir zaman önüne baktı. Ağlamamak için tuttu kendini. Sonra:

— İki böbreği veren Allah, ömrün varsa seni tek böbrekle de yaşatır. Sendeki bu merhamet, bu cesaret keşke bende olsaydı.

— Vardır, vardır. Unutma senin kızınım ben.

İskender kâğıdı imzaladı. Nur:

— Baba sen hastaneye gelme, heyecan yapma, sakın ol. Herşey bitince görüşürüz.

İskender dayanamayıp sarıldı kızına. İşte o zaman

göşyaşları boşandı. Nur sakın:

— Ohoo! Koca İskender. Yapma be baba!

Haber Cüneyt tarafından Sinan’a iletildi. Sinan o sırada ev halkı ile beraberdi. Tabii bomba tesiri yaptı. Hem sevinç hem endişe. Çiçek ağlamaya başladı. Cemil “Ulan delikanlının dibi bu kız be. Hepimizi utandırdı” dedi.

Nur geldi, evi gördü, çok sevdi. Ağlaştılar koklaştılar. Bir gece onlarda kaldı. Ameliyat günü belli olmuştu. Nur’un “Bir işim var onu işleyeceğim” dediği bu idi. Kurtulmak için kurtarmak lazım.

Ameliyat gerçekleşti.

Çok iyi geçti.

Her ikisi de sapasağlamdı. Ayrı odalara çıktılar. Ev halkı Çiçek’in yanındaydı. Sadece Sinan Nur’la yalnız kaldı.

Nur’da bir halsizlik vardı.

Bir elini Sinan’ın eline vermişti. Bir ara döndü:

— Seninle kaderi konuşacaktık.

— Hele bir iyileş, konuşuruz.

Epeyce bir zaman sustular. Nur’un eli gevşemeye başladı. Sinan endişelendi ama belli etmedi.

Sonra anlatılmaz bir şey oldu.

Nur’un kalbi üzerinden bir top ışık çıktı. “Işık” kelimesi buna yetmez. Dünya dillerinde bunu tarif edecek bir kelime yoktur.

Işık bütün vücuda yayıldı. Ardından yine kalp hizasında toplandı, bir küre oldu. Küre vücuttan koptu, tavana yükseldi. Tavanı deldi. Kaç kat varsa hepsini deldi. Binanın çatısını da delip göğe yükseldi. Açılan

NUR

delikten Sinan yıldızları gördü.

O sıra Nur'un eli elinden kayıp yana düřtü. Yüzüne baktı. O güzel gözleri bir daha açılmamak üzere kapandı.

Nur, "Nur" olmuştu.